

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 84 ■ Τ.Κ. 114 72 ΑΘΗΝΑ ■ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2023 ■ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 676 ■ 3,00 ΕΥΡΩ

51ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ

1 – 17 Σεπτέμβρη

Οι εκδόσεις μας θα βρίσκονται και φέτος στο φεστιβάλ βιβλίου της Αθήνας που θα γίνει στο Πεδίο του Άρεως. Στα πλαίσια του φεστιβάλ θα πραγματοποιηθούν τέσσερις παρουσιάσεις βιβλίων.

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ Νο 104-105

Αγαπητοί φίλοι,

Τελείωσε αυτό το καλοκαίρι και ελπίζω να ξεκουραστήκατε και να κάνατε αρκετά μπάνια. Αν όχι, υπάρχει και ο Σεπτέμβριος.

Έχω να σας ενημερώσω για κάτι δυσάρεστο, το οποίο συνέβη στην αποστολή του προηγούμενου φύλλου. Πήγα να στείλω την εφημερίδα στις 27 Ιουλίου και ενημερώθηκα από τους υπαλλήλους των ΕΛΤΑ ότι εκείνη την ημέρα αυξήθηκε το κόστος αποστολής της εφημερίδας, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση. Η αποστολή της κοστίζει πλέον 0,95€, από 0,57€ που ήταν μέχρι την προηγούμενη.

Δεν ήταν η μοναδική αύξηση. Τον Αύγουστο του 2021 – χωρίς να ενημερωθούμε και πάλι – πραγματοποιήθηκε αύξηση στα ταχυδρομικά τέλη από τα 0,30€ στα 0,57€. Με αυτό το δεδομένο, αλλά και όλη την πληθωριστική κατάσταση των τελευταίων χρόνων, αναγκάζομαστε να αυξήσουμε τη συνδρομή της εφημερίδας στα 36€ για το 2024 για τους συνδρομητές σε όλη την επικράτεια. Η αύξηση της συνδρομής για τους αναγνώστες του εξωτερικού θα είναι ακόμη μεγαλύτερη (70€), αφού και εκεί η αποστολή εντύπων αυξήθηκε κατά 1€ ανά αποστολή. Ελπίζουμε η αύξηση να βελτιώσει τις υπηρεσίες των ταχυδρομείων, μια και τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουμε μόνο προβλήματα.

Σας ενημερώσα για τα οικονομικά της εφημερίδας, λόγω της αύξησης των ταχυδρομικών τελών. Τις αυξήσεις σε χαρτί, εκτύπωση, κ.λπ. δεν τις αναφέρω καν.

Σας εύχομαι καλό φθινόπωρο!

Δημήτρης Τσουκάτος

ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

«ΣΚΛΗΡΟ ΜΠΡΑ ΝΤΕ ΦΕΡ» ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

Εφαλτήριο για ουσιαστική επανεκκίνηση συνολικά για το πολιτικό σύστημα της χώρας αποτελεί ο Σεπτέμβριος, καθώς Κυβέρνηση και αντιπολίτευση μετά από την αναγκαία θερινή ανάπαυλα, σηκώνουν τα μανίκια. Η Κυβέρνηση από την πλευρά της θέλει να αφήσει πίσω της τα δυσάρεστα γεγονότα του καλοκαιριού, πυρκαγιές και κρούσματα οπαδικής βίας, και επιχειρεί να μεταφέρει το «πολιτικό παιχνίδι» στην οικονομία, ένα πεδίο που έως τώρα έχει δείξει καλές επιδόσεις. Μεγάλο αγκάθι σε αυτή την πορεία αποτελεί η ακρίβεια που δυσχεραίνει την καθημερινότητα των πολιτών. Ωστόσο το οικονομικό επιτελείο αποφεύγει να καλλιεργεί μεγάλες προσδοκίες για νέο πακέτο μέτρων στήριξης. Βέβαια η υπεραπόδοση των φορολογικών εσόδων, η οποία καταγράφεται στο 7μηνο Ιανουάριος-Ιούλιος 2023, προκαλεί αισιοδοξία ενόψει των εξαγγελιών του Πρωθυπουργού

στη ΔΕΘ. Ειδικότερα, τα φορολογικά έσοδα το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου ήταν 33,768 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 2,347 δισ. ευρώ ή 7,5% έναντι του στόχου που είχε περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2023. Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τμήμα της αύξησης αυτής, ποσού 470 εκατ. ευρώ περίπου, αφορά την παράταση της προθεσμίας πληρωμής των τελών κυκλοφορίας μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2023, ενώ είχε εκτιμηθεί ότι το ποσό αυτό θα εισπραττόταν κατά τον μήνα Δεκέμβριο 2022. Το υπόλοιπο ποσό της υπερεκτέλεσης προέρχεται από την καλύτερη απόδοση των φόρων εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, του προηγούμενου έτους που εισπράχθηκαν σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2023, όσο και από την καλύτερη απόδοση στην είσπραξη των φόρων τρέχοντος έτους. Ειδικά τον

Ιούλιο τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 6,554 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 193 εκατ. ευρώ ή 3% έναντι του στόχου. Σε θετική πορεία είναι και το πρωτογενές αποτέλεσμα του προϋπολογισμού. Το 7μηνο διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 3,555 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 1,830 δισ. ευρώ – και με πρωτογενές έλλειμμα 1,161 δισ. ευρώ για την ίδια περίοδο το 2022. Τα φορολογικά έσοδα στο 7μηνο ήταν αυξημένα κατά 2,347 δισ. ευρώ έναντι του στόχου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μεταξύ των μέτρων που εξετάζονται είναι η αύξηση του επιδόματος θέρμανσης με αλλαγές στα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια στην περίπτωση που δεν υποχωρήσουν οι τιμές του πετρελαίου. Πέρυσι το επίδομα χορηγήθηκε σε 1,3 εκατομμύρια νοικοκυριά.

Επίσης ανοιχτό παραμένει το ενδεχόμενο για ένα νέο πακέτο ενισχύσεων για τους λογαριασμούς ρεύματος των ευάλωτων νοικοκυριών όπως και νέα επιταγή ακρίβειας 200-250 ευρώ σε χαμηλοσυνταξιούχους, ανασφάλιστους υπερήλικες, άτομα με αναπηρία και μακροχρόνια άνεργους για τα Χριστούγεννα και η επέκταση του Market Pass έως το τέλος του χρόνου. Οι συνταξιούχοι που δεν θα πάρουν αυξήσεις την 1η Ιανουαρίου του 2024 θα πάρουν το επίδομα προσωπικής διαφοράς. Η Κυβέρνηση πάντως είναι φειδωλή ενόψει και της επενδυτικής βαθμίδας που αναμένεται να πάρει η χώρα. >ΣΕΛΙΔΑ 3

ΟΤΙ ΣΠΕΡΝΕΙΣ, ΘΑ ΘΕΡΙΣΕΙΣ

Άρθρο του İlhan Tahsin στη μειονοτική εφημερίδα της Κομοτηνής *Birlik Gazete*

>ΣΕΛΙΔΑ 5

ΠΑΛΙ ΧΑΟΣ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ

Την περίοδο τουρκικών θρησκευτικών και εθνικών εορτών

>ΣΕΛΙΔΑ 14

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Ο βουλευτής Κων/πολης κ. Doğan Bekin του κόμματος Yeniden Refah (Εξαρχής Ευημερία) αντέδρασε κατά του Οικουμενικού Πατριάρχη για την τέλεση Λειτουργίας στη Μονή Σουμελά, επειδή συμπίπτει με τον εορτασμό των 562 ετών από την κατάληψη (Σ.Σ.: γράφει άλωση) της Τραπεζούντας, τονίζοντας ότι το αίτημα δεν μπορεί να είναι τυχαίο. Την είδηση δημοσιεύει η εφημερίδα Star (7/8/2023).

Ο κ. Bekin σε συνέντευξη Τύπου είπε ότι ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ζήτησε να πραγματοποιήσει λειτουργία στις 15/8/2023 στη Μονή Σουμελά, ημερομηνία που συμπίπτει με τα 562 έτη από την κατάληψη της Τραπεζούντας, ισχυριζόμενος ότι το αίτημα δεν μπορεί να είναι τυχαίο.

Ο κ. Bekin τόνισε ότι το να ενεργεί ο Βαρθολομαίος ως «Οικουμενικός» Πατριάρχης, ο οποίος «εκπροσωπεί όλους τους Ρωμιούς του κόσμου» αποτελεί «de facto» παραβίαση των άρθρων της Συνθήκης της Λωζάνης. Επίσης τόνισε ότι τα προνόμια του Πατριαρχείου καταργήθηκαν σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάνης και μόνο ο τίτλος του «Ηγούμενου» έχει καταχωρηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Ο κ. Doğan Bekin είπε: «Παρόλα αυτά, υπάρχει επιμονή και προσπάθεια για τη χρήση του τίτλου “Οικουμενικός”, και είναι πέρα από κάθε εξήγηση. Ο δήθεν αναφερόμενος Πατριάρχης Βαρθολομαίος του Ορθόδοξου Πατριαρχείου του Φαναρίου προβάλεται από την Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία ως “Πρώτος μεταξύ ίσων”, το Πατριαρχείο στο Φανάρι ως “Οικουμενικό Κέντρο” και θρησκευτικός θεσμός των μελών της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε όλο τον κόσμο, γεγονός που αποτελεί αντίθετη πρακτική με τους νόμους της Τουρκικής Δημοκρατίας και ιδιαίτερα με τη Συνθήκη της Λωζάνης».

Κατέληξε ότι το παρασκήνιο του τίτλου «Οικουμενικός» στον Βαρθολομαίο θα πρέπει να διαβαστεί καλά και δεν μπορεί να είναι τυχαίο ότι τελεί λειτουργία στη Μονή Σουμελά στις 15 Αυγούστου 2023.

ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗ ΣΟΥΜΕΛΑ, ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ, ΜΗΝ ΤΡΙΞΕΤΕ ΤΑ ΚΟΚΑΛΑ ΤΟΥ ΠΟΡΘΗΤΗ

Το τερμάτισε με το ανθελληνικό του παραλήρημα ο απόστρατος υποναύαρχος Cihat Yagci, αναφερόμενος στη Θεία Λειτουργία που θα τελέσει ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στις 15 Αυγούστου 2023 στην Ι. Μονή Παναγίας Σουμελά στην Τραπεζούντα. Την είδηση δημοσιεύει ο δημοσιογράφος Saygı Öztürk στην εφημερίδα Sözcü (12/8/2023).

Ο απόστρατος υποναύαρχος Cihat Yagci παραπονέθηκε στην εξουσία για τη Θεία Λειτουργία που θα τελέσει ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στις 15 Αυγούστου 2023 στην Ι. Μονή Παναγίας Σουμελά. Ο κ. Yagci δήλωσε ότι με τη Λειτουργία στην Τραπεζούντα στα χώματα της Οθωμανών καταπατείται η Συνθήκη της Λωζάνης. «Υπάρχουν όνειρα για επαναφορά του θέματος του Πόντου και έχουν σκοπό να προκαλέσουν στο “Πρόβλημα της Μαύρης Θάλασσας”».

Επί 88 έτη δεν δόθηκε άδεια για λειτουργία στην ιστορική Μονή Παναγίας Σουμελά, στη περιοχή Maşka της Τραπεζούντας. Το κυβερνών κόμμα AKP το 2010 έδωσε άδεια για λειτουργία. Ο απόστρατος υποναύαρχος Cihat Yagci, πρώην Αρχηγός του Επιτελείου της Διοίκησης Ναυτικών Δυνάμεων, αντιτάχθηκε στην τέλεση Θείας Λειτουργίας, που συμπίπτει με την επέτειο κατάκτησης της Τραπεζούντας από τον Πορθητή Σουλτάνο Μεχμέτ (15 Αυγούστου 1461) και έστειλε επιστολές σε όλους τους πολιτικούς αρχηγούς της Τουρκίας. Επιπλέον δήλωσε στην εφημερίδα Sözcü: «Το να επιτρέψεις την τελετή αυτή σημαίνει ότι καταπατάς τη Συνθήκη της Λωζάνης». Ο κ. Cihat Yagci, Πρόεδρος του Ναυτικού Κέντρου Στρατηγικών της Γαλάζιας Πατρίδας (Türkdeğs), υπενθύμισε επίσης ότι η Ελλάδα γιορτάζει την 15η Αυγούστου ως «Ημέρα του Πόντου».

ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ

«Το Ορθόδοξο Πατριαρχείο με τη Συνθήκη της Λωζάνης εξουσιοδοτήθηκε να παρέχει θρησκευτικές υπηρεσίες στους Χριστιανούς στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο. Επομένως, αν ο Πατριάρχης τελέσει λειτουργία στην Τραπεζούντα, σημαίνει ότι παραβιάζεται η Συνθήκη της Λωζάνης. Δεν υπάρχει κανένας Χριστιανός Ορθόδοξος στην Τραπεζούντα. Είναι αντίθετο στη χριστιανική πίστη αυτή η λειτουργία να τελείται για τον εορτασμό της Κοίμησης της Θεοτόκου και αυτό γιατί η Παναγία δεν ανήλθε στους ουρανούς στη Σουμελά. Όταν τελέστηκε για πρώτη φορά η Θεία Λειτουργία το 2010, ονομάστηκε «Γιορτή του Πόντου» από τον ίδιο τον Πατριάρχη και τους άλλους συμμετέχοντες. Κάνουν όνειρα για τον Πόντο. Οι Λειτουργίες

στοχεύουν στην αναβίωση των ονείρων για τον Πόντο. Στη χώρα μας, δίπλα στο λεγόμενο Νοτιοανατολικό ζήτημα βάζουν και το “Πρόβλημα της Μαύρης Θάλασσας” με στόχο να τον ονομάσουν Πόντο.

Αυτή την ιστορία υποστηρίζουν σε σημαντικό βαθμό οι του FETÖ, PKK και ο ελληνικός Τύπος. Άσε που έγινε συνήθεια η ομάδα Trabzonspor να δωρίζει τη φόρμα της στον Πατριάρχη. Ο Πατριάρχης δεν έχει σύνδεση με την Τραπεζούντα. Είναι Ίμβριος. Το να ασχολείται τόσο πολύ με την Τραπεζούντα είναι σημάδι της ποντιακής ονειροπόλησης».

ΝΑ ΕΟΡΤΑΣΘΕΙ Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ

Ο κ. Cihat Yagci έστειλε στους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων, αλλά και σε ορισμένους κοινωνικούς οργανισμούς, επιστολές, επισημαίνοντας τα εξής: «Δεν πρέπει να δώσετε άδεια στο Πατριαρχείο Φαναρίου για τέλεση Θείας Λειτουργίας στην Ι. Μονή Παναγίας Σουμελά. Ειδικά την ημέρα κατάληψης της Τραπεζούντας από τον Πορθητή Σουλτάνο Μεχμέτ, στις 15 Αυγούστου. Σκοπός αυτής της Θείας Λειτουργίας είναι να ξεχαστεί ή να επισκιαστεί η ημερομηνία κατάκτησης της Τραπεζούντας, ώστε να εξυμνηθούν οι φιλοδοξίες τους της «Μεγάλης Ιδέας», προπαγανδίζοντας ότι αυτά τα μέρη είναι στην πραγματικότητα ελληνικά. Αυτή η θρησκευτική τελετή, που έχει φιλοδοξίες της Μεγάλης Ιδέας και του Πόντου, πληγώνει τις μνήμες που έχουμε για όλους τους μάρτυρές μας. →

Μαυρομικάλη 84 & Καλλιδορίου, 114 72 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 8817341, e-mail: ekdoseis.tsoukatou@yahoo.gr,
www.tsoukatou.gr

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ Π. ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ: ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ (antonopoulos10@gmail.com)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΑΚΑΝΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: NEW PRESS HOLD

Ὁράριο γραφείων: Δευτέρα έως Παρασκευή 10.00-18.00

Τα ευνυόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν και όχι κατ' ανάγκη της εφημερίδας. Η εφημερίδα διατηρεί το δικαίωμα της αλλαγής ή περικοπής των κειμένων, όταν αυτό κριθεί αναγκαίο. Η εφημερίδα δέχεται κείμενα μέχρι τις 15 κάθε μήνα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ετήσια για όλη την Ελλάδα	36 ευρώ
Για τους Οργανισμούς	40 ευρώ
Για Σωματεία - Συλλόγους	40 ευρώ
Για την Ε.Ε.	70 ευρώ
Για τις υπόλοιπες χώρες	70 ευρώ

ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ:

Στα γραφεία μας καθημερινά 10.00-18.00, με εισπράκτορα, μετά από τηλεφώνημα, με ταχυδρομική επιταγή, στις τράπεζες:

ΕΘΝΙΚΗ: 110/936221-54 - IBAN: GR870110110000011093622154

επικαιρότητα

Θέλουμε ακύρωση της Θείας Λειτουργίας και τον εορτασμό με υποδειγματικό τρόπο της κατάληψης της Τραπεζούντας από τον Πορθητή Σουλτάνο Μεχμέτ. Αυτή η Θεία Λειτουργία είναι αντίθετη με την ιδρυτική φιλοσοφία της Τουρκικής Δημοκρατίας και με τις διατάξεις της Συνθήκης της Λωζάνης.

Μην κάνετε να τρίζουν τα κόκκαλα του προγόνου μας Πορθητή Σουλτάνου Μεχμέτ και μην παραβιάζετε τη Συνθήκη της Λωζάνης».

Ο κ. Υαγσι υπενθύμισε και τον Σύλλογο Ποντίων που βρίσκεται στην Αθήνα, ο οποίος κάλεσε τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας κ. Μητσοτάκη να παρευρεθεί στον εορτασμό στη Μονή Σουμελά και δήλωσε:

«Ο κ. Μητσοτάκης αν δεν μπορέσει φέτος θα προσπαθήσει να έρθει τον επόμενο χρόνο, και θα δηλώσει ότι ο Πόντος είναι πατρίδα των πατεράδων μας. Επίσης θα αναφερθεί και στη “Γενοκτονία του Πόντου”. Αξίζει τον

κόπο να διαλύσουμε αυτήν τη χώρα έτσι; Η τελευταία Θεία Λειτουργία πραγματοποιήθηκε για 9η φορά το 2010. Ο ελληνικός Τύπος ασχολείται αρκετά με την υπόθεση της Θείας Λειτουργίας».

ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΓΙΑ ΤΟΝ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK;

Ο κ. Cihat Yagci πρότεινε: «Εάν δοθεί άδεια για αυτήν τη Θεία Λειτουργία, τότε σε αντάλλαγμα, κάθε χρόνο στις 30 Αυγούστου, να τελείται μνημόσυνο στο τέμενος “Φετιγιέ”, το οποίο χτίστηκε όταν ο Πορθητής Σουλτάνος Μεχμέτ προσάρτησε την Αθήνα στα οθωμανικά εδάφη και τώρα χρησιμοποιείται ως εκθεσιακός χώρος. Το μνημόσυνο, στο οποίο θα διαβάζετε το Κοράνι, θα είναι πρωτίστως για τον Mustafa Kemal Atatürk και όλους τους πεσόντες στον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας και τους Βαλκανικούς Πολέμους.

ΝΕΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΜΟΝΗ ΣΟΥΜΕΛΑ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ!

Αργά τη νύκτα της 24ης Ιουλίου 2023 σε έκτακτες εκπομπές τηλεοπτικών σταθμών και ειδησεογραφικών πρακτορείων, έγινε γνωστό ότι οι τουρκικές αρχές αποφάσισαν τελικά να παράσχουν άδεια προκειμένου να τελεστεί η Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στην ιστορική Μονή Παναγίας Σουμελά. Είναι γνωστό ότι οι τουρκικές αρχές, τις προηγούμενες ημέρες είχαν αρνηθεί να δώσουν άδεια στο Οικουμενικό Πατριαρχείο για τέλεση της Θείας Λειτουργίας τον Δεκαπενταύγουστο. Την είδηση έγραψε ο Serkan Kiliç στην ιστοσελίδα Kuzey Anadolu (25/7/2023).

Νέα εξέλιξη σχετικά με τη Θεία Λειτουργία, η οποία προγραμματιζόταν να πραγματοποιηθεί στις 15 Αυγούστου 2023 στη Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά της Τραπεζούντας.

Από την περασμένη εβδομάδα δηλώθηκε ότι η Θεία Λειτουργία δεν επιτρέπεται να γίνει και τελικά επιτράπη χθες. Έγινε γνωστό ότι η άδεια διαβιβάστηκε προφορικά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και θα αποσταλεί και εγγράφως εντός ολίγων ημερών.

Η Θεία Λειτουργία, η οποία πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στη Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά της Τραπεζούντας το 2010, διεκόπη στη συνέχεια για 4 χρόνια, λόγω έργων αναστήλωσης της Μονής, για να ξεκινήσει ξανά το 2019.

Φέτος όμως υπήρξε μια αξιοσημείωτη εξέλιξη σχετικά με το τελετουργικό αυτό, το οποίο, εδώ και 3 χρόνια, τελείται κάθε χρόνο στις 15

Αυγούστου. Με πρόσφατη ανακοίνωση το Οικουμενικό Πατριαρχείο γνωστοποίησε ότι η Θεία Λειτουργία δεν επιτρέπεται και δεν θα τελεστεί φέτος.

Η δήλωση είχε αρνητική απήχηση στην Ελλάδα, αλλά και στην Τουρκία. Όμως, μετά όμως από περίπου μία εβδομάδα, σημειώθηκε νέα εξέλιξη. Έγινε γνωστό δηλαδή ότι η Θεία Λειτουργία, που πραγματοποιήθηκε πέρυσι

για 9η φορά, επιτράπηκε να πραγματοποιηθεί και φέτος για 10η φορά. Και ότι μετά από προφορική άδεια στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, εντός ολίγων ημερών θα κοινοποιηθεί και η άδεια εγγράφως.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

περί της Θείας Λειτουργίας εις Παναγίαν Σουμελά

Εὐχαρίστως ανακοινούται ὅτι τὴν πρωΐαν τῆς σήμερον, Παρασκευῆς, 11ης τ.μ. Αὐγούστου, ἐλήφθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἡ γραπτὴ ἄδεια (ἡμερομ. 11 Αὐγούστου) διὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας Λειτουργίας εἰς τὴν Παναγίαν Σουμελά, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐκφράζονται θερμαὶ εὐχαρισταὶ πρὸς τὸν ὑπογράφοντα αὐτὴν Νομάρχην Τραπεζοῦντος καὶ εὐρύτερον πρὸς τὰς ἀρμοδίας κυβερνητικὰς ἀρχάς.

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Γι' αυτόν τον λόγο η Κυβέρνηση δεν θέλει να δώσει δικαιώματα στους εταίρους μας του στυλ «οι Έλληνες άρχισαν πάλι τις ανεξέλεγκτες παροχές του παρελθόντος» Για την ιστορία, τον Σεπτέμβρη, η Ελλάδα αναμένει την κρίσιμη αξιολόγηση της οικονομίας από τον οίκο Standard & Poors, η οποία μπορεί να φέρει την επενδυτική βαθμίδα.

ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Την ίδια στιγμή όμως στο τερέν της αντιπολίτευσης αναμένονται σημαντικές εξελίξεις και ανακατατάξεις. Στον ΣΥΡΙΖΑ, όπου θα ξεκαθαρίσει το θέμα της ηγεσίας, προσδοκούν σε ένα δυναμικό ξεκίνημα που θα διώξει τα σύννεφα της εσωστρέφειας. Με το χρονοδιάγραμμα της Κεντρικής Επιτροπής να προβλέπει εκλογή νέας ηγεσίας στις 10 και 16 Σεπτεμβρίου, οι τέσσερις υποψήφιοι έχουν αρχίσει ήδη να καταθέτουν τις προτεραιότητές τους για την πορεία και τη στρατηγική του κόμματος. Οι τέσσερις υποψήφιοι Έφη Αχτσιόγλου, Ευκλείδης Τσακαλώτος, Νίκος Παππάς και Στέφανος Τζουμάκας κινούνται σε φουλ προεκλογικούς ρυθμούς. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ ξεκαθάρισε πάντως στους τέσσερις υποψηφίους ότι ο διάλογος θα γίνει με συγκροτημένο και ισότιμο τρόπο για όλους, διαθέτοντας τα μέσα και τους διαύλους επικοινωνίας του κόμματος, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε πλευρά να επικοινωνήσει τις θέσεις της. Από κει και πέρα, αποτελεί κοινό τόπο η μαζική συμμετοχή των μελών του ΣΥΡΙΖΑ στις εσωκομματικές διεργασίες και στην εκλογική διαδικασία. Όλες οι πλευρές συγκλίνουν στο γεγονός ότι η εκλογή του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να αποτελεί μεγάλο πολιτικό γεγονός, που να υπερβαίνει τα στενά κομματικά όρια. Ωστόσο η επόμενη μέρα κρύβει μεγάλες δυσκολίες για το πρόσωπο που θα κληθεί να αναλάβει το πηδάλιο του κόμματος, καθώς θα πρέπει να οδηγήσει στην ίδια αφετηρία όλες τις αντίπαλες τάσεις.

Ταυτόχρονα όμως βρίσκεται σε εξέλιξη ένα «σκληρό μπραντεφέρ» με το ΠΑΣΟΚ, που επιδιώκει με μεθοδικά βήματα και στοχευμένες πρωτοβουλίες να εντυπωθεί στην κοινή γνώμη ως η εναλλακτική πολιτική δύναμη που ασκεί πραγματικά και ουσιαστικά τον ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Το στοίχημα που έχει τεθεί στη Χαρ. Τρικούπη, αν και δημοσίως αποφεύγονται οι βαρύγδουπες δηλώσεις, είναι μετά την αυλαία των εκλογών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στον εκλογικό χάρτη το ΠΑΣΟΚ να έχει καταγραφεί ως η δεύτερη πολιτική δύναμη, αφήνοντας στην τρίτη θέση τον ΣΥΡΙΖΑ. Παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το ΠΑΣΟΚ ως προς την εξεύρεση «δυνατών» υποψηφίων, έχει επιλέξει την αυτόνομη πορεία γυρίζοντας την πλάτη σε τυχόν συνεργασίες. Το στοιχείο που τους οδήγησε σε αυτή την πολιτική στάση είναι κυρίως η εσωκομματική κρίση που ταλανίζει το ΣΥΡΙΖΑ γεγονός που τους κάνει να ατενίζουν με περισσή αισιοδοξία την επόμενη μέρα.

51ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ στις 21:30, ο Βαγγέλης Προβιάς, ο Θανάσης Λιακόπουλος και η μεταφράστριά του βιβλίου Βασιλική Λογοθέτη θα παρουσιάσουν το βιβλίο «Μπάμπιτ» του Σινκλαίρ Λιούις. Σκηνή Μαρία Πολυδούρη.

7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ στις 19:30, οι συγγραφείς των αστυνομικών βιβλίων «Εγκλημα στον Γαλατά», Χρύσα Σπυροπούλου και «Το θεώρημα του Καρλή», Περικλής Μπέλλας θα συνομιλήσουν για τις τάσεις στο αστυνομικό βιβλίο. Σκηνή Μυρσίνη Ζορμπά.

8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ στις 19:30, η Αικατερίνη Μπούρα και η Αιμιλία Θεμοπούλου θα παρουσιάσουν το βιβλίο «Οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης» του Βασίλη Μούτσουλου. Συντονίζει ο Νίκος Κόλμαν. Σκηνή Μυρσίνη Ζορμπά.

11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ στις 20:30, η Νίκη Σταυρίδη και η Ρέα Σταθοπούλου θα παρουσιάσουν το βιβλίο «Οι ποδηλάτισσες». Σκηνή Μυρσίνη Ζορμπά.

ειδήσεις

ΕΙΡΩΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ

Με τον τίτλο «Δεν είναι ανάγκη να στείλουμε κατάσκοπους στην Ελλάδα-Η Ελλάδα από λάθος έκανε γνωστές τις θέσεις των μυστικών στρατιωτικών βάσεων της» η εφημερίδα *Yeni Akit* την 1/8/2023 δημοσιεύει άρθρο, με στοιχεία από το *Oda Tv*.

Έφερε ταραχή η εικόνα που έδειξε ο Έλληνας Υφυπουργός Εθνικής Αμύνης κ. Νίκος Χαρδαλιάς. Με τη φωτογραφία που έδειξε ο Υφυπουργός, γνωστοποιήθηκαν οι τοποθεσίες μυστικών στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Η Ελλάδα, εδώ και πολλές ημέρες, δίνει μάχη με τις πυρκαγιές. Μετά την έκρηξη οπλοστασίου του Ελληνικού Στρατού κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών, ο χάρτης που ερευνούσε σε σχέση με τις πυρκαγιές ο Έλληνας Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Νικόλαος Χαρδαλιάς, μπήκε στην ημερήσια διάταξη.

Ο Έλληνας Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Χαρδαλιάς, με εντολή του Εθνικής Υπουργού Άμυνας κ. Νίκου Δένδια, πραγματοποίησε επιθεωρήσεις στην αποθήκη πυρομαχικών της Κομοτηνής και στις αποθήκες καυσίμων στη Θεσσαλονίκη και τη Λάρισα. Το δελτίο Τύπου της ιστοσελίδας του Υπουργείου, το οποίο αναφερόταν στους ελέγχους που έγιναν, περιελάμβανε και 29 φωτογραφίες. Μια λεπτομέρεια ανάμεσα στις φωτογραφίες αυτές δημιούργησε εντελώς ξαφνικά αναστάτωση.

Ανάμεσα στους χάρτες υπήρχε και ένας, ο οποίος έδειχνε μυστικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις. Ο μη λογοκρίμενος αυτός χάρτης φέρεται να σχετιζόταν με στρατιωτικές βάσεις στα νησιά. Μόλις παρατηρήθηκε το «επικίνδυνο» σφάλμα, ο εν λόγω χάρτης λογοκρίθηκε και δεν κοινοποιήθηκε ξανά. Ο ελληνικός Τύπος έγραψε για την εικόνα που αφαιρέθηκε: «Δείχνει δεξαμενές καυσίμων των Ενόπλων Δυνάμεων».

Αναφέρθηκε ότι ο αξιωματούχος, ο οποίος κοινοποίησε το δελτίο Τύπου για την επίσκεψη του κ. Χαρδαλιά, προσπάθησε να διορθώσει το «επικίνδυνο σφάλμα».

ΑΚΥΡΩΘΗΚΕ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΕΣΕΙΣ Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΗ 2^Η ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «ΘΑ ΞΑΝΑΣΥΝΑΝΤΗΘΟΥΜΕ. ΜΝΗΜΕΣ ΤΗΣ ΙΜΒΡΟΥ 1964»

Η φίλη της εφημερίδας μας δημοσιογράφος *Melike Çarap* αποφάσισε να πραγματοποιήσει στην Ίμβρο στις 18 Αυγούστου 2023 τα εγκαίνια έκθεσής της με τίτλο «Θα ξανασυναντηθούμε: Μνήμες της Ίμβρου 1964». Την ίδια έκθεση είχε παρουσιάσει για πρώτη φορά με μεγάλη επιτυχία, χωρίς πρόβλημα, τον Νοέμβριο του 2022 στο Ιωακείμειο Παρθεναγωγείο στο Φανάρι. Όμως συγκεκριμένοι κύκλοι από τα κοινωνικά δίκτυα και το Δημοτικό Συμβούλιο Ίμβρου τη στοχοποίησαν, την πίεσαν με σκληρές δηλώσεις τους λέγοντας ότι θα καταφύγουν στην εισαγγελία, ισχυριζόμενοι ότι με την έκθεση η δημοσιογράφος προδίδει το κράτος. Μετά από αυτές τις πιέσεις η *Melike Çarap* αποφάσισε να ακυρώσει την έκθεσή της. Στην είδηση αναφέρονται (9/8/2023) οι εφημερίδες *Agos* (αρμενική), *Diken* (αντιπολιτευόμενη) και *Gerçek Gündem*, από την οποία και μεταφράσαμε το άρθρο.

Η έκθεση με τίτλο «Θα ξανασυναντηθούμε: Μνήμες της Ίμβρου 1964», που αφορά την ύπαρξη της Ρωμαϊκής ταυτότητας στο νησί πριν και μετά το 1964 και είχε προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί στην Ίμβρο, ακυρώθηκε λόγω πιέσεων.

Η έκθεση οργανώθηκε από τη δημοσιογράφο *Melike Çarap* να εγκαινιάσει στην Ίμβρο, μετά την πρώτη της παρουσίαση στην Κωνσταντινούπολη. Όμως από 8/8/2023 κάποιοι κύκλοι ξεκίνησαν τη στοχοποίηση της δημοσιογράφου μέσω κοινωνικών δικτύων, αναφορικά με την έκθεση, η οποία θα παρουσιαζόταν στους Αγίους Θεόδωρους Ίμβρου.

ΑΠΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΣΥΜΠΑΘΟΥΝΤΕΣ ΡΩΜΙΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Λίγο μετά το Δημοτικό Συμβούλιο Ίμβρου εξέδωσε δελτίο Τύπου, υποστηρίζοντας ότι η έκθεση «έχει ως στόχο στην πνευματική προσωπικότητα του κράτους».

Στην ανακοίνωση υποστηρίχτηκε: «Η έκθεση τεκμηρίωσης, την οποία ετοίμασε η δημοσιογράφος *Melike Çarap* και γνωστοποιεί τη δήθεν πολιτική της αποταυτοποίησης, μετά τα γεγονότα της Κύπρου, στην Ίμβρο, προχωρά προς τα εγκαίνια έχοντας συμπεριλάβει προσβολές, καταχρήσεις, συκοφαντίες για το κράτος. Ενώ η έκθεση, η οποία στοχεύει πρωτίστως την πνευματική προσωπικότητα του κράτους μας, χειροκροτείται με ενθουσιασμό από συγγραφείς, εικονογράφους και διανοούμενους, που συμπαθούν τους Ρωμιούς και τους Έλληνες. Το οθωμανικό κατάλοιπο που ζει στο νησί προσβάλλει με τον τρόπο αυτόν το τουρκικό μας έθνος. Το κράτος μας πρωτίστως άνοιξε σχολεία πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και λύκειο για να ρυθμίσει το δικαίωμα στην εκπαίδευση των Ρωμιών που ζουν στο νησί. Επέστρεψε τα περιουσιακά στοιχεία των Ιδρυμάτων. Οι Ρωμιοί ζουν σε ηρεμία όσο ποτέ άλλοτε. Ζουν ειρηνικά σε σύγκριση με τους πονεμένους Τούρκους της Δυτικής Θράκης. Υπάρχει κάποια εκκλησία στην Ίμβρο που πυρπολήθηκε ή γκρεμίστηκε για διάφορους λόγους και στη θέση της χτίστηκε ταβέρνα ή (ρανγιο) κέντρο διασκέδασης; Ενώ στην Ελλάδα όπου υπάρχουν χιλιάδες τεμένη έχουν συμβεί αυτά τα πράγματα. Η ελληνική πλευρά έκλεισε εκατοντάδες σχολεία χωρίς αιτία, ενώ εμείς ανοίξαμε στην Ίμβρο σχολεία. Αν είναι να αναφερθούμε το 2023 για τα γεγονότα στην Ίμβρο το 1964, τότε κάποια στιγμή να ψάξουμε την εξαφάνιση των Τούρκων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από το νησί. Να βρούμε αυτούς τους Ίμβρι-

ους που συνεργάστηκαν με τους Εγγλέζους στον πόλεμο των Δαρδανελίων. Τι να πούμε για κάποιους που πραγματοποιούν εκθέσεις μόνο και μόνο για να βοηθήσουν και να κολακεύσουν τον Πατριάρχη; Αυτοί παλεύουν για τον μισθό τους.

Κάνω αυτήν τη δήλωση για μένα προσωπικά και τους φίλους μου. Εάν δούμε δε μια επιθετική προσέγγιση κατά του κράτους και του έθνους μας σε αυτή την έκθεση, τότε θα ξεκινήσουμε νομικό αγώνα. Κανείς δεν μπορεί να ταπεινώσει το κράτος και το έθνος μας, ειδικά στα χώματά μας. Το κράτος μας πρέπει να αναθεωρήσει τα δικαιώματα που έδωσε στους Ρωμιούς. Ενώ η Δυτική Θράκη

σπαράζει αιμάσουσα, προσπαθούν να βρίζουν στη χώρα μας. Από ποιον πηγάζει αυτή η συμπεριφορά;»

«ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΘΕΙ ΖΗΜΙΑ Η ΡΩΜΑΙΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΑ ΝΑ ΜΑΤΑΙΩΣΩ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ»

Η δημοσιογράφος *Melike Çarap* δήλωσε στην *Gerçek Gündem* σχετικά με το θέμα: «Σήμερα, δυστυχώς, τα γεγονότα του 1964 μας αναγκάζουν να ακυρώσουμε την έκθεση. Μίλησα απευθείας με τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου της Ίμβρου, τον κ. Bülent Ayli, ο οποίος έκανε δηλώσεις. Παρόλο που προσπάθησα να του εξηγήσω τον σκοπό της έκθεσης, εκείνος θεώρησε τον τίτλο της ως απειλή και είπε ότι δεν ήταν ικανοποιημένοι με το «Θα συναντηθούμε ξανά». Επιπλέον με πληροφόρησε ότι η επαναφορά σήμερα των γεγονότων του 1964 τους ανησύχησε πολύ.

Μου δήλωσαν ότι αν πραγματοποιηθεί η έκθεση θα παραπονεθούν στην εισαγγελία. Θα ισχυρισθούν ότι πρόδωσα το κράτος. Είμαι δημοσιογράφος, αποκλειστικά υπεύθυνη για την ενημέρωση του λαού και υπόλογη μόνον απέναντί του. Στη δεκάχρονη επαγγελματική μου ζωή, έχω δημοσιεύσει πολλές ειδήσεις, συνεντεύξεις, έχω κάνει ντοκιμαντέρ για τις μειονότητες στην Τουρκία, που είναι ο τομέας μου. Δεν έκανα ποτέ κάποια κίνηση ενάντια στο κράτος, αντίθετα προσπάθησα να είμαι η φωνή των κοινωνιών ανεξαρτήτως θρησκείας, γλώσσας ή πεποιθήσεων, χωρίς να αγνώω τα δικαιώματά τους. Ένας δημοσιογράφος πρέπει να παρουσιάζει ακριβείς πληροφορίες στο κοινό και επίσης να είναι υπεύθυνος για την προστασία αυτού του κοινού. Εκπληρώνω λοιπόν αυτή την υποχρέωσή μου ακυρώνοντας την έκθεση. Την ακυρώνω για να μην πάθει κάποια ζημιά η Ρωμαϊκή κοινότητα της Ίμβρου ή της Κωνσταντινούπολης από αυτήν τη διαδικασία».

ειδήσεις

ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Στο Facebook κυκλοφόρησε βιντεάκι με μια ενδιαφέρουσα συνέντευξη του Αναπ. Καθηγητή της Αρχιτεκτονικής Σχολής Mimar Sinan Δρ. Kaya Üçer, ο

ο οποίος εδώ και πολλά χρόνια εργάζεται με τον πατέρα του, τον επικεφαλής ζωγράφο, στην Αγία Σοφία. Σε συνέντευξή του στη δημοσιογράφο του Α.Α. κ. Αϊσε Hümevra Akgün μεταξύ άλλων αποκαλύπτει και το θέμα αερισμού του μεγαλοπρεπούς Ιερού Ναού, που πριν λίγα χρόνια ο Πρόεδρος της Τουρκίας μετέτρεψε από μουσειακό χώρο σε τέμενος. Σκεπτόμενος «οθωμανικά» σε κανένα σημείο της συνέντευξης δεν αναφέρθηκε στα ονόματα των δύο μηχανικών που τον κατασκεύασαν επί Ιουστινιανού, των Ανθέμιου από τις Τράλλεις και Ισίδωρου από τη Μίλητο. Ανέφερε μόνο τον Ιταλό Fossati που έκανε την αποκατάσταση.

«**Α**κόμα και το να αγγίξεις το κέντρο του τρούλου της Αγίας Σοφίας είναι ιδιαίτερη απόλαυση». Ο κ. Kaya Üçer αφού υπενθύμισε τη μεγαλύτερη και πιο εκτεταμένη αποκατάσταση της Αγίας Σοφίας, η οποία πραγματοποιήθηκε μεταξύ των ετών 1847-1850, δήλωσε: «Ο Ιταλός αρχιτέκτονας Fossati εφάρμοσε εξαιρετικές μεθόδους, μερικές από τις οποίες είναι πολύ σημαντικές. Π.χ. ο Fossati, με τη βοήθεια ενός καλλιτέχνη ο οποίος εργαζόταν μαζί του, κατασκεύασε το καλλιτεχνικό έμβλημα και μονόγραμμα, τον Tura του Σουλτάνου Abdülmecit από τεμάχια μωσαϊκών που έπεσαν από τον θόλο. Το έμβλημα αυτό εκτιθέτε σήμερα στην είσοδο της Αγίας Σοφίας. Την περίοδο εκείνη, μετά την αναστήλωση της Αγίας Σοφίας, το έργο παρουσιάστηκε στα εγκαίνια ως μια καλή χειρονομία προς τον Σουλτάνο».

Και ο κ. Kaya Üçer συνέχισε: «Ενώ εργαζόμασταν στον τρούλο κατά τη διάρκεια αποκατάστασης της Αγίας Σοφίας, μετά από 2-3 μήνες, βλέπαμε ότι τεχνίτες από το προσωπικό μας έπεφταν κάτω μετά από απώλεια της ισορροπίας τους. Τους μεταφέραμε στον γιατρό, ο οποίος είπε ότι πρέπει να ληφθεί δείγμα από

τον αέρα που εισέπνεαν οι εργαζόμενοι στον χώρο εργασίας τους. Οι εξετάσεις δείγματος του αέρα έδειξαν ότι ο ζεστός αέρας που μαζεζόταν κάτω από τον τρούλο ήταν αυτός που τους προκαλούσε, μετά από λίγο, την απώλεια ισορροπίας. Αρχίσαμε να μην χρησιμοποιούμε τα συγκεκριμένα άτομα στον ίδιο χώρο και να προσπαθούμε για λύση του προβλήματος. Μια μέρα που ο πατέρας μου ανέβηκε στον τρούλο, αναρωτήθηκε γιατί το σημείο αυτό δεν αεριζόταν, ενώ θα έπρεπε. Κάποια στιγμή μου είπε ότι υπήρχαν ορισμένες μεγάλες τρύπες για αερισμό, μέσα στις οποίες μπορούσε να χωρέσει ένα χέρι. Σε εξέτασή μας ανακαλύψαμε ότι σε αυτές τις τρύπες δεν κυκλοφορούσε αέρας. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι κατά την επικάλυψη του τρούλου με μολυβδόφυλλο έκλεισαν οι τρύπες αερισμού. Μόλις ο τεχνίτης μολύβδου τις άνοιξε, ο αερισμός του τρούλου άλλαξε τελείως. Τώρα, με το που βάζετε το χέρι σας εκεί, στις τρύπες, αισθάνεστε μια δύναμη να το τραβάει προς τα επάνω. Έτσι καταλάβαμε ότι υπήρχε ένα άψογο σύστημα αερισμού. Μετά την αποκατάσταση αερισμού στον τρούλο, δεν υπήρξε πια περιστατικό ασθένειας των εργαζόμενων».

ΟΤΙ ΣΠΕΡΝΕΙΣ, ΘΑ ΘΕΡΙΣΕΙΣ

Αρκετά αιχμηρό και επιθετικό είναι το άρθρο του δημοσιογράφου İlhan Tahsin, που δημοσιεύτηκε στη μειονοτική εφημερίδα της Κομοτηνής *Birlik Gazete* (21/7/2023) με την ακύρωση της Θείας Λειτουργίας στις 15 Αυγούστου 2023, στην οποία θα χοροστατούσε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στην Παναγία Σουμελά της Τραπεζούντας. Το άρθρο, με δίγλωσσο τίτλο (Ne ekersen onu biçersin, 'Ότι σπέρνεις θα θερίσεις') αναγράφει πολλές παράνομες ενέργειες, που όμως ποτέ δεν δημιουργήθηκαν από τους προσκυνητές που συμμετέχουν στη θεία λειτουργία που τελείται σ' αυτόν τον ιερό χώρο. Για τις ασεβείς ροκ συναυλίες και τα πάρτι εντός χώρων λατρείας, που είναι δικά τους δημιουργήματα, δεν αναφέρει όμως τίποτε. Πιστεύω να ρίξουν μια ματιά στο δημοσίευμα –αν δεν το διάβασαν– οι αρμόδιοι ιθύνοντες της χώρας μας και να λάβουν τα μέτρα τους για όλες αυτές τις κατηγορίες του δημοσιογράφου. **Στ. Α.**

Μια τεράστια Ελλάδα δεν δίνει άδεια για εκτέλεση της προσευχής (ναμάζι) της Παρασκευής. Ενώ αντιθέτως για πολλά χρόνια τελούνταν λειτουργίες στην Παναγία Σουμελά και σε εκκλησίες που υπάρχουν στα τέσσερα πέρατα της Τουρκίας.

Πάλι βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη της Ελλάδας όσο πλησιάζει η λειτουργία της 15ης Αυγούστου που τελείται στη Μονή της Παναγίας Σουμελά στην Τραπεζούντα. Ο ελληνικός Τύπος γράφει στα πρωτοσέλιδα για την ακύρωση από τις Τουρκικές Αρχές της αίτησης του Οικουμενικού Πατριαρχείου για τέλεση της θείας λειτουργίας. Η φασαρία αυτή συνεχίζεται με «πατημένα τα γκάζια». Γιατί παρακαλώ; Γιατί οι Τουρκικές Αρχές δεν έδωσαν άδεια για τέλεση της θείας λειτουργίας στις 15 Αυγούστου στη Μονή Παναγίας Σουμελά στην Τραπεζούντα. Ποιος ήταν ο λόγος; Το σκεφτήκατε καθόλου;

Όπως αναφέρουν πηγές της περιοχής, είναι χρήσιμο να το θέσουμε ξεκάθαρα και από εδώ!

Εάν πάτε στη Μονή Σουμελά και δεν ενεργήσετε σύμφωνα με το τελετουργικό πνεύμα και ανοίξετε βυζαντινές σημαίες, αποκαλύπτοντας τον πραγματικό κρυφό σας στόχο, εάν δεν συμμορφωθείτε με τα μέτρα και τις πρακτικές που έχουν θεσπίσει οι τουρκικές αρχές, εάν αντισταθείτε και διαπληκτιστείτε με τις δυνάμεις ασφαλείας που είναι υπεύθυνες για τη διατήρηση της τάξης εκεί, τότε φυσικά οι τουρκικές αρχές θα αποφασίσουν για τα απαραίτητα μέτρα μέχρι αυτοί που τα δημιουργούν να παραιτηθούν από τις απαίσιες προθέσεις τους.

ΑΣ ΕΡΘΟΥΜΕ ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Στην πραγματικότητα παραμένει χωρίς εκπλήρωση το αίτημα της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Δυτικής Θράκης και του Συνδέσμου Θρησκευτικών Τεμένων Δυτικής Θράκης προς τις Ελληνικές Αρχές, το οποίο μάλιστα απέρριψαν με ένα ξερό όχι χωρίς καν να το συζητήσουν. Στο αίτημα ζητούσαν οι ομόθρησκοί τους όταν επισκέπτονται στα τουριστικά τους ταξίδια τις πόλεις, όπως τις Σέρρες, τη Θεσσαλονίκη, τα Ιωάννινα, να μπορούν να τελέσουν την προσευχή της Παρασκευής (ναμάζι) στα τεμένη που χρησιμοποιούνται τώρα ως πολιτιστικά κέντρα.

Μιλώντας για τις θρησκευτικές ελευθερίες στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στη Δυτική Θράκη, περιμένουμε από τους Έλληνες κυβερνώντες, να μας εξηγήσουν τι κακό θα έκανε στη χώρα, αν γινόταν η προσευχή της Παρασκευής στις προαναφερθείσες πόλεις.

Θα ήθελα ακόμη να επισημάνω ότι στη Θεσσαλονίκη οι Μουσουλμάνοι δεν έχουν ούτε ένα τέμενος για να προσευχηθούν. Οι Μουσουλμάνοι που δημιούργησαν εκεί έναν μικρό ιερό χώρο προσευχής (Mescit) με δικά τους έξοδα και το έκλεισε κηρύσσοντάς το παράνομο. Είναι αυτή θρησκευτική ελευθερία;

Ακόμα κλείσατε τον μικρό χώρο προσευχής (Mescit) που υπήρχε στην περιοχή της Αλεξάνδρειας. Οι Μουσουλμάνοι που ζουν εδώ δεν μπορούν να προσευχηθούν. Στερείτε από αυτούς τους ανθρώπους το θεμελιώδες δικαίωμά τους να ασκούν το θρησκευτικό τους καθήκον.

Θα ήθελα να τελειώσω το άρθρο μου με μια τουρκική παροιμία, που χρησιμοποιούν οι Τούρκοι αλλά τη χρησιμοποιείτε και εσείς: «Ne ekersen onu biçersin», που στα ελληνικά σημαίνει «Ότι σπέρνεις θα θερίσεις».

ΜΙΚΡΟΣ ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΥΑΛΟΝΑ ΦΟΒΙΣΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

Αναστάτωση προκάλεσε μικρός σεισμός που έγινε το απόγευμα της 6ης Αυγούστου 2023 στις 18:29 στον θαλάσσιο χώρο της Υαλονα. Όπως ανακοινώθηκε από το Αστεροσκοπείο Kandilli του Βόσπορου η σεισμική δόνηση ήταν 3,6 της κλίμακας Ρίχτερ με εστιακό βάθος 14,1 χλμ.

Για την ίδια σεισμική δόνηση το ίδρυμα AFAD ανακοίνωσε ότι είχε ισχύ 3,3 της κλίμακας Ρίχτερ με εστιακό βάθος 7,7 χλμ. Η σεισμική δόνηση έγινε αισθητή σε Κωνσταντινούπολη, Υαλονα, Kocaeli, Sakarya και Προύσα.

Το ίδρυμα AFAD, το οποίο εμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια, λειτουργεί υπό τη διεύθυνση του τουρκικού Υπουργείου Εσωτερικών. Κύριο καθήκον και σκοπός του ιδρύματος είναι η διαχείριση και ο συντονισμός της ετοιμότητας πριν από καταστροφές, αλλά και η παρέμβαση κατά τη διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης μετά την καταστροφή.

μελέτη

ΤΟΠΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΟΡΟΣΗΜΑ, ΑΞΙΟΘΑΥΜΑΣΤΑ ΠΡΩΤΟΠΟΡΑ ΕΡΓΑ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Απέναντι και δυτικά των εγκαταστάσεων που αναφέρθηκαν, υπήρχε μία άλλη μεγάλη ομάδα συγκροτημάτων, κοσμικών και θρησκευτικών, η οποία διαμορφώθηκε σταδιακά, όπου η χωροθέτηση και η ύπαρξή τους αποδείχθηκε ότι ήταν ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της Πόλης.

Η αφετηρία αυτών, σύμφωνα πάντα με το τοπογραφικό που εκπονήσαμε, είναι η αρχή της Μέσης Οδού με κατεύθυνση προς τα βορειοανατολικά. Εδώ βρίσκεται η συνοικία του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και το Δίιππιον, εκεί δηλαδή που υπήρχαν οι μεγάλοι στάβλοι των ομάδων (τα μέρη) των αποκαλούμενων ιδιαίτερα ως Δήμος-Δήμοι, που κύριο μέλημά τους ήταν η διοργάνωση των αρματοδρομιών στον Μεγάλο Ιππόδρομο. Αμέσως δίπλα βρίσκεται το Οκτάγωνο, έδρα του Πανεπιστημίου, ακολουθεί η Βασιλική Στοά, κάτω από το αίθριο της οποίας κατασκευάσθηκε η Βασιλική Κινστέρνα, γνωστή σήμερα ως Yerebatan Saragi, και τέλος δίπλα η συνοικία της Θεοτόκου των Χαλκοπρατειών με τα καταστήματα επεξεργασίας και πώλησης χάλκινων ειδών.

Απ' όλα όσα αναφέρθηκαν και από μία πρώτη ανάγνωση του τοπογραφικού, ίσως να φαίνεται ότι το Ιστορικό Κέντρο κατακλύζεται και συνωστίζεται από διάφορες δραστηριότητες και το φαινόμενο γίνεται εντονότερο με την παρουσία των κατοίκων, εμπόρων, κληρικών, νομομαθών, κ.ά. Σημείο αναφοράς όλων αυτών είναι το Μίλιον, ένα τετράγωνο περίκεντρο κτίσμα που συμβόλιζε κυρίως την αρχή της περιώνυμης Μέσης Οδού. Όμως, όταν μελετήσουμε προσεκτικά τις διάφορες εγκαταστάσεις και το σχετικό τοπογραφικό, θα κατανοήσουμε το πόσο σοφά λύθηκε το ζήτημα από τους αστεοδόμους των πρώτων αυτοκρατόρων, οι οποίοι γύρω γύρω από το Μίλιον χωροθέτησαν διάφορους θύλακες-πλατείες, κάθε μία με την ιδιαίτερη χρήση που είχε, να συμβάλλει στην αποσυμφόρηση, σε περίπτωση μαζικής προέλευσης του κοινού στο Ιστορικό Κέντρο.

Στα μέρη αυτά που αναφέρθηκαν ονομαστικά και αποτελούνταν από μεγάλα αίθρια περιβαλλόμενα από περίστυλες στοές, το πλήθος μπορούσε να προστατεύεται και από κάθε είδους κακές καιρικές συνθήκες, συντελεί κι αυτό με τον τρόπο του αναμφίβολα στα παραπάνω αναφερόμενα.

Ως ένα ιδιαίτερο παράδειγμα ας αναφερθούμε στον Μεγάλο Ιππόδρομο, στα νοτιοδυτικά του Μιλίου, ένας τεράστιος υπαίθριος χώρος για 80 έως 100 χιλιάδες άτομα, όπου σήμερα θα τον χαρακτηρίζαμε και ως ένα συγκρότημα πολλαπλών χρήσεων. Εκεί,

**ΤΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΑΝΑΠΝΙΩΤΗ**

Αρχιτέκτονα -
Ερευνητή

απομακρυνθεί πολύ από τις θέσεις του στις κερκίδες; Για τους λόγους αυτούς λοιπόν, είχε διατεθεί το μεγαλύτερο τμήμα κάτω από τις κερκίδες και είχε κατασκευασθεί ένας μεγάλος στεγασμένος περίπατος στην κορυφή των κερκίδων και ακόμη είχαν διαμορφωθεί μεγάλες, διπλές στοές στο ισόγειο, σχεδόν σ' όλη την περίμετρο του Ιπποδρόμου.

Τελικά και συνοψίζοντας επισημαίνουμε ότι το αίθριο του Οκταγώνου, της Βασιλικής Στοάς, του Αυγουσταίου, τα αίθρια της Θεοτόκου των Χαλκοπρατειών και της Αγίας Σοφίας, και ακόμα παραπέρα της Αγίας Ειρή-

Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου (αρ. 60), το Τετραδύσιο Οκτάγωνο (αρ. 56, 57), έδρα του Πανεπιστημίου και τη Βασιλική Στοά (αρ. 53), και στα νοτιοανατολικά η πλευρά σχηματίζονταν από τα Λουτρά του Ζευξίππου με τα καταστήματα (αρ. 46, 47), την περιτείχιση και τη δίοδο του Ιερού Παλατίου (αρ. 45) και τη νοτιοδυτική άκρη του Αυγουσταίου.

Αρχιτεκτονικά και μορφολογικά ήταν ένα τετράπυλο κτίσμα, δηλαδή με ένα τοξωτό άνοιγμα στην κάθε πλευρά, στις γωνίες έφερε κολόνες και πιθανόν πεσσούς, που στήριζαν έναν αρκετά μεγάλο τρούλο. Όλα μαζί εδράζονταν πάνω σε μία μεγάλη κλιμακωτή τετράγωνη ανυψωτική βάση. Κατ' εκτίμηση τέλος, υπολογίζουμε ότι η κάτοψη του μνημείου είχε διαστάσεις 14x14 μ. και το ύψος του 18 μ.

Σύμφωνα με πληροφορίες των ιστορικών και χρονογράφων στην ανατολική πλευρά του Μιλίου, στα υψηλά, υπήρχε σύμπλεγμα αγάλματος που παρίστανε τον Μ. Κωνσταντίνο με τη μητέρα του Ελένη, που κρατούσαν τον Σταυρό. Υπήρχε και το άγαλμα της Θεάς Τύχης, προστάτιδας της Πόλης στην προ Κωνσταντινεία περίοδο, η οποία έφερε ένα καλαθόμορφο στεφάνι και κρατούσε μία σάλπιγγα!

Επί Ιουστινιανού (527-565) λέγεται ότι το Μίλιον διακοσμήθηκε μ' έναν δίσκο που παρίστανε τον Ήλιο.

Ο αυτοκράτορας Φιλίππικος (711-713) διακόσμησε το μνημείο με παραστάσεις των πέντε πρώτων Οικουμενικών Συνόδων.

Την περίοδο της Εικονομαχίας, ο Κωνσταντίνος Ε' (741-775) αντικατέστησε όλες τις προηγούμενες παραστάσεις μ' αυτές των αρματοδρομιών του Μεγάλου Ιπποδρόμου.

Τη Μεσοβυζαντινή Περίοδο (8ος-12ος αι.) διάφορες τελετουργικές εκδηλώσεις του Παλατίου διεξάγονταν κάτω από τον θόλο του Μιλίου.

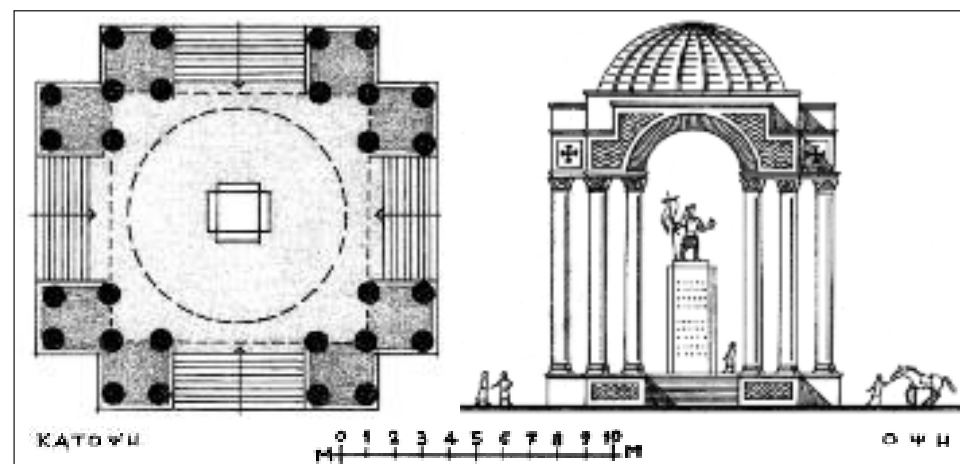
Λόγω της στρατηγικής θέσης, οι ταραχές που ξέσπασαν κατά την ενθρόνιση το 1081 του Αλέξιου Α' Κομνηνού, ξεκίνησαν από εδώ. Το ίδιο συνέβη και το 1182 με τον ξεσηκωμό των κατοίκων της Πόλης εναντίον της παροικίας των Λατίνων, που κατείχαν τις εμπορικές ζώνες στον Κεράτιο Κόλπο.

Τέλος, φαίνεται ότι το μνημείο υπήρξε το μακροβιότερο απ' όλα τα άλλα και πιστεύεται ακόμα ότι υπήρχε μέχρι και την πρώτη περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Σε κάποιες ανασκαφές, που έγιναν το 1957 στην περιοχή της πλατείας Sultanahmet-Atmeydanı, βρέθηκε μία σπασμένη στήλη, μοναδικό κατάλοιπο του θρυλικού αυτού μνημείου.

Συνεχίζεται

Σημ.: Οι τελευταίες παράγραφοι του κειμένου αντλήθηκαν από το *Istanbul Ansiklopedisi*.

Το Μίλιον κτίσμα περίκεντρο που σηματοδοτεί την αρχή της Μέσης οδού όπου καταγράφονται και οι αποστάσεις των κυριωτέρων πόλεων της Αυτοκρατορίας. Σχέδιο Γ. Αναπνιώτη.

εκτός τις ιπποδρομίες όπως αναφέρθηκε και στα προηγούμενα, διεξάγονταν διάφορα κλασικά αθλήματα, προσφέρονταν θεάματα, γίνονταν θριαμβικές παρελάσεις, συγκεντρώνονταν οι οπαδοί των Δήμων, Γαλάζιων (Βένετων) και Πράσινων και ακόμη ο απλός λαός μπορούσε να επικοινωνεί με διάλογο απευθείας με τον Αυτοκράτορα.

Που και πως θα μπορούσε να προστατευθεί αυτό το πλήθος, στην περίπτωση απότομης αλλαγής του καιρού ή να ξεκουραστεί στα μεγάλα διαλείμματα ή να ξεμουδιάσει όπως λέμε, περπατώντας κάπου, χωρίς να

νης, το καθένα χωριστά, συνιστούν ένα ιδιαίτερο και ιδιόμορφο κέντρο μέσα στο Ιστορικό Κέντρο της Βυζαντινής Κωνσταντινούπολης.

1. ΤΟ ΜΙΛΙΟΝ (με αριθ. 48 στο Τοπογραφικό) Κτίσθηκε λίγο μετά την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης το 324 από τον Μ. Κωνσταντίνο.

Αναφερόταν και ως Μιλιάριον, Αψίδα ή Καμάρα του Μιλίου, Φουρνικόν (θόλος) ή Έμβολον (στοά, στοές) του Μιλίου.

Ήταν ένα κτίσμα περίκεντρο, μνημειώδες ορόσημο και σημείο αναφοράς. Από εδώ ξεκινούσε συμβολικά η περιώνυμος Μέση Οδός (αριθ. 62), όπου πάνω σε μία μαρμάρινη στήλη καταγράφονταν οι αποστάσεις σε ρωμαϊκά μίλια των κυριότερων πόλεων της Αυτοκρατορίας (1 ρωμ. μίλι= 1480 μ.). Με την περίοπτη θέση που κατείχε, συμβόλιζε όχι μόνο το κέντρο του Ιστορικού Κέντρου, αλλά και την καρδιά ολόκληρης της Αυτοκρατορίας.

Σύμφωνα με αναφορές ιστορικών και χρονογράφων, και βέβαια με το τοπογραφικό που εκπονήσαμε, μπορούμε να προσδιορίσουμε τη θέση του Μιλίου σχεδόν με ακρίβεια.

Βρισκόταν στο ανατολικό άκρο ενός μεγάλου μαρμαρίνου πλακόστρωτου τρίγωνου, δηλαδή μιας τριγωνικής πλατείας που είχε ως πλευρές στα νοτιοδυτικά την κύρια όψη και είσοδο του Μεγάλου Ιπποδρόμου (αριθ. 68, 69), στα βόρεια τη συνοικία του

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΟΥΤΣΟΓΛΟΥ

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ**

1453-1821

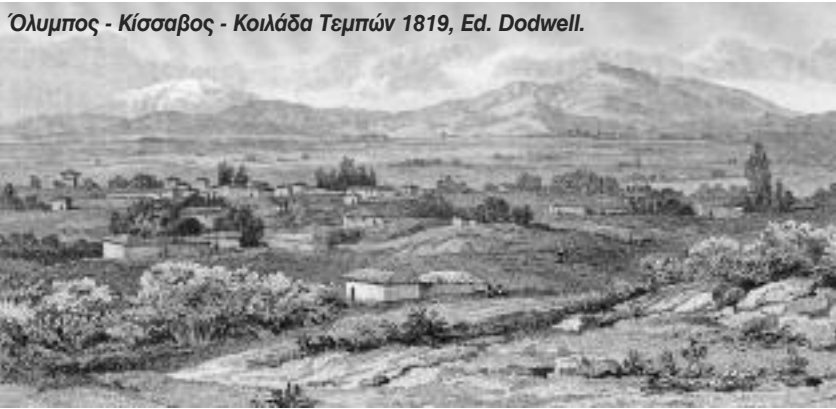
και η συμβολή τους στη γέννηση του νεοελληνικού έθνους

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

μουσειοδιαδρομές

Όλυμπος - Κίσσαβος - Κοιλιάδα Τεμπών 1819, Ed. Dodwell.

Μύλος Παππά
Μουσείο Σιτηρών και Αλεύρων

ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΜΑΖΟΚΟΠΟΥ
Φιλόλογος - Ιστορικός

Θεσσαλία, η χώρα και οι άνθρωποι
Ανηφορίζουμε προς τον θεσσαλικό κάμπο. Νομός Μαγνησίας, Αλμυρός, Βελεστίνο, Στεφανοβίκιο. Νομός Λάρισας, Κιλελέρ ... Ο κάμπος απλώνεται μπροστά μας κι η ματιά τρέχει ανεμπόδιστη. Στο βάθος μόλις που διακρίνεται η κορυφογραμμή του Ολύμπου. Μπροστά μας ξανοίγεται μια απέραστη πράσινη θάλασσα με τα στάχια που έχουν ψηλώσει να χορεύουν σαν κύματα.
«Είναι πλούσια και εύφορη χώρα με πανύψηλα βουνά που την περικλείουν ως φυσικά όρια, με ευφορότατη πεδιάδα, βαθιές κοιλάδες, με λίμνες και ποτάμια πλούσια σε νερά και θάλασσα που της είχε διασφαλίσει τη ναυσιπλοΐα και το εμπόριο στο Αιγαίο ήδη από τη νεολιθική εποχή. Οι κάτοικοί της ζουν από τη γεωργία, την κτηνοτροφία, την αλιεία, τη ναυτιλία και το εμπόριο. Κι ενώ ο πλούτος της χώρας θα μπορούσε να εξασφαλίσει την ευημερία και την πνευματική ανάπτυξη τους, το τυραννικό καθεστώς εμποδίζει την ευδαίμονα και ειρηνική ζωή.

Οι λίγοι μεγαλογαιοκτήμονες καταπίεζαν τους πολλούς δουλοπάροικους, τους «πενέστες» (τους φτωχούς > ρ. πένομαι) που ήταν οι παλαιότεροι κάτοικοι της Θεσσαλίας και που είχαν υποταχτεί στους προερχόμενους από τη Θεσπρωτία πολεμικούς Θεσσαλούς. Γι αυτό και οι εξεγέρσεις των πενεστών κατά την αρχαιότητα ήταν συχνό φαινόμενο, δυστυχώς όμως χωρίς θετικά αποτελέσματα».

* * *

«Οι αγρότες της Θεσσαλίας γνώρισαν όλες τις ανθρώπινες συμφορές κι ήταν οι περισσότεροί τους δουλοπάροικοι ως τα τελευταία χρόνια. Βέβαια, κι οι άλλοι ελληνικοί πληθυσμοί δε γνώρισαν λιγότερα κακά μέσα στους αιώνες της τουρκοκρατίας, μα για τους Θεσσαλούς αγρότες η εύφορη γη τους που θα μπορούσε να τους είναι ευλογία Θεού, στάθηκε ίσα ίσα αιτία της πιο βαριάς δουλείας κι εκμετάλλευσης. Όλοι οι δυνάστες της ελληνικής γης στους Θεσσαλούς αγρότες εφαρμόσανε τη μεγαλύτερη βία και σκληρότητα, κάτω από την εξουσία τους οι πεδινοί πληθυσμοί ήταν οι περισσότερο ανυπεράσπιστοι.
Τα τελευταία εκατό χρόνια η ιστορία της Θεσσαλίας είναι ιστορία αγώνων των αγροτών όχι μόνο για την κατάκτηση της πολιτικής τους ελευθερίας, παρά και για μια στοιχειώδη κοινωνική και οικονομική αποκατάσταση, ιστορία αγώνων για το ψωμί και για ένα κομμάτι γης όπου να μπορούν να ζήσουν

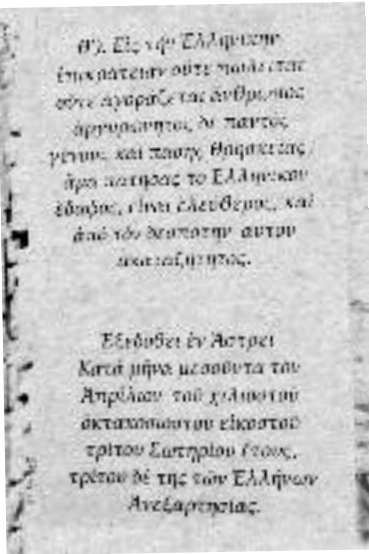

αυτοί και τα παιδιά τους χωρίς την πείνα και το φόβο που ήταν για πολλούς αιώνες η μοίρα τους». Έγραφε ο Μάρκος Αυγέρης (1960) στον πρόλογο της πρώτης έκδοσης της μυθιστορηματικής τριλογίας του Ζήση Σκάρου «Οι ρίζες του ποταμού», στον πρώτο τόμο του οποίου ζωντανεύουν οι αγώνες για λευτεριά ανάμα με τον σκληρό καθημερινό μόχθο που αυτοί έδιναν μέσα στο λιοπύρι του καλοκαιριού και στο παγωμένο καταχείμωνο, εκεί στον κάμπο, για να οργώσουν, να σπείρουν, να θερίσουν για να φάνε το λιγοστό πικρό ψωμί που τους έδινε ο παντοδύναμος τσιφλικάς.
Οι ιστορικές περιόδοι στις οποίες αναφέρονται τα δύο κείμενα, μολοντί απέχουν μεταξύ τους πολλούς αιώνες, έχουν πολλά κοινά στοιχεία τόσο σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του τόπου όσο και της ζωής των ανθρώπων του. Στο σημείο αυτό όμως είναι απαραίτητο ν' ανοίξουμε μια ιστορική παρένθεση.
«Εθνικές γαίες»
Η ταυτότητα των εθνικών γαιών
Το οδικό ταξίδι μάς δίνει μια ακόμη ευκαιρία, να ξαναθυμηθούμε ένα πολυσύνθετο ιστορικό κεφάλαιο με διαστάσεις πολιτικές, κοινωνικές και, φυσικά, οικονομικές που για έναν αιώνα ταλαιπώρησε τόσο την επαναστατημένη Ελλάδα όσο και το νεοσύστατο ελληνικό κράτος, το ζήτημα των «εθνικών γαιών».
Στη Διακήρυξη της Α' Εθνικής Συνέλευσης (15-1-1822) διαβάζουμε: «Ο κατά των Τούρκων πόλεμος ... μακράν απέχει από του να στηρίζεται εις αρχάς τινάς δημαγωγικές και στασιώδεις ... γιατί είναι πόλεμος, του οποίου η μόνη αιτία είναι η ανάκτηση των δικαιών της προσωπικής ημών ελευθερίας, της ιδιοκτησίας και της τιμής ...». Επακόλουθο της πολιτικής ολοκλήρωσης των Ελλήνων ήταν μεταξύ άλλων και ο καθορισμός της τύχης των οθωμανικών ιδιοκτησιών που δημεύονταν, κατά το «δίκαιο του πολέμου» και οι οποίες μελλοντικά θα αποτελούσαν τη βάση της ελληνικής εθνικής ιδιοκτησίας.
Οι τέως οθωμανικές ιδιοκτησίες που πήραν ποικίλες ονομασίες, «τόποι εθνικοί», «εθνική γη», «εθνικά κτήματα», «εθνικά χωράφια», ήταν κάθε μορφής ιδιοκτησίες που πριν από την Επανάσταση ανήκαν άλλες στο σουλτάνο και σε ευαγή ιδρύματα και άλλες σε ιδιώτες Οθωμανούς. Οι Εθνικές, λοιπόν, Επαναστατικές Συνελεύσεις και οι Διοικήσεις των Ελλήνων χαρακτήρισαν τα κτήματα αυτά «εθνικά» γιατί ανήκαν στο ελληνικό έθνος. Τα «εθνικά κτήματα» κατατάχθηκαν σε

δύο κατηγορίες: α) Στα «φθαρτά εθνικά κτήματα» που ήσαν όσα «υπόκειντο εις φθοράν», δηλ. τις αστικές ιδιοκτησίες, όπως σπίτια, εργαστήρια, μύλοι, μαγαζιά, χάνια, φούρνοι, ελαιοτριβεία, μεντρεσέδες και β) στα «άφθαρτα εθνικά κτήματα», που περιλάμβαναν τις αγροτικές εκτάσεις όπως ελαιώνες, αμπελώνες, σταφιδαμπελώνες, ορυζώνες, δάση, αλυκές, βοσκότοποι, ιχθυοτροφεία, κ.ά. Αυτών δε των τελευταίων απαγορεύτηκε αυστηρά η εκποίηση.
Και στη μεν Πελοπόννησο στους Τούρκους (40.000 κάτοικοι) ανήκαν τρία εκατ. στρέμματα, ενώ στους Έλληνες (360.000 κάτοικοι) ανήκαν μόνον ενάμισι εκατ. στρέμματα με κατά κεφαλή αναλογία 75 και 4.2 στρ. αντίστοιχα. Στη δε Στερεά Ελλάδα περισσότερα κτήματα ανήκαν σε Έλληνες: στη Δυτική Στερεά 970.000 έναντι 136.000 στρ. και στην Ανατολική Στερεά 1.375.000 έναντι 1.085.000 στρ. αντίστοιχα.

«Οι περιπέτειες» των εθνικών γαιών

Από τα πρώτα χρόνια της Επανάστασης η διαχείριση των «εθνικών κτημάτων» είχε προκαλέσει εντάσεις και αντιπαράθεσεις και όχι άδικα. Τα άρθρα 63 και 64 του Α' Προσωρινού Πολιτεύματος της Ελλάδος που ψηφίστηκε στην Επίδαυρο κατά την Α' Εθνική Συνέλευση του Αγώνα (1.1.1822), έδιναν τη δυνατότητα στο Εκτελεστικό Σώμα «να λαμβάνει δάνεια είτε έσωθεν είτε έξωθεν της Επικρατείας καθυποβάλλοντας εις υποθήκην εθνικά κτήματα. Είχε ομοίως το δικαίωμα της εκποιήσεως μέρους των εθνικών κτημάτων, αναλόγου με τας χρείας, δια της συγκαταθέσεως του Βουλευτικού Σώματος». Τα ίδια προέβλεπε και το Β' Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος που ψηφίστηκε στο Άστρος (13.4.1823) αλλά και αυτό της Τροιζίνας (1.5.1827) καθώς και το τελευταίο γενικό Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος, το Ηγεμονικό, Ναύπλιο 15.3.1832, που περιλάμβανε τις ίδιες δικαιοδοσίες. Από τις προκηρύξεις δημοπρασίας που έχει δημοσιεύσει η Βουλή είναι γνωστές δύο χαρακτηριστικές περιπτώσεις. Στις 11 Απριλίου 1824 «εκηρύχθησαν εις δημοπρασίαν φθαρτά εθνικά κτήματα» για να ενισχυθεί η Κρήτη στον αγώνα της εναντίον των αιγυπτιακών δυνάμεων και στις 4 Μαρτίου 1826 το Βουλευτικό Σώμα αποφασίζει «να εκποιήση άνευ αναβολής εθνικά κτήματα στη βόρεια Πελοπόννησο δια να οικονομηθή η αναγκαία χρηματική ποσότης δια την ταχείαν έκπλευσιν του στόλου προς βοήθειαν του κινδυνεύοντος Μεσολογγίου».

Θ' αρ. Συντάγματος της Β' Εθνοσυνέλευσης.

Συνεχίζεται

πολιτισμός

ΨΗΦΙ – ΚΑΙ «ΨΟΦΟ»ΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Πῶς ἀλλάσσουν τό σῶμα καί αἱ ψυχαί».

ΥΠΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Δέν υπάρχει αμφιβολία, ότι η ψηφιακή «επανάσταση» είναι η μεγαλύτερα τεχνική τοιαύτη της εποχής μας και ούχι μόνον.

Τό ψηφιακόν διαπερνά όλόκληρον τήν βιωτήν μας, τήν σκέψιν, τήν πράξιν, τās επιθυμίας καί τό ἴδιον καί παγκόσμιον συναίσθημα ἡμῶν. Καθῆκον μας εἶναι νά μάθωμεν νά ζῶμεν εὐλόγως μετ' αὐτοῦ. Δέν ἔχομεν ἄλλην ἐπιλογήν. Ὅφειλομεν νά ἀναπτυσσόμεθα ἐπ' αὐτοῦ. Τότε ἴσως θά εἰδῶμεν, ὅτι ἡ σωματική συνάντησις εἶναι τι τό διάφορον ἀπό τήν ἠλεκτρονικήν ἐπαφήν καί ἐπικοινωνίαν.

Εὐρισκόμεθα δηλαδή εἰς ἕνα τελείως νέον κόσμον, εἴτε τό θέλομεν εἴτε ὄχι, τόν ὁποῖον ἡμεῖς «ἐκαλλοπίσαμεν» καί ἴσως τώρα θά καταστρέψωμεν! Τοῦτο εἶναι κάτι τό φοβερόν μέ ἀπροβλέπτους ἐξελίξεις καί ἀλλαγάς εἰς τό μέλλον, ἀπότοκον τῆς οὐτω καλουμένης «ἐλευθερίας» τοῦ ἀνθρώπου!

Καί οἱ ἀσχολούμενοι, ἐργάζονται ἔχοντες συνήθως πλήρη τόν ἐξοπλισμόν εἰς τόν οἶκον των καθὼς καί αἱ ἐπιχειρήσεις, τά ρομπότ ζυμώνουν τόν «ἐπιούσιον»! οἱ ὑπολογισταὶ ρυθμίζουν τήν παραγωγήν, οἱ ἀλγόριθμοι ἀποφαίνονται εἰς τά δικαστήρια! κ.ο.κ.

Ἡ ψηφιοποίησις καί ἡ τεχνητή εὐφυΐα (νοημοσύνη) θά ἀλλάξουν τόν κόσμον τῆς ἐργασίας. Εὐχόμεθα δέ ἐν ταυτῷ, νά μήν τόν «ψοφοποιήσουν», καθότι ἀκριβῶς εἰς τήν κρίσιν τῆς corona-19, ἡ ὁποία ἐπετάχυνεν τήν ψηφιοποίησιν τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου, πολλοὶ ὑπολογίσθησαν ὑπ' αὐτῆς, ἐνῶ ἕτεροι ἐξυβρίστησαν. Καί τοῦτο λόγω τῆς δικόπου φύσεως τῶν νέων τεχνολογιῶν.

Ψηφιοποίησις σημαίνει, ὅτι πάντοτε μεγαλύτεραι ποσότητες πληροφοριῶν μεαβάνονται εἰς ἀριθμούς, ἀποθηκεύονται καί δύνανται νά δικτυοῦνται μεταξύ των.

Διά τοῦτο διαρκῶς περισσότεραι πληροφορίαι εἰς ὅλον τόν κόσμον ἡμποροῦν νά ἀνακληθοῦν. Συγχρόνως δέ ἡ μεταφορά των δύναται νά ἐλεγχθῇ.

Ἡ τεχνητή εὐφυΐα πάλιν μεριμνᾷ ὥστε εἰς τεράστιος ἀριθμός ψηφίων συστηματικῶς νά τοποθετηθῇ δι' ἕνα ὀρισμένον σκοπόν.

Εὐφυεῖς μηχαναὶ ἡμποροῦν εἰς συνθέτους μεθόδους κατασκευῆς ἢ πωλήσεως νά ἀναγνωρίσουν μοτίβα, τά ὁποῖα παραμένουν «κλειστά» διὰ τοὺς ἀνθρώπους (S. Lobo).

Ποικίλαι ἐξελίξεις εἰς τά ρομπότ,¹ τās ἐπιχειρήσεις, τās μηχανάς, ἀλλάσσουν τήν οἰκονομίαν καί ἐργασίαν. Καί τοῦτο παρατηρεῖται οὐχί μόνον εἰς τās μαμιοῦθ ἐπιχειρήσεις, ἀλλά καί εἰς τās μικράς.

Αναμφιβόλως, ἡ τεχνητή εὐφυΐα δημιουργεῖ πολλὰς δυνατότητας πρὸς ὀρθολόγησιν καθ' ὅσον αἱ τεχνικαὶ ἐξελίξεις δέν γίνονται εἰς χώρους κενούς ἐργαστηρίων καί Πανεπιστημίων.

Ὡθοῦνται ἐξ ἄλλου ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἐνεργούντων ὑπὸ τήν πίεσιν οἰκονομικῶν ἀγορῶν. Διό καί ὁ παγκόσμιος ἀνταγωνισμός ἐξαναγκάζει αὐτάς διαρκῶς νά ὑποβιβάζουν τό κόστος.

Εἰς τήν βιομηχανίαν αἱ μηχαναὶ καί τά ρομπότ συνεργάζονται καί ἐπικοινωνοῦν μεταξύ των καί δὴ ταχέως.

Αναφορικῶς δέ πρὸς τήν μείωσιν τοῦ προσωπικοῦ, λόγω ἀπολύσεων, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ προβλήματα τῶν συνδικάτων τουθ' ὅπερ ὠδήγησεν εἰς τήν εἰσαγωγήν τῆς μηχανῆς, ἡ ὁποία ἐξοικονομεῖ χρόνον καί χρήμα.

Ἐξ ἐτέρας ὁμως πλευρᾶς, παρὰ τήν ὀρθολόγησιν ἐμφανίζονται νέαι θέσεις ἐργασίας καί εἰς τόν τομέα τῆς τεχνικῆς, ὑπηρεσίας κλπ, ὅπως γενικότερον νέα ἐπαγγέλματα.

Αἱ μεγάλαι προκλήσεις ἐμφανίζονται εἰς τό θέμα τοῦ ἐλέγχου καί τῆς περαιτέρω διασπάσεως τῆς κοινωνίας.

Ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὰ ἐργοστάσια σὺν τῷ χρόνῳ ἀποβαίνει εἰς «κύων» τύπου Dakei τῆς μηχανῆς, τήν ὁποίαν ὑπακούει καί ἀκολουθεῖ!

Ἰδιαιτέρας σημασίας τυγχάνει ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἐργαζομένων λόγω τῶν διαρκῶν ἀλλαγῶν. Ὡσαύτως καί ἡ μείωσις τοῦ χρόνου ἀπασχόλησις λόγω τῶν μηχανῶν.

Ἐν τοῦτοις, ἡ νέα τεχνική ἐπανάστασις θέτει ὑψηλὰς ἀπαιτήσεις εἰς τὸ ἀλληλέγγυον τῶν κοινωνιῶν.

Διά τοῦτο ἡ πολιτική, οἱ σύνδεσμοι καί αἱ ἐπιχειρήσεις δέον νά γνωρίζουν ὅτι ἐκάστη βιομηχανική ἐπανάστασις ἐμφανίζεται μόνον τόσον ἀνθρωπίνῃ, ὥς τήν διαμορφώνουν ἡ πολιτική καί οἱ πολῖται, οὕτως ὥστε ὁ ἄνθρωπος νά παραμείνῃ ὡς πρόσωπον καί οὐχί ὡς δούλος τῆς μηχανῆς τήν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἐφεῦρεν.²

1. Z. Cerman - W. Barthlott - J. Nieder, Erfindungen der Natur, Αμβούργο 2011, 237-259.

2. W. Kessler, Wenn Roboter unsere Arbeit machen, Publik Forum, ἀρ. 29 (2020) 12-19.

Μαθήματα Θεάτρου

Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ

«ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΝ ΣΚΥΛΟ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ» ΤΟΥ ΣΑΙΜΟΝ ΣΤΙΒΕΝΣ

Μερικά παιδιά (5% παιδιών και ενηλίκων) είναι υπερβολικά άτακτα, ανυπάκουα, παρουσιάζουν διάσπαση προσοχής, υπερκινητικότητα, μαθησιακά προβλήματα μπορεί να έχουν κατάθλιψη, εναντιωματική /προκλητική συμπεριφορά, διαταραχή επικοινωνίας κτλ. (ΔΕΠΥ Διαταραχή/επικέντρωσης προσοχής / υπερκινητικότητα). Ένα αγόρι 15 ετών με ΔΕΠΥ προσπαθεί να εστιάσει τα αίτια θανάτου ενός σκύλου. Παρουσιάζονται οι σχέσεις με τους γονείς του, τους άλλους, οι δεξιότητές του (μαθηματική διάνοια, αριθμομνήμων, δεν μπορεί ποτέ να πει ψέματα). Προσπαθώντας να βρει τον δολοφόνο ανακαλύπτει το ψέμα του πατέρα του ότι η μητέρα του έχει πεθάνει και ότι ο δολοφόνος του σκύλου είναι ο πατέρας του. Τελικά κατορθώνει να διακριθεί με τη βοήθεια και την κατανόηση του δασκάλου αποδεικνύοντας ότι αποτελεί μαθηματική διάνοια.

«Ο ΑΣΧΗΜΟΣ» ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥΣ ΦΟΝ ΜΑΓΕΝΜΠΟΥΡΓΚ

Εμφατικά τονίζω πως είμαι διαπρύσιος κήρυκας της διαφορετικότητας.

Παιδί λιγότερο άσχημο, ενήλικας περισσότερο. Ένας υπάλληλος εταιρείας παραμερίζεται λόγω της ασχήμιας του (τίποτα δεν μπορείς να πουλήσεις με τέτοιο πρόσωπο). Το θέμα τον στενοχωρεί πάρα πολύ και στην απελπισία του αποφασίζει να καταφύγει σε πλαστικές αισθητικές χειρουργικές μεθόδους για να αλλάξει το πρόσωπό του (ο γιατρός του λέει δεν ξέρω από που να αρχίσω!). Η εγχείρηση πετυχαίνει κάτι που ανεβάζει κατακόρυφα την αυτοπεποίθησή του. Στην αρχή όλα πάνε καλά έως ότου ο πλαστικός αποφασίσει να εφαρμόσει την ίδια επέμβαση σε συνάδελφο του χειρουργημένου αλλά και σε μια πολύ μεγάλη ομάδα άλλων λόγω του ότι το μοντέλο έχει αρέσει υπερβολικά. Τότε όλα αλλάζουν Στο έμφορτο νοημάτων έργο, αλληγορία επάνω στα πρότυπα της εποχής μας, με καταγγελτικό τρόπο περνάει το μήνυμα της μεγάλης σημασίας για την εξωτερική εμφάνιση, για κάθε τι το επιφανειακό, το επιδερμικό. Επίσης, χωρίς να είμαι πλαστικός χειρουργός, δεν πιστεύω ότι υπάρχει κάτι κακό στο να θέλει κανείς να βελτιώσει κάποιο μέρος του προσώπου ή του σώματός του που είναι πολύ άσχημο. Και φυσικά οι άνθρωποι που κάνουν πλαστικές δεν γίνονται σαν τα ανθρωπάκια του Γάιτν, διατηρούν τα χαρακτηριστικά που τους κάνουν να διαφέρουν. Ο Κουασιμόδος δεν μπορεί να γίνει Αδωνης, οι υπερβολές έχουν πάντα το τίμημά τους.

«ΝΑ ΝΤΥΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΓΥΜΝΟΥΣ» ΤΟΥ ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

Οι σχέσεις του με τον πατέρα του δεν ήταν κα-

λές, το αντίθετο συνέβαινε με τη μητέρα του την οποία υπεραγαπούσε. Η πλημμύρα στα ορυχεία της οικογένειας προκάλεσε στον συγγραφέα ιδιαίτερα προβλήματα μέχρι και σκέψεις αυτοκτονίας. Η ψυχασθένεια της κλεισμένης σε άσυλο συζύγου του αποτελούσε μια ακόμα μόνιμη πηγή δυστυχίας. Το 1934 του απονεμήθηκε το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας για την εξαιρετική του επιτυχία στη μεταφορά ψυχολογικών καταστάσεων στο θέατρο. Υπόθεση, το προσφιλές στον συγγραφέα θέμα της σχετικότητας της πραγματικότητας και της αλήθειας (έτσι είναι εάν έτσι νομίζετε) καθώς και τα προβλήματα των ανθρώπων με χαμηλή αυτοεκτίμηση, αυτών που αισθάνονται γυμνοί και φοράνε τα ρούχα που οι άλλοι προορίζουν για αυτούς. Γίνονται αυτοί που οι άλλοι θέλουν να είναι.

ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ ΜΑΡΣΑ ΝΟΡΜΑΝ

Έχει διδάξει σε σχολεία για παιδιά και εφήβους με πνευματική υστέρηση, κάτι το οποίο την επηρέασε σημαντικά. Είναι αλήθεια πως οι ψυχικές αντοχές διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο. Όποιες όμως και αν είναι οι διαφορές όταν όλα στη ζωή σου έχουν πάει στραβά, πολύ στραβά, δεν είναι απίθανο να φτάσεις στα όριά σου. Δεν θέλει να συνεχίσει, επιθυμεί να σταματήσει να ζει. Επιληπτική, άνεργη, ανεπάγγελτη, χωρίς χρήματα και κάποια εξειδίκευση. Σύζυγος που έφυγε, γιος ρεμάλι είναι αναγκασμένη να ζει με τη μητέρα της, με την οποία δεν έχει ιδιαίτερα καλές γέφυρες επικοινωνίας. Το μοιραίο μοιάζει να είναι αναπόφευκτο και το δράμα φτάνει στο τέλος του με το άκουσμα του πυροβολισμού πίσω από μια κλειστή πόρτα.

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΧΟΡΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΚ ΣΕΝ ΖΕΡΜΕΝ

Θέμα η μοναξιά, η αποξένωση, οι φοβίες, οι δυνατότητες επιβίωσης και η προσαρμογή στις δυσκολίες της ζωής. Μια επιτυχημένη χορεύτρια τραυματίζεται από ένα ταξί και ο γιατρός της ανακοινώνει ότι δεν θα μπορέσει να ξαναχορέψει. Σε βαθιά απελπισία, πλήρως απομονωμένη, προσπαθεί να βρει παρηγοριά στο ποτό. Στην ίδια πολυκατοικία μένει ένας Aspy (έτσι τους αποκαλούν στην Αμερική, Aspies) καθηγητής γεωφυσικής με Asperger. Βλέποντάς την απομονωμένη στον δικό της τραγικό κόσμο, κυριολεκτικά στα χάλια της, τη ρωτάει εάν διακόπτει μια αυτοκτονία και αν ναι, ζητάει να περάσει αργότερα (από τα πολύ καλά σημεία του κειμένου). Δημιουργείται μια ρομαντική σχέση, ανάμεσα σε ένα κάπως παράξενο ζευγάρι, ένα καταφύγιο στη μοναξιά, στην απελπισία και στις ιδιαιτερότητές τους. Δύσκολη σχέση που όμως λόγω των αναγκών εξελίσσεται θετικά και για τους δύο.

Συνεχίζεται

ΔΙΑΚΟΠΕΣ στην

Πρίγκηπο

ΤΗΣ ΡΑΝΙΑΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

Το ίδιο περίπου γινόταν όταν πηγαίναμε, μια δυο φορές τον χρόνο, στο καζινάκι της «Γλώσσας», ένα ακρωτήριο καλυμμένο με πεύκα, που ήταν πολύ όμορφο, όπου μας επέτρεπε ο καταστηματάρχης να φέρνουμε τα φαγητά μας και να παραγγέλνουμε μόνο μπίρες, ούζα, αναψυκτικά και άλλα.

Εκεί παίρναμε πάντα και τη γιαγιά, η οποία χαιρόταν πολύ που βρισκόταν μαζί με τα παιδιά και τα εγγόνια της. Φυσικά για να πάμε εκεί τόσος κόσμος, δηλαδή τρεις οικογένειες, χρειαζόταν να νοικιάσουμε τέσσερα, πέντε παϊτόνια. Εκεί ακούγαμε ελληνικά τραγούδια από δίσκους που έβαζαν, όπως «Άλα, άνοιξε κι άλλη μπουκάλα», «Το τραμ το τελευταίο», «Μια ζωή την έχουμε», «Θα σε πάρω να φύγουμε» και άλλα πολλά. Κάποιες φορές ερχόταν κι ένας λατερινατζής με τη λατέρνα του, ο οποίος προσέδιδε λίγο πιο ρεμπέτικο ύφος στο κέφι με το ρεπερτόριό του.

Επίσης στην πλαζ του «Γιωργούλη» ήταν πολύ όμορφα, γιατί εκεί πηγαίναμε με ένα μικρό караβάκι από την αποβάθρα της Πριγκήπου και η θάλασσα ήταν πολύ πιο όμορφη και η άμμος πολύ πιο λευκή και φιλή. Τελευταίως γέμισε όμως τόσους πολλούς ντόπιους, που δεν είχε πια κανένα γούστο να πάμε.

Δεν μπορώ να ξεχάσω τις όμορφες βόλτες στη γειτονιά και στον παραλιακό της Αμμουδιάς, καθώς και τον μικρό γύρο του νησιού, που κάναμε όλη η παρέα μαζί με πολλά ποδήλατα και άλλα παιδιά, και λαχανιάζαμε σε κάποια σημεία όπου ο δρόμος ήταν ανηφορικός ή κατεβαίναμε από το ποδήλατο και το σέρναμε με τα χέρια.

Όταν μας έβλεπε από τη βεράντα να ξεκινάμε όλοι μαζί, η Ανατολίτισσα γιαγιά Ουρανία, που δεν ήθελε να παραδεχθεί αυτούς τους μοντερνισμούς, κάποιες φορές μας φώναζε: «Μα τι κορίτσια είστε εσείς, αρπάξτε όλες από μια «μπισίκλα» και τρέχετε!». Εννοούσε το ποδήλατο, που εμείς τότε το λέγαμε μπισικλέττα. Υπήρχε και ένα παλληκάρι που περνούσε τα βράδια με το ποδήλατό του από το σπίτι μας και μου σφύριζε το τραγούδι: «Τι είναι αυτό που το λένε αγάπη» γιατί ήταν ψιλοερωτευμένο μαζί μου. Εκείνη τη χρονιά είχε παιχθεί το έργο «Το παιδί και το δελφίνι» με τη Σοφία Λόρεν και αυτό το τραγούδι ήταν πολύ της μόδας. Εγώ έβγαينا στο πεζοδρόμιο, λέγαμε μερικές κουβέντες, κανονίζαμε κανένα ραντεβουδάκι για την επομένη στη θάλασσα και πάλι μέσα, γιατί δεν επιτρέπεται αργά το βράδυ πιο πολλά.

Σήμερα είναι 1η Σεπτεμβρίου 2021, βρίσκομαι από τον Ιούνιο στη Ραφήνα, έστειλα το πρωί τις ευχές μου για τον καινούργιο μήνα, μέσω κοινωνικής δικτύωσης, σε πολλές φίλες και φίλους μου και δέχθηκα άλλες τόσες, που εύχομαι, μακάρι να πιάσουν έστω και οι μισές, καλά θα είναι.

Έκανα το μπάνιο μου στη θάλασσα, γιατί όπως είναι φυσικό ο καιρός συνεχίζει να είναι πολύ ζεστός όλη την ημέρα και βγήκα το βραδάκι κατά τις 8.30 για βόλτα στην περιοχή Πανόραμα, απ' όπου φαίνεται όλο το λιμάνι της Ραφήνας – μου αρέσει πολύ αυτή η θέα, να βλέπω τα αναμμένα πολύχρωμα φώτα του λιμανιού, των ταβερνών και τα πλοία που καταφθάνουν από τα νησιά εκείνη την ώρα.

Όμως ακριβώς τότε άλλαξε ξαφνικά ο αέρας και άρχισε να φυσάει πολύ πιο δυνατά κι η δυνατή ένταση του, καθώς και η χαρακτηριστική μυρωδιά της θά-

λασσας, μου θύμισε πολύ έντονα εκείνο τον δυνατό αέρα που φυσούσε κάποιες μέρες στη Πρίγκηπο, παντού βέβαια, αλλά ειδικά μέσα στο κτήριο της βαπορόσκαλας, όπου έκανε σαν μπουγάζι. Η βαπορόσκαλα της Πριγκήπου, που είναι κτισμένη στις αρχές του 20ου αιώνα, είναι ένα κτήριο νέο-οθωμανικού ρυθμού με πανέμορφο τρούλο και γύψινα σκαλίσματα εσωτερικά. Τότε η Πρίγκηπος ήταν γεμάτη Ρωμιούς και εκεί παραθέριζε η αφρόκρεμα της κοινωνίας από όλες τις εθνότητες του Πολίτικου μωσαϊκού. Το εσωτερικό της δε, με τα ζωγραφισμένα ταβάνια, τους πολυελαίους και τα μικρομάγαζα, σαν μπουτίκ, σε παρέπεμπε στην Belle Epoque.

Εκεί μπαίναμε λοιπόν εμείς τα κορίτσια για να κοιτάξουμε τις βιτρίνες καναδυό ακριβών καταστημάτων μόδας, που υπήρχαν τότε και χαζεύαμε τα μοντέρνα ρούχα, τα ψάθινα καπέλα, τις τσάντες, τα αξεσουάρ που ήταν εκτεθειμένα και τα περισσότερα εφάμιλλα των παρισινών.

Αυτός ο αέρας όμως έπαιρνε και χαλούσε τα μαλλιά μας, γι' αυτό αναγκαζόμασταν –είχαμε γίνει πια κοπελίτσες– να τα κάνουμε κότσο τύπου μπανάνας και να τα καλύπτουμε με λεπτά φουλάρια (σιφόν) σε παστέλ χρώματα, στο στυλ Brigitte Bardot που ήταν τότε της μόδας. Επίσης σήκωνε τις φαρδιές φούστες μας και φαινόταν τα πλούσια φουρώμας, που με πολλή επιμέλεια σιδερώναμε κολλαρίζοντάς τα για να δείχνουν πιο όμορφα και πιο φουντωτά και να φαίνεται από κάτω λιγάκι η λευκή δαντέλλα, η οποία έπρεπε να προεξέχει. Οι πιο μεγάλες δεσποινίδες και νέες κυρίες φορούσαν συνήθως κάτι ξύλινα τσόκαρα που ήταν της μόδας – τα έλεγαν καριόκες– με υψηλό πάτο, λεπτό τακούνι και χρυσά καρφιά στο πλάι. Είχαν την ιδιότητα να μπορεί κανείς να αλλάξει στον τσαγκάρη το δερμάτινο μπροστινό τμήμα τους και, βάζοντας άλλο χρώμα και καινούρια καρφάκια, να θεωρούνται ολοκαίνουργιες!

Συνεχίζεται

Σεπτεμβριανά '55

Η απειλή

Τα χρόνια περνούν, η ζωή αλλάζει, οι κρόταφοι ασπρίζουν και οι σκόρπιες αναμνήσεις βρίσκουν έδαφος να παρελάσουν εμπρός σου, σαν τα βλέφαρα κλείνεις. Ακίνητη παλεύεις μέσα στη σιγή. Μια πόρτα ανοίγει και ο εφιάλτης μπροστά σου. Αναρωτιέσαι αν συνέβη στα αλήθεια, αν υπήρξε μάρτυρας ποτέ αυτών των γεγονότων. Και όμως μπορεί τα λόγια κάποτε να χάνουν τη σημασία τους, οι εικόνες όμως μιλούν. Μιλούν με εκείνη τη γλώσσα της σιωπής που ακόμη και μέσα στη βουή του κόσμου να τις ακούς.

Ορυμαγδός συναισθημάτων καθώς ψηλαφίζεις τις πληγές. Σαν ένα ναυαγισμένο καράβι πάνω σε μια ξέρα, που η σκουριά το σκέπασε και μόνον πού και πού ένα κύμα την ξεπλένει, για να φέρει στην επιφάνεια το μέγεθος της καταστροφής.

Παλιά χρωμένα τεφτέρια. Από ποιον να ζητήσεις να πληρώσει; Έχεις διαγράψει τα δάνεια. Κάθε ξεριζωμένος από την αντίπερα όχθη, προσπαθεί να θάψει το παρελθόν.

Μια ιστορία πλαστογραφημένη με ενόχους και κατασκευασμένα μίση. Ένα πεπρωμένο παραχαραγμένο από άλλους.

Τρεχάμενη η ζωή, παρ' όλα αυτά, γραμμένα όλα μέσα στο αυλάκι της θύμησης. Η απειλή «εκείνης» της νύχτας θα κυκλώνει το παρελθόν, μέσα σε διαψεύσεις και σιωπές. Αδιέξοδα που καθόρισαν επιλογές. Εμπειρίες που θέλει να τις καταβροχθίσει η λήθη. Προσπάθεια να ξεχάσεις, να συγχωρήσεις. Όμως, να που κάποιες στιγμές έρχεται εκείνο το ναυάγιο μπροστά σου. Και τότε με έναν κόμπο στον λαιμό αναζητάς να βρεις πάνω του τα χρόνια που σου έκλεψαν, τα δάκρυα του αποχαιρετισμού. Την παιδική αθωότητα που χάθηκε, πριν ακόμη θρονιαστεί στο βλέμμα σου.

Η τραγωδία των Σεπτεμβριανών

Η γενική πολιτική ατμόσφαιρα είναι ηλεκτρισμένη, όλοι είμαστε σκεπτικοί, δεν ξέρουμε τι πρόκειται να συμβεί. Προανάκρουσμα των γεγονότων ήταν η έκρηξη βόμβας στον περίβολο του τουρκικού προξενείου στη Θεσσαλονίκη. Αμέσως σαν να ήταν έτοιμη εκ των προτέρων εκδόθηκε εφημερίδα με πηχυαία γράμματα. Ήταν το μήνυμα που δόθηκε.

Ήταν απόγευμα όταν ο φίλος κοσμηματοπώλης Μπαντρίκ Μπουκέρ μου τηλεφώνησε προτείνοντας να βγούμε για φαγητό και μετά να γλεντήσουμε σε νυκτερινό κέντρο. Έπρεπε να ειδοποιήσω τον πατέρα μου στην Αντιγόνη ότι θα βγω με φίλους και θα κοιμηθώ στο Τζιχανγκίρ. Εκείνη ήταν η βραδιά που έγιναν τα δραματικά γεγονότα, η μοιραία νύχτα της 7ης προς την 7η Σεπτεμβρίου 1955.

Φύγαμε από το μαγαζί κανονικά, πήραμε ταξί και όταν φθάσαμε στο Γαλατάσαράι συναντήσαμε πλήθος λαού να ωρύεται κραυγάζοντας απειλητικά. Προχωρήσαμε με το πλήθος προς τα καταστήματα «Αρσενάλ», «Οσέπ», «Τάντζα» και άλλα. Αρχισαν να σπάζουν με μανία τις υαλόφρακτες βιτρίνες των καταστημάτων με το κεφάλι τους, τέτοια

οργή είχαν, δεν τους ενδιέφερε για τα ματωμένα κούτελά τους, άλλοι χειροκροτούσαν. Ήταν κάτι ανεξήγητο, εμείς ακολουθώντας τον όχλο φθάσαμε μπρος στον δρόμο της Αγίας Τριάδας του Πέρα. Κατέστρεφαν και έκαιγαν ό,τι εύρισκαν, τα Άγια Ποτήρια και όλα τα ιερά σκεύη τα είχαν ρίξει στο δάπεδο και είχαν βάλει φωτιά στην εκκλησία. Εκατοντάδων καταστημάτων τα εμπορεύματα λεηλατήθηκαν και πυρπολήθηκαν. Θα μου μείνει αξέχαστη η εικόνα που αντίκρισα περνώντας μπροστά από το Άνκαρ Παζαρί στη γωνία της Πλατείας Ταξί με Καζαντζιάρ. Είδα να αδειάζουν στον δρόμο ό,τι εμπορεύματα είχε το διώροφο μαγαζί. Πετούσαν από τον επάνω όροφο τις κουζίνες φωταερίου, σαπούνια, ζάχαρη, αλεύρια, πατάτες, φασόλια και όλα τα εμπορεύματα.

Η πολυκατοικία Μιραμάρ, όπου κατοικούσε ο φίλος μου Μπαντρίκ, ήταν δίπλα στο νέο κτήριο της Όπερας. Δύσκολα φθάσαμε εκεί, εκείνη την ώρα μας διακατείχε φόβος και αγωνία, δεν γνωρίζαμε πώς έμελλε να εξελιχθεί η κατάσταση αυτή. Πεινούσαμε, έπρεπε να φάμε κάτι και ευτυχώς ο Αρμένιος θυρωρός φρόντισε για μας. Με απεριόριστη λύπη και φόβο παρακολουθούσαμε με κλειστές τις κουρτίνες τις κινήσεις του εξαγριωμένου λαού. Εκείνη την ώρα σπάζοντας την προθήκη του λεηλατούσαν το μικρό ωρολογάδικο που ήταν δίπλα στη γωνία του «Κρυστάλ Πάλας». Δεν είχε μείνει τίποτα από τη διαρπαγή. Ήταν η ώρα δώδεκα περασμένη, όταν είδαμε άρματα μάχης στην πλατεία. Είχε δοθεί διαταγή να σταματήσουν, είχε κηρυχθεί στρατιωτικός νόμος. Προσπάθησα να επικοινωνήσω με τον πατέρα στην Αντιγόνη, αλλά δυστυχώς η γραμμή τηλεφώνου ήταν εκτός λειτουργίας. Στις 12.30 τη νύκτα με τον ερχομό του στρατού στο κέντρο υπήρξε ηρεμία. Ως το πρωί σκεπτόμουν τι θα αντίκριζα. Στις επτά κατηφόρισα με σφιγμένη την καρδιά περνώντας από Ταξίμ, Χρυσοβέργεια, Σιρασελβιέρ, Τζιχανγκίρ. Εμπρός στην πολυκατοικία που κατοικούσαμε η θυρωρός μας Φατμά με τον σύζυγό της Χαλίλ μου είπαν, σαν να ήθελαν επιβράβευση, ότι αυτοί μας προφύλαξαν από ζημιές που θα έκαναν άγνωστοι.

Αυτό που είχα αντικρίσει ήταν κάτι απίστευτο, για πρώτη φορά είδα τους στύλους

της πολυκατοικίας. Επί τόσα χρόνια δεν είχα δει το ισόγειο γυμνό, όλες οι βιτρίνες και το εσωτερικό του μαγαζιού ήταν άδειο. Το εξωτερικό στρόγγυλο τζάμι του παραθύρου του πρώτου ορόφου –όπου κατοικούσε η οικογένεια του κ. Ιωάννη Ρουμλόγλου– ήταν σπασμένο.

Δεν είχα νέα για το μαγαζί μας. Κατηφόρισα μπρος από τα ιταλικά νοσοκομεία Τοτχανέ, πέρασα τη γέφυρα Εμίνονου και όταν έφθασα στον ανήφορο του Μαχμούτ Πασά, αντίκρισα όλα τα μαγαζιά λεηλατημένα, μια απίστευτη κατάσταση. Τόπια υφασμάτων στον δρόμο, δυσκολεύομαι να εξηγήσω την εικόνα που αντίκρισα, τα πάντα είχαν μετατραπεί σε μπάζα ανάμεικτα με διάφορα αντικείμενα και υφάσματα. Το Καπαλί Τσαρσί το είχαν κρατήσει κλειστό, έτσι αποτράπηκε η λεηλασία των κοσμηματοπωλείων. Ο αστυνόμος Λουτφού δεν είχε παραδώσει τη νυκτερινή βάρδιά του. Χαμογελώντας με ικανοποίηση μου είπε ότι δεν θα άφηνε κανέναν να κάμει ζημιά στο μαγαζί μας. «Όποιος επιχειρούσε, να ξέρεις, θα πενούσε πάνω από το πτώμα μου». Όλα αυτά τα λόγια ήταν για να πάρει γενναϊόδωρο μπαχτσίσι.

Γεμίσ Εμίνονου

Το 1945 παράτησα το εργοστάσιο σοκολατοποιίας και ζαχαρωτών που δούλευα. Οι συνθήκες για τους εργαζόμενους εκείνα τα χρόνια ήταν απελπιστικές. Δεν είχαμε σωματεία και το δικαίωμα απεργίας απαγορευόταν. Τόσο ο εργάτης όσο και ο υπάλληλος ήταν πάντα αδικημένοι. Αποφάσισα να σταδιοδρομήσω στο εμπόριο, στην αγορά τροφίμων. Άρχισα με πατάτες, κρεμμύδια και άλλα. Το 1953, με συνέταιρό μου τον Αναστάση Τατσίογλου, αποφάσισα να αρχίσουμε με είδη μπακαλικής - χαρτάδικα, όπως τα λέγανε. Η ποικιλία δεν είχε τελειωμό: Από σαπούνια πλύσης, κονσέρβες, χαρτιά και ό,τι χρειάζεται ο μπακάλης, εκτός από δημητριακά, τυριά, λάδια και άλλα. Εκείνη τη χρονιά του '55, γεμίσαμε το δεύτερο πάτωμα, λόγω της αρχής του σχολικού έτους, τετράδια και ότι είναι αναγκαίο για τα παιδιά του σχολείου.

Το πρωί της 7ης Σεπτεμβρίου πήγα να, όπως συνήθως, στο μαγαζί του Εμίνονου. Με σταματά ένας γνωστός Εβραίος και μου λέ-

γει: «Μη στεναχωριέσαι· δεν έχετε μεγάλες ζημιές». Εκείνη τη στιγμή έπαθα σοκ. Δεν φανταζόμουν ότι οι βανδαλισμοί θα έφθαναν στην αγορά τροφίμων.

Μόλις έφθασα στο μαγαζί, οι σιδερένιες χοντρές πόρτες ήταν πεσμένες καταγής. Μερικά είδη, όπως κολόνιες, κονσέρβες και βαμβάκια, ήταν κατεβασμένα από τα ράφια, σπασμένα και πεταμένα κάτω. Έξω κυκλοφορούσαν οι στρατιώτες. Ευτυχώς, δεν είχαμε μεγάλες ζημιές. Όλα τα καταστήματα του ίδιου κλάδου των Ελλήνων ήταν κυριολεκτικά καταστραμμένα. Ένας γείτονας γραμματικός ονόματι Ζεκίς τηλεφώνησε στον χαμάλη Χασάν να τρέξει για να μας σώσει. Ο Χασάν ήταν Αρμένιος· μόνο εμείς το γνωρίζαμε. Στη σφαγή των Αρμενίων μια τουρκική οικογένεια τον υιοθέτησε και τελευταίως, μέσω του Ερυθρού Σταυρού, είχε βρει τους συγγενείς του στη Γαλλία και είχε αλληλογραφία.

Ο Χασάν, μόλις έφθασε εκεί, είδε τους χαμάληδες κι ανάμεσά τους έναν Κούρδο, τον Μπατάλ, που σκάλιζε τα συρτάρια. Τον ρώτησε:

– Τι κάνεις εκεί;

– Γυρεύω ένα ντεφτεράκι που έχει ο τσορμπατζής (δηλαδή, το αφεντικό) και που γράφει τα λεφτά που του αφήνω κάθε φορά.

Η αλήθεια είναι ότι είχαν τη συνήθεια να με καταθέτουν τις οικονομίες τους, αλλά εκτός που τα έγγραφα στο δικό μου τεφτέρι, έδινα και σ' αυτούς ένα αντίγραφο. Έτσι, δεν ήταν αυτή δικαιολογία. Αλλά ο Κούρδος μαζί με τον Χασάν στάθηκαν μπροστά και δεν άφησαν τους άλλους να καταστρέψουν το μαγαζί.

Στον Χασάν και τον Μπατάλ δώσαμε ένα δώρο γιατί μας έσωσαν. Τον Χασάν τον ρώτησα ποιοι ήταν οι βανδαλιστές, αλλά αρνήθηκε να απαντήσει: «Όλοι ήταν γνωστοί, μη με ρωτάτε».

Όλη η Πόλη ήταν σημαιοστολισμένη, δίνοντας την εντύπωση πως καταλήφθηκε. Δόθηκε διαταγή να κατεβάσουν τις σημαίες. Η κυβέρνηση αποφάσισε να αποζημιωθούν οι ζημιωθέντες.

Χαρακτηριστική ήταν η συμπεριφορά του αστυνομικού, που ήρθε με ένα βιβλίο να καταγράψει τις ζημιές. «Gecmis olsun», δηλαδή περαστικά, μας λέγει με ένα λυπημένο ύφος, σα να μας είχε βρει μια θεομηνία ή ένας τυφώνας. Το άκρον άωτον της υποκρισίας!

Η απάντησή μου ήταν ότι δεν είχαμε ζημιές, αν και ήταν περίπου 500 λίρες η συνολική αξία της καταστροφής μας.

Οι ζημιές θα αποκατασταθούν και με λίγη προσπάθεια ο κόσμος θα επιχειρήσει να βάλει ξανά στον δρόμο τη δουλειά του. Αλλά το ψυχολογικό σοκ από την τρομάρα που πήραμε για το μέλλον μας δεν μπορεί να αποκατασταθεί με τίποτα. Για μέρες στις συναντήσεις με τους συγγενείς δεν είχαμε άλλο να συζητούμε παρά γι' αυτό το χτύπημα και το πώς θα χαράξουμε ένα πρόγραμμα για το μέλλον μας.

Όλοι οι δικοί μας μικρομπακαλίδες κατέβηκαν στην αγορά για να ψωνίσουν μερικά πράγματα. Εκείνη τη μέρα είχαμε τρομερή

Σεπτεμβριανὰ '55

δουλειά. Στο αναμεταξύ, μας τηλεφωνούσαν συγγενείς και γνωστοί να κλείσουμε και να πάμε στα σπίτια μας.

Έρχεται ο γείτονας Σαντί-μπέης, απόφοιτος της Εμπορικής Σχολής, και μου λέγει:

– Σίμο, να τα παρατήσεις και να πάτε στα σπίτια σας.

– Γιατί, τι συμβαίνει;

– Στη Θράκη, σ' ένα τζαμί γεμάτο Τούρκους βάλανε φωτιά.

– Σάντι-μπέη μου, μην τα πιστεύεις αυτά και σε παρακαλώ μην τα λες στους χαμάληδες και τους ξεσηκώνεις. Θα το δεις ότι είναι ψέματα.

Είχε διαδοθεί το σλόγκαν: «Σήμερα την περιουσία σας και αύριο τη ζωή σας».

Το επόμενο πρωί είχαν σηκώσει το στρατιωτικό νόμο, όταν είδαν πάλι όχλο να περιμένει για να ξαναρχίσει τα ίδια. Η κυβέρνηση, το απόγευμα της ίδιας μέρας, κήρυξε ξανά στρατιωτικό νόμο. Περίμεναν τι στάση θα πάρει η ελληνική κυβέρνηση. Εάν οι Έλληνες της Δυτικής Θράκης έκαναν αντίποινα, δε θα γλιτώναμε τη σφαγή έτσι όπως ήταν ξεσηκωμένοι. Ο πρόεδρος Κ. Καραμανλής αμέσως έλαβε μέτρα να μη συμβούν επεισόδια στους Μουσουλμάνους.

Μαρτυρία 42η

Όταν έγιναν τα γεγονότα, ένα βουνό σπασμένα έπιπλα και αντικείμενα μετατράπηκε το σπίτι μου και δεν είχα ούτε παπούτσια να βάλω να πάω στη μαμά μου. Όλα κομματιασμένα, μπουζιέρες (ψυγεία), ντουκουκλού (χύτρα ταχύτητας), θαρρείς σπασμένα με το χέρι. Τα ρούχα κομματιασμένα.

Έμενα με την οικογένειά μου στο Ακσαράι. Ο όχλος μπήκε στο σπίτι η ώρα 11 τη νύχτα, αφού σπάσανε την πόρτα. Αν και είχαμε κρεμάσει σημαία τουρκική, την κατέβασαν και άρχισαν να κομματιάζουν τα πράγματα του σπιτιού με μπαλτάδες μέχρι τις 4 το πρωί. Εμείς προλάβαμε να φύγουμε πριν μπει ο όχλος στο σπίτι, όταν είδαμε ότι κτυπούσαν τους πλαϊνούς, το σπίτι τους. Αφήσαμε όλα τα υπάρχοντά μας εκεί και δεν πρόλαβα να πάρω τα κοσμήματά μου τουλάχιστον.

Την επομένη το πρωί ήρθε ο στρατός και φύλαγε τα βουνά των σπασμένων, των κατεστραμμένων πραγμάτων.

Την άλλη μέρα που ήθελα να πάω στο σπίτι της μητέρας μου δεν είχα να φορέσω παπούτσια για να βγω στο δρόμο.

Αν και το Ακσαράι ήταν η γειτονιά μου, ήταν το σπίτι μου, αναγκαστήκαμε μετά τα γεγονότα να αλλάξουμε όχι μόνο σπίτι αλλά και περιοχή. Κι αυτό γιατί οι Τούρκοι γείτονές μας, αυτοί που καλημεριζόμαστε, που βλέπομαστε κάθε μέρα, δεν μας βοήθησαν καθόλου σ' αυτή τη δύσκολη στιγμή.

Μαρία Ιορδανίδου

Τα γεγονότα

Ο εφιάλτης που έζησα, με τις εικόνες τρόμου κι αγωνίας, έμεινε στο μυαλό και την ψυχή μου. Ένα κομμάτι της αγνής σκέψης, της παιδικής αθωότητας, της αγάπης χάθηκε εκείνη τη νύχτα, δολοφονήθηκε από

τον κάθε τερατόμορφο άνθρωπο που κρατούσε ρόπαλο ή σιδερένιο λοστό στο ένα χέρι και μια κόκκινη σημαία με άστρο και μισοφέγγαρο στο άλλο, να σπάει και να ρημάζει ό,τι έβρισκε μπροστά του, ό,τι ανήκε στους Ρωμιούς, επειδή δεν μπορούσε να το πάρει. Εμείς σταθήκαμε κάπως τυχεροί, τα μισά μας υπάρχοντα είχαν βγει «ζωντανά» από την καταιγίδα. Άλλες όμως οικογένειες, όπως της γιαγιάς και της θείας, έχασαν τα πάντα, έπρεπε να αρχίσουν από την αρχή. Και πολλές από αυτές, τη νέα αρχή αποφάσισαν να την κάνουν στην Ελλάδα, έφυγαν από την Πόλη. Εκείνη τη νύχτα μου δημιουργήθηκε μια ακόμα απορία: Γιατί ο Θεός άφησε να γίνουν όλα αυτά σε βάρος αυτών που πίστευαν και λάτρευαν τον γιο του; Για ποιο πράγμα μας τιμωρούσε, που δεν γνωρίζαμε; Μήπως επειδή οι Βυζαντινοί έχασαν την Πόλη από τους Οθωμανούς; Μήπως ήταν περισσότερο Αλλάχ παρά Θεός;

Μηνάς. Η μαύρη νύχτα

Το βράδυ της 7ης Σεπτεμβρίου, ο θείος Μιχάλης βλέποντας άγνωστους ανθρώπους να περνάνε από τη συνοικία τους και αργότερα ακούγοντας φωνές, ιαχές, θορύβους από σπάσιμο τζαμιών και μυρωδιές από φωτιά, κατάλαβε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Θέλοντας να προστατέψει τη σύζυγο και την περιουσία του, οχυρώθηκε πίσω από την κεντρική είσοδο του σπιτιού τους βάζοντας τραπεζία, καρέκλες και ότι άλλο πίστευε ότι μπορεί να βοηθήσει, για να μην είναι εύκολο να παραβιαστεί. Πήρε στο χέρι του ένα μεγάλο σίδερο και περίμενε. Μετά από λίγη ώρα άκουσε φωνές, βρισιές και χτυπήματα στην πόρτα του από ανθρώπους που προσπαθούσαν να την παραβιάσουν. Ευτυχώς η πόρτα και όλα αυτά που είχε βάλει, παρά τις έντονες προσπάθειες των επίδοξων εισβολέων δεν υποχώρησαν και έτσι μετά από λίγο τα παράτησαν και έφυγαν. Με ανάμικτα αισθήματα, ενισχύοντας τα «οχυρωματικά του έργα», περίμενε φοβούμενος ότι θα υπάρξει και δεύτερο κύμα. Πράγματι μετά από λίγη ώρα ακούστηκαν και πάλι οι φοβεροί ήχοι και επαναλήφθηκαν τα χτυπήματα με πέτρες και λοστούς στην πόρτα η οποία σε λίγο υποχώρησε. Η σύντομη μάχη που ακολούθησε ήταν βέβαια άνιση, ο θείος μου έπεσε από τα χτυπήματα, τα οποία συνεχίστηκαν μέχρι να σπάσουν τα περισσότερα κόκαλα του σώματός του και να μείνει αναίσθητος. Οι εισβολείς νομίζοντας ότι έχει πεθάνει, τον έβγαλαν από το σπίτι και τον πέταξαν στο πεζοδρόμιο.

Η θεία Τιτίνα είχε κρυφτεί στο πατάρι του δεύτερου ορόφου πίσω από τα παπλώματα. Οι βάρβαροι αφού κατάστρεψαν το εσωτερικό του σπιτιού ολοσχερώς, πήραν όλα αυτά που νόμιζαν ότι αξίζουν και βάζοντας φωτιά, έφυγαν.

Ευτυχώς, η φωτιά μετά από λίγο έσβησε από μόνη της και έτσι σώθηκε η θεία μου. Οι ώρες πέρασαν και στο βαθύ σκοτάδι οι διπλανοί Τούρκοι γείτονες, ίσως βλέποντας κάποια κίνησή του, περιμάζεψαν το θείο μου και τον πήγαν στο νοσοκομείο. Εγώ τον είδα τουλάχιστο μετά από ένα εξάμηνο, κάτωχο με έντονες ουλές και σημάδια από τραύματα στο πρόσωπό του. Οι γιατροί είχαν πει ότι είχε σωθεί από θαύμα.

Τετάρτη 7 Σεπτεμβρίου 1955

ΑΘΗΝΑΪΚΗ

σελ. 1

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗΝ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΟΧΛΟΣ ΔΙΑΡΠΑΖΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΙ ΠΥΡΠΟΛΕΙ ΒΑΣΙΛΟΥΣΚΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑ ΝΕΑ

σελ. 1

Τα πρώτα απαίσια αποτελέσματα της Αγγλο-τουρκικής ανθελληνικής εκστρατείας ΝΥΚΤΑ ΤΡΟΜΟΥ ΕΖΗΣΑΝ ΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΕΔΟΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΦΛΟΓΑΣ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΔΑΥΛΟΝ ΠΥΡΚΑΪΑΣ ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ Επιδίδεται εντός της ημέρας έντονος διαμαρτυρία της Ελληνικής Κυβερνήσεως Διετάχθη γενική επιφυλακή της Αστυνομίας και Χωροφυλακής εις όλας τας πόλεις

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

σελ. 1

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΟΧΛΟΣ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ Επυρπολήθη το Προξενείον της Σμύρνης και ελεηλατήθησαν τα καταστήματα της Κων/πόλεως

Ένοχος «ουδετερότης» των τουρκικών αρχών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

σελ. 1

Ένα τυπικόν Αγγλικόν κατόρθωμα: Η καταστροφή της Ελληνοτουρκικής φιλίας ΦΑΝΑΤΙΣΘΕΙΣ Ο ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΟΧΛΟΣ ΕΠΥΡΠΟΛΗΣΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ Η τάξις δεν είχαν αποκατασταθή μέχρι του μεσονυκτίου

Επυρπολήθη και το Ελληνικόν Περίπτερον

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

σελ. 1

Επυρπολήθη το Πατριαρχείον;

ΧΘΕΣ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΞΑΝΑΖΗΣΑΝ ΤΟΝ ΦΟΒΕΡΟΝ ΕΦΙΑΛΤΗΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΑΓΡΙΟΤΗΤΟΣ

Αλήται του λιμένος φέροντες σιδηρούς λωστούς πρωτοστατούν εις τας λεηλασίας και τας πυρπολήσεις. Γύναια διηγείραν με υστερικής κραυγής τα κτηνώδη ένστικτα του πλήθους και το προέτρεπον εις καταστροφάς. Καπηλικάι ύβρεις εναντίον του Παπάγου και του Πατριάρχου.

Τα Πατριαρχεία εφρουρούντο από Αστυνομίαν και ιππικόν.

Η υπόθεσις του Τουρκικού Προξενείου Θεσ/νίκης εσκηνοθετήθη από τους ίδιους τους Τούρκους;

Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου 1955

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

Αθήναι, Σεπτέμβριος, τεύχος 677

σελ. 1184

Ο ΜΟΝΟΣ ΑΝΕΥΘΥΝΟΣ

Η δύσκολη αυτή ώρα ούτε τα μεγάλα λόγια επιτρέπει ούτε τις τυπικές παραινήσεις σηκώνει. [...] Ό,τι έγινε κι ό,τι μπορεί να γίνει ακόμη, καθαρότατα δείχνει ότι μόνο πνευματικός πολιτισμός δεν υπάρχει σε μια χώρα, που τόσο εύκολα κι από τη μιαν ώρα στην άλλη αλλάζει το ρυθμό της ζωής της με το νόμο της ζούγκλας.

Το πνεύμα είναι ολωσδιόλου ανεύθυνο σε τούτη την κακή ώρα.

Έκαμε βέβαια, πολλές προσπάθειες να περάσει και σ' αυτή τη χώρα, μα βρήκε όλες τις πόρτες κλειστές. Κ' έχει δικαίωμα το πνεύμα να διαλαλήσει: Άνθρωποι του παλιού και του νέου κόσμου, η χώρα αυτή είναι ένα επικίνδυνο σύνορο, μην το περνάτε. Από το σύνορο αυτό και πέρα, η ζωή γυρίζει εκατό, διακόσια, τριακόσια, πεντακόσια χρόνια πίσω. Και τίποτα δε σέβεται, και μπροστά σε κανένα βωμό φιλίας, ανθρωπίνης αλληλεγγύης ή συμμαχίας δε στέκεται. Άνθρωποι του 1955, μην περνάτε, μην πλησιάζετε καν αυτό το σύνορο!

8 Σεπτεμβρίου 1955, ΠΕΤΡΟΣ ΧΡΟΝΑΣ

– «Η απειλή» από το βιβλίο της Ζωής Τατάκη - Ιωσήφιδου *Με την Πυξίδα του Χρόνου και της Καρδιάς*, εκδόσεις Τσουκάτου 2008.

– «Η τραγωδία των Σεπτεμβριανών» από το βιβλίο του Σταύρου Ι. Μαυρομμάτη *Μια ιστορία πολλών καρπών*, εκδόσεις Τσουκάτου 2004.

– «Γεμίσ Εμίνονου» από το βιβλίο του Σίμου Βαφειάδη *Ένας Πολίτης θυμάται*, εκδόσεις Τσουκάτου 1998.

– «Μαρτυρία 42η» από το βιβλίο *Σεπτεμβριανὰ 1955: Η «νύχτα των κρυστάλλων» του Ελληνισμού της Πόλης*, εκδόσεις Τσουκάτου 1998.

– «Μηνάς. Η μαύρη νύχτα» από το βιβλίο του Μηνά Ιωακείμπουλου *Τριαντάφυλλα και αγκάθια της Κωνσταντινούπολης*, εκδόσεις Τσουκάτου 2014.

– «Τα γεγονότα» από το βιβλίο του Στέλιου Χ. Αντωνιάδη *ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ - Η Πόλη που με ακολουθεί*, εκδόσεις Τσουκάτου 2013.

– «Τετάρτη 7 Σεπτεμβρίου 1955 και Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου 1955» από το βιβλίο του Στρατή Δ. Ταρίνα, *Σεπτεμβριανὰ '55 - Όπως αποτυπώθηκαν στον ελληνικό και ξένο Τύπο*, εκδόσεις Τσουκάτου 2015.

Η δολοφονία 80.000 σκυλιών της Κωνσταντινούπολης

Τα τελευταία χρόνια, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, επικρατεί από φιλοζωικές οργανώσεις, αλλά και τον πληθυσμό γενικά μια τάση προστασίας των κατοικίδιων ζώων. Δυστυχώς, το 1910 στην Κωνσταντινούπολη, την πρωτεύουσα τότε της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, πραγματοποιήθηκε ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα. Δολοφονήθηκαν 80.000 σκυλιά, αφήνοντας στον λαό ψυχολογικό τραύμα. Όλα αυτά τα αδέσποτα σκυλιά, που συγκεντρώθηκαν από τους δρόμους της Πόλης, μεταφέρθηκαν στην βραχονησίδα Οξειά των Πριγκηποννήσων, όπου εγκαταλείφθηκαν χωρίς νερό και φαγητό. Σε αυτήν τη μαζική δολοφονία σκυλιών αναφέρονται πολλές εφημερίδες, καθώς και η TV 100 από όπου λάβαμε το κείμενο.

Η «δολοφονία των σκυλιών στη νήσο Οξειά» είναι ένα από τα ντροπιαστικά γεγονότα της ιστορίας του 20ού αιώνα, ένα θέμα για το οποίο, ακόμα μέχρι σήμερα, γίνονται έρευνες. Διερευνάται το γεγονός δολοφονίας 80.000 σκυλιών. Ερευνάται σε ποια περίοδο μοναρχίας πραγματοποιήθηκε η μαζική δολοφονία των αδέσποτων σκυλιών στη νήσο Οξειά. Όλοι ψάχνουν περισσότερα στοιχεία για τα γεγονότα. Ανακαλύπτουν που ήταν αυτό το νησί, που τότε το αποκαλούσαν «Hayırsız Ada» (στα ελληνικά «Άχρηστο νησί») και τώρα «Sivri Ada» (στα ελληνικά «Οξειά»).

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΣΚΥΛΙΩΝ

Στις 3 Ιουνίου 1910 στην Κωνσταντινούπολη έλαβε χώρα το γεγονός, που παραμένει αδέσποτο παρά τα χρόνια που πέρασαν. Ακριβώς 80.000 σκυλιά εγκαταλείφθηκαν για να πεθάνουν στη νήσο Οξειά.

Με την αύξηση των αδέσποτων σκύλων εκείνη την περίοδο στην Κωνσταντινούπολη, ο τότε Δήμαρχος Suphi Bey, αποφάσισε να συγκεντρώσει όλα τα σκυλιά της Πόλης. Μάζεψε από τους δρόμους 80.000

κάποια από τα σκυλιά έφαγαν το ένα το άλλο. Οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης άκουγαν για μέρες τα γαυγίσματά τους. Σε αυτήν τη δολοφονία αποδόθηκε από τον λαό η συνεχής σεισμική δραστηριότητα, που ταλαιπώρησε και φόβισε την Κωνσταντινούπολη.

Αργότερα κατασκευάστηκε μαρμάρινη πλάκα για τους σκύλους που πέθαναν στο νησί.

ΚΑΤΟΙΚΟΥΣΑΝ ΣΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ

Μέχρι το 1900 τα σκυλιά διαβιούσαν χωρίς πρόβλημα στις γειτονιές με τους ανθρώπους. Ο πληθυσμός ήταν ευχαριστημένος που ζούσε στις γειτονιές μαζί με τα σκυλιά. Αυτό συνέχιζόταν μέχρι που οι Γάλλοι πρότειναν στους Οθωμανούς να τους πουλήσουν τα αδέσποτα σκυλιά. Έτσι ξεκίνησε η ιστορία, απ' όταν οι Οθωμανοί υπέγραψαν συμφωνία με τους Γάλλους. Η πρόταση των Γάλλων έγινε με το αιτιολογικό να μην κυκλοφορούν πια σκυλιά στα σοκάκια. Ήταν τότε η εποχή που στην Ευρώπη σκότωναν τα σκυλιά, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν στην αρωματοποιία και τη χημική βιομηχανία. Ο λαός αντέδρασε όταν άκουσε ότι τα σκυλιά θα πουληθούν στους Γάλλους. Οι Γάλλοι άρχισαν να τα φορτώνουν σε πλοία από τον Torhane. Οι φιλόζωοι με επεμβάσεις τους μπόρεσαν να γλιτώσουν κάποια από τα ζωντανά.

Την ίδια περίοδο δόθηκε η ευκαιρία σε άνεργους της Πόλης, που είχαν ανάγκη χρημάτων, να μαζεύουν τα σκυλιά από τους δρόμους. Μάλιστα, τα καράβια μεταφοράς τους φυλάσσονταν από στρατιώτες. Σε μικρό χρονικό διάστημα συγκεν-

τρώσαν 80.000 σκυλιά. Η Γαλλική κυβέρνηση, που περίμενε θετική απάντηση από τους Οθωμανούς δεν ερχόταν, άρχισε να παζαρεύει τις τιμές και να τις μειώνει. Όσο μάλιστα δεν έρχονταν οδηγίες από τη Γαλλία, τόσο δημιουργούνταν πρόβλημα φροντίδας και σίτισης των σκυλιών. Το οθωμανικό κράτος είχε φτάσει σε μεγάλη απελπισία σε βαθμό που θα τα έδινε και δωρεάν, γιατί τα σκυλιά είχαν αρχίσει να πεθαίνουν από την πείνα και τη δίψα. Τελικά από τη Γαλλία δεν ήρθε η αναμενόμενη απάντηση. Ήταν αδύνατο να κρατήσουν τα σκυλιά και να περιμένουν. Όταν χάθηκε κάθε ελπίδα από τη Γαλλία, επιλέχθηκε η μεταφορά τους στην νήσο Οξειά, προκειμένου να απαλλαγούν από τα σκυλιά. Έτσι τα μετέφεραν εκεί και τα άφησαν στη μοίρα τους.

Για μικρό διάστημα και μέχρι να έρθει η αναμενόμενη απάντηση από τη Γαλλία τα φρόντιζαν. Όταν όμως ήρθε η είδηση λύσης της σύμβασης, σταμάτησε και η φροντίδα τους. Τα σκυλιά άρχισαν να πεθαίνουν από την πείνα και τη δίψα. Λέγεται μάλιστα ότι το ένα έτρωγε το άλλο. Φημολογείται ότι η μυρωδιά των ψόφινων σκυλιών ήταν αισθητή για 2-3 χρόνια μέχρι τις ανατολικές ακτές.

ΕΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ

Για το εγκλημα με τα σκυλιά στην Οξειά το 1910, ο Γάλλος δημοσιογράφος Robert Gillon, τον Οκτώβριο του 1975 εξιστορεί τη δολοφονία τους στο ιστορικό περιοδικό *Hayat*: «Εξουθενωμένα έτρεχαν το ένα πάνω στο άλλο, επάνω στη βοτσαλωτή παραλία δίπλα στην ακτή. Γά-

βιζαν, ούρλιαζαν, φώναζαν σαν να τους ξέσκιζαν τις σάρκες. Μετά από λίγο με τον αέρα ερχόταν μια αφόρητη δυσσομία. Ήταν η μυρωδιά από τα βρομερά πτώματα των σκύλων που πέθαιναν μαζικά! Στο νησί υπήρχαν φύλακες, που ζούσαν με τα σκυλιά. Αυτοί πέταγαν τα νεκρά ζώα μέσα σε στέρνες με ασβέστη, αλλά παρόλα αυτά η μυρωδιά δεν ήταν δυνατό να καλυφθεί.

Ένας φίλος μου εξήγησε ότι τα σκυλιά μόλις βγήκαν στο νησί ανακάλυψαν ένα πηγάδι με πόσιμο νερό και, από τη δίψα, έπεφταν μέσα όλα μαζί. Το πηγάδι γέμισε σε μικρό διάστημα από σκυλιά που δεν μπορούσαν να βγουν. Όλα πέθαναν μέσα στο πηγάδι γαυγίζοντας. Τότε συνέβη κάτι περίεργο. Ένα σκυλί βούτηξε με θάρρος στη θάλασσα κι άρχισε να κολυμπά προς το μέρος μας. Επιβραβεύσαμε το θάρρος του και το τραβήξαμε επάνω στο ατμόπλοιο. Του δώσαμε λίγο νερό σε ένα τσίγκινο δοχείο. Το σκυλί, που δεν είχε πει νερό εβδομάδες εκτός από το ασβεστωμένο νερό που υπήρχε, ήπιε όλο το νερό. Ένα ακόμα σκυλί που το παρακολουθούσε, βούτηξε και αυτό από τους βράχους στη θάλασσα, αλλά ποτέ δεν έφτασε σε εμάς. Τα ισχυρά ρεύματα της θάλασσας το παρέσυραν και το απομάκρυναν.

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΝΗΣΟΣ ΟΞΕΙΑ

Η Οξειά βρίσκεται στη Θάλασσα του Μαρμαρά και είναι το πιο κοντινό νησί από τα Πριγκηπόννησα στην Κωνσταντινούπολη. Επίσης το πιο απομακρυσμένο από τα υπόλοιπα Πριγκηπόννησα και βρίσκεται προς τη δυτική πλευρά τους.

ειδήσεις

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ «ΑΥΝΙ JALE ÖZKEN» ΣΤΗΝ ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟ

Το πρωί της 14ης Αυγούστου 2023 μας τηλεφώνησε από το Νησί του Μαρμαρά (Προϊκόννησο) ο γνωστός στους Κωνσταντινουπολίτες ερευνητής Δρ. Ιωάννης Παπαχρήστου, απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής Πατρών, ο οποίος έλαβε το διδακτορικό του από το Humboldt Βερολίνου. Κατάγεται από τα Μαρμαρονήσια και έχει εκδόσει το βιβλίο «Περιηγήσεις στο Μαρμαρένιο Νησί». Με το τηλεφώνημα μεταβίβασε πληροφορίες από τα εγκαίνια του Μουσείου της Νήσου Μαρμαρά, που έγιναν στις 11 Αυγούστου 2023, μετά από ανακαίνιση που πραγματοποιήθηκε στο κτήριο του ιστορικού Παντελίδειου Παρθεναγωγείου του νησιού.

Ανοίξε για το κοινό στις 11 Αυγούστου 2023 το Μουσείο της Νήσου Μαρμαρά «Avni-Jale Özken Marmara Adalar Müzesi», μετά από ανακαίνιση του Παντελίδειου Παρθεναγωγείου από τους Μητροπολιτικό Δήμο Balıkesir, Δήμο Μαρμαρονήσων και τη βοήθεια του İlter Can Özken. Τα έργα που εκτίθενται σήμερα στο μουσείο βρίσκονταν από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 στον εκθεσιακό χώρο του Συλλόγου του Κέντρου Πολιτισμού και Τέχνης Çınarlı. Το Παντελίδειο Παρθεναγωγείο, το οποίο ανεγέρθηκε πριν από 111 χρόνια από τους Μαρμαρινούς πλοιοκτήτες Βασίλη, Δημήτρη και Ζαννή Παντελή, την περίοδο 1912-1914 μετατράπηκε σε μουσείο. Μετά το 1922 το Παρθεναγωγείο της Ρωμαϊκής Κοινότητας της Προϊκοννήσου λειτούργησε πάλι ως σχολείο, ως Αστυνομικό Τμήμα και ως Διοικητήριο της νήσου Μαρμαρά. Το 2020 αποφασίστηκε η ανακαίνιση και αποκατάστασή του για να λειτουργήσει ως μουσείο. Τα εγκαίνια του μουσείου τελέστηκαν με κάθε επισημότητα από τις αρχές του Μητροπολιτικού Δή-

μου Balıkesir, του Δήμου Μαρμαρονήσων και του Επαρχείου Μαρμαρονήσων. Το Μουσείο Μαρμαρονήσων, είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Avni Özken και της συζύγου του Jale. Ο λάτρης του νησιού Avni Özken οραματίστηκε τη δημιουργία ενός μουσείου στον Μαρμαρά, στο οποίο θα δώριζε την ιδιωτική συλλογή του, αλλά δεν ευτύχησε να το δει σε λειτουργία, αφού έφυγε ξαφνικά από τη ζωή το 2021. Το Μουσείο Μαρμαρονήσων περιλαμβάνει αίθουσα αφιερωμένη στη ζωή και τη συλλογή του Avni Özken, αίθουσα αφιερωμένη στο μάρμαρο Προϊκοννήσου, αίθουσα για την ιστορία και τον πολιτισμό των νησιών του Μαρμαρά, αίθουσα για τα παιδιά, ενώ στο ημιυπόγειο υπάρχουν αρχαιολογικά ευρήματα από ενάλιες ανασκαφές στα νησιά αυτά. Στην πίσω αυλή του Μουσείου εκτίθενται τάφοι από τις πληθυσμιακές κοινότητες του νησιού. Η χρήση τεχνολογικών διαδραστικών μέσων στην παρουσίαση των εκθεμάτων κάνει την επίσκεψη απολαυστικότερη.

Ιωάννης Παπαχρήστου

ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΠΡΙΓΚΗΠΟΥ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κατερίνα Σακελλαροπούλου επικοινώνησε με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο και ενημερώθηκε για τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την αποκατάσταση του ιστορικού Ορφανοτροφείου Πριγκήπου, το οποίο ανήκει στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Η κ. Σακελλαροπούλου συζήτησε επίσης με τον Παναγιώτατο για την επικείμενη επίσκεψή τους στην Ηλεία τον Σεπτέμβριο, μετά από κοινή πρόσκληση των Δήμων Ανδραβίδας-Κυλλήνης και Πύργου.

Το κτήριο άρχισε να ανεγείρεται το 1898 ως ξενοδοχείο με καζίνο, αλλά μετά την απαγόρευση του τότε σουλτάνου AbdulHamit B' αναζητήθηκε νέα χρήση. Το 1903 με δωρεά της Ελένης Ζαρίφη προς το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλης στεγάστηκε το Εθνικό Ορφανοτροφείο. Λειτουργήσε μέχρι και το 1964 και προσέφερε πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε 5.744 παιδιά. Θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα ξύλινα κτήρια στην Ευρώπη, είναι πενταόροφο και διαθέτει 206 δωμάτια, αίθουσες χορού, τραπεζαρίες και άλλους χώρους.

Στις αρχές του αιώνα, το 1902, το πενταόροφο ξύλινο κτήριο στον λόφο της Πριγκήπου, μαζί με τη γύρω έκταση, περίπου 23 στρεμμάτων και ένα ακόμη διώροφο κτήριο πέρασε στην ιδιοκτησία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο το μεταβίβασε στο ίδρυμά του για τα ορφανά και από το 1903 μέχρι και το 1964, λειτουργεί ως ορφανοτροφείο. Οι τουρκικές αρχές αναγνώρισαν τη νομική υπόσταση του Ιδρύματος με νόμο του 1935, ενώ με επόμενη απόφαση αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος τόσο τα κτίσματα όσο και η έκταση που τα περιβάλλει.

Το 1964 το τουρκικό κράτος, επικαλούμενο λόγους ασφαλείας, διατάζει την εκκένωση των κτηρίων από το Πατριαρχείο και η μεγάλη πυρκαγιά στη δεκαετία του '80 του δίνει τη χαριστική βολή.

Η τελευταία πράξη υφαρπαγής του από το τουρκικό δημόσιο γράφτηκε το 1997, οπότε και περιέρχεται στη Γενική Διεύθυνση Βακουφίων. Από τότε και μέχρι το 2004 ξεκινά δικαστικός αγώνας του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την τουρκική έννομη τάξη. Το 2005 προσφεύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το οποίο, τον Ιούλιο του 2006, δικαιώνει το Οικουμενικό Πατριαρχείο σχετικά με το ιδιοκτησιακό δικαίωμά του επί του Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου.

Η δικαίωση των αγώνων του Οικουμενικού Πατριαρχείου έγραψε μία νέα σελίδα για τα δικαιώματα όχι μόνο της ελληνικής μειονότητας στην Τουρκία αλλά και για άλλες εκκρεμείς υποθέσεις μειονοτικών ιδρυμάτων στη χώρα. Υπενθυμίζεται ότι το Ορφανοτροφείο Πριγκήπου είναι το μοναδικό ακίνητο για το οποίο το Πατριαρχείο διαθέτει τίτλους ιδιοκτησίας.

NEWS AGENCY ORTHODOXIA

Πολίτισες, Συγγραφείς

ΣΑΤΦΩ ΛΕΟΝΤΙΑΣ
του Στέφανου Ευαγγελίδη

ΚΟΡΝΗΛΙΑ
ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ-ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ
του Σπύρου Α. Γεωργίου

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
της Ρέας Σταθοπούλου

ΕΛΕΝΗ ΧΑΛΚΟΥΣΗ
της Ιωάννας Ψαροπούλου-Δόκου

ειδήσεις

ΤΙ ΚΡΥΒΕΙ ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ CASUS BELLI;

Μια ενδιαφέρουσα ανάλυση σχετική με το *Casus Belli* που επικαλούνται οι Τούρκοι και με υπογραφή του Παύλου Παπαδόπουλου δημοσιεύτηκε πρόσφατα στην Καθημερινή. Τα κυριότερα σημεία του άρθρου θα τα βρείτε παρακάτω.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΟΠΤΣΟΓΛΟΥ

Όπως σχεδόν όλα τα θέματα που συνθέτουν τα λεγόμενα «ελληνοτουρκικά», έτσι και το *casus belli* («αίτια πολέμου»), η λατινική φράση που έχει κατακτήσει κεντρική θέση στη συλλογική συνείδηση, έχει διπλή ερμηνεία. Η Ελλάδα θεωρεί το *casus belli* μια ανάρμοστη και χοντροκομμένη απειλή των Τούρκων απέναντι στο ενδεχόμενο να ασκήσουμε τα διεθνώς κατοχυρωμένα δικαιώματά μας και να επεκτείνουμε μονομερώς και χωρίς να ρωτήσουμε κανέναν τα χωρικά ύδατα των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου από τα 6 ν.μ. στα 12 ν.μ. Οι Τούρκοι εκτιμούν από την άλλη ότι η απειλή τους είναι αμυντική, ότι είναι μια τίμια προειδοποίηση απέναντι στο ενδεχόμενο να βρεθούν προ τετελεσμένου, που ακυρώνει όλη τη συζήτηση μισού αιώνα για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο.

Τι σχέση έχουν τα χωρικά ύδατα με την υφαλοκρηπίδα; Αν κάθε νησί επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη του (χωρικά ύδατα) στα 12 μίλια, τότε δεν θα απομείνει σχεδόν καθόλου θαλάσσιος χώρος που να θεωρείται «υφαλοκρηπίδα», η οποία να χρειάζεται οριοθέτηση. Οι Τούρκοι λένε ότι οι Έλληνες δεν πρέπει να εκμεταλλευτούν την πρόβλεψη για τα 12 μίλια της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, που τέθηκε σε ισχύ στις 1/11/1994, για να οριοθετήσουμε μονομερώς και σχεδόν 100% επ' ωφελεία μας όχι μόνο τα χωρικά ύδατα, αλλά και (αυτομάτως) το ζήτημα της υφαλοκρηπίδας σε μια στενή θάλασσα (Αιγαίο). Αν εννοούμε αυτό που λέμε ήδη από τη δικτατορία, ότι πρέπει να καθίσουμε στο τραπέζι και να μοιράσουμε την υφαλοκρηπίδα ή να παραπέμψουμε το θέμα στη Χάγη, τότε δεν πρέπει να επεκτείνουμε μονομερώς στα 12 μίλια τα χωρικά ύδατα.

Για τη διευκόλυνση της σκέψης πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι η αιγιαλίτιδα ζώνη (χωρικά ύδατα) είναι περιοχή σκληρής κυριαρχίας, είναι σαν ηπειρωτικό έδαφος. Πέρα από τα χωρικά ύδατα αρχίζουν τα διεθνή ύδατα, που (ειδικά στο Αιγαίο, το οποίο δεν είναι κανένας ωκεανός) ταυτίζονται με την υφαλοκρηπίδα (θαλάσσιος χώρος όπου υπάρχουν δικαιώματα αλιείας, ερευνών, εξόρυξης κ.λπ.). Η υφαλοκρηπίδα (η οποία στο Αιγαίο πρακτικά ταυτίζεται με την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη-ΑΟΖ) μοιράζεται ανάμεσα στις δύο χώρες έπειτα από συμφωνία μεταξύ τους ή με απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.

Το πρόβλημα φαίνεται απλό. Αν ήταν απέναντί μας η Ελβετία θα είχε λυθεί σε ένα Σαββατοκύριακο. Απέναντί μας όμως βρίσκεται η Τουρκία και η μεταξύ μας ιστορία δεν ευνοεί συμπεριφορές άνεσης και γενναιοδωρίας.

ΠΑΛΙ ΧΑΟΣ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ

Για το χάος που δημιουργείται στα Πριγκηπόννησα την περίοδο των θρησκευτικών και εθνικών εορτών της Τουρκίας γράφει η δημοσιογράφος Özlem Yüzak στην ιστοσελίδα της *Cumhuriyet* (14/7/2023). Ένα θέμα που μας μεταφέρουν πολλά χρόνια από τα νησιά και οι εναπομείναντες Ρωμιοί κάτοικοι και παραθεριστές. Αρκετοί όμως είναι και οι Τούρκοι κάτοικοι που προτείνουν καθημερινό έλεγχο του αριθμού των επισκεπτών, όπως και πληρωμή εισόδου για όσους δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι των νησιών.

Είναι πολύ δύσκολο. Πάρα πολύ δύσκολο να δημιουργηθεί μια κατάσταση που θα ευχαριστήσει τον ντόπιο πληθυσμό, τους τουρίστες και τους κατοίκους των νησιών, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες. Τα μοναδικά αυτά παραθεριστικά θέρετρα που βρίσκονται στην περιφέρεια της μεγαλόπολης, με τον άνω των 18 εκατομμυρίων πληθυσμό, απέχουν μόλις μισή ώρα διά θαλάσσης. Υπάρχουν και τα προβλήματα που δημιουργούνται από τα σκουπίδια, το κόψιμο λουλουδιών, την ασέβεια κατά των μόνιμων κατοίκων, σε μια χώρα που η υπακοή και οι κανόνες καλής συμπεριφοράς δεν έχουν ακόμα κατακτηθεί. Είναι μια χώρα όπου η ανομία, η έλλειψη ελέγχου συγχωρούνται σκόπιμα σε κάποιους, οι οποίοι ευνοούνται και εξαπλώνονται από την εξουσία έως τα κατώτερα στρώματα. Πιστέψτε με, δεν είναι πρωτόγνωρο.

Είναι μια ατέλειωτη συμφωνία οι μεταφορές στα νησιά. Σας τα υπενθυμίζω περιληπτικά. Γνωρίζετε ότι παλιά υπήρχαν οι ιππύλατες άμαξες, τις οποίες τώρα βλέπουμε μόνο στις ταινίες. Αποτελούν μια γλυκιά ανάμνηση οι άμαξες, όπως στην ταινία «Orada», που παρακολούθησα στο πλαίσιο «Ημέρων κινηματογράφου», που οργάνωσε στα Πριγκηπόννησα ο Μητροπολιτικός Δήμος Κωνσταντινούπολης.

Άμαξες ιππύλατες σήμερα δεν υπάρχουν, και αυτό γιατί οι άμαξες δούλευαν χωρίς κάποια επίβλεψη, μέσα στην ανομία. Υπάρχει όμως ένα σύστημα που ισχύει ακόμα και σήμερα από αυτούς που εκμεταλλεύονταν τα άλογα και τα χρησιμοποιούσαν ανελέητα, εξουθενώνοντάς τα για να βγάλουν όσο περισσότερα χρήματα μπορούν. Απλώς το σύστημα άλλαξε και έγινε ακόμα πιο βάνουσο.

Τη θέση των ιππύλατων αμαξών πήραν τα ηλεκτροκίνητα οχήματα, τα οποία αυξάνονται αλματωδώς, καθώς και τα ποδήλατα, τα οποία ενοικιάζονται χωρίς έλεγχο. Τα εμπορικά και ιδιωτικά ηλεκτροκίνητα οχήματα με συσσωρευτές είναι πλέον παντού. Δημιουργείται χάος όταν πολύ μικρά παιδιά τα χρησιμοποιούν χωρίς να ερωτηθούν εάν διαθέτουν δίπλωμα οδήγησης. Μπορεί λοιπόν να μην πεθαίνουν τα άλογα, όμως πεθαίνουν οι γάτες, οι σκαντζόχοιροι εξαιτίας των ηλεκτροκίνητων οχημάτων που χρησιμοποιούνται παράνομα σαν πειρατικά ηλεκτροκίνητα ταξί και τρέχουν με μεγάλη ταχύτητα κυνηγώντας πελάτες. Έτσι η μετακίνηση και η ασφάλεια των πεζών αντιμετωπίζουν ακόμα μεγαλύτερη απειλή. Το χάος στις μετακινήσεις αυξήθηκε, αντί να περιοριστεί. Μάλιστα, δεν κατάφερε να λυθεί το πρόβλημα μετακίνησης της κοσμοσυρροής τουριστών και της μεταφοράς των μόνιμων κατοίκων με τα ηλεκτροκίνητα ταξί και λεωφορεία που διαχειρίζεται ο Μητροπολιτικός Δήμος Κωνσταντινούπολης. Όλοι οι οδηγοί (άνδρες και γυναίκες) είναι εξαιρετικά ευγενικοί και ακολουθούν τους κανόνες. Αλλά και αν ακόμα αυξηθεί ο αριθμός των δημοτικών οχημάτων, είναι προφανές ότι θα είναι πάλι ανεπαρκής σε αυτήν την κοσμοσυρροή. Αυτός ήταν ο λόγος που ώθησε τους ανθρώπους σε ατομικές λύσεις, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες τους. Τα κενά από τους νόμους της φύσης ξέρουμε ότι καλύπτονται αμέσως. Πυροδοτήθηκε και κυριάρχησε το σκεπτικό: «Αφού η παρατυπία κυριαρχεί, εγώ γιατί όχι;» Έτσι αυξήθηκαν ταχύτατα οι μετακινήσεις με ηλεκτροκίνητα πειρατικά ταξί. Έμεινε μόνο μια μικρή ομάδα κατοίκων, που συνειδητοποίησαν ότι μοναδικό μέσο μετακίνησης είναι το ποδήλατο και άρχισαν να το χρησιμοποιούν.

ΚΑΛΑ, Η ΛΥΣΗ ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ;

Θεωρώ ότι η λύση είναι δύσκολη, αλλά όχι αδύνατη. Αρχικά πρέπει να εφαρμοστούν οι κανονισμοί και οι σχετικές ρυθμίσεις. Οι κάτοικοι των Πριγκηποννήσων ήδη ενώθηκαν και συνέστησαν την «Πρωτοβουλία Πολιτών των Πριγκηποννήσων». Μάζεψαν υπογραφές, έκαναν ανακοινώσεις, έβγαλαν δελτία Τύπου, τα οποία διαβιβάστηκαν στους αρμόδιους φορείς. Το αίτημα σαφές: «Εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου Προστασίας και των κανόνων που καθορίζονται από το Συντονιστικό Κέντρο Μεταφορών (UKOME) στο πλαίσιο του Μητροπολιτικού Δήμου Κωνσταντινούπολης για τα Πριγκηποννήσα, που είναι φυσικού κάλλους, ιστορικής αξίας και ανήκουν στις προστατευόμενες περιοχές, υποψήφιες για συμπερίληψη ως Παγκόσμια Κληρονομιά».

Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην πρόσκληση του Επαρχίου της Περιφέρειας Πριγκηποννήσων, της Διεύθυνσης Αστυνομίας της Περιφέρειας Πριγκηποννήσων, του Μητροπολιτικού Δήμου Κωνσταντινούπολης και του Δήμου Πριγκηποννήσων για υποβολή μήνυσης κατά παντός υπευθύνου, εάν δεν εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους.

Αυτό ήταν το πρώτο βήμα για τη διασφάλιση επιβολής των κανονισμών. Δεν υπάρχει καμία πιθανότητα επιτυχίας εάν δεν δοθούν οριστικές λύσεις για περιοχές φυσικού κάλλους με ιστορία, όπως οι προστατευόμενες περιοχές Πριγκηποννήσων, είπα σαν μόνιμη κάτοικος των νησιών. Εάν δεν δημιουργηθεί γενικό σχέδιο διαχείρισης, ειδικά για τα νησιά, αν δεν αντιμετωπιστεί το πρόβλημα μεταφοράς του λαού, στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου, τότε ο μόνος που θα εξαπατήσουμε θα είναι ο εαυτός μας. Το σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει την αριθμητική διαχείριση των εισερχομένων τουριστών-επισκεπτών και τη διαχείριση σκουπιδιών και απορριμμάτων.

Δεν είναι αδύνατο να πραγματοποιηθούν. Αλλά για πολλά χρόνια δεν γίνονται. Γιατί; Ένας από τους λόγους είναι η εμπλοκή πολιτικών θεμάτων. Κλασικό θέμα. Η εξουσία χρησιμοποιεί εμπόδια που της προσφέρονται, δημιουργώντας προσκόμματα ενάντια στις διοικήσεις κομμάτων και στους Δήμους της αντιπολίτευσης. Ένα άλλο είναι ο υδροκεφαλισμός. Και δεν είναι οι μόνοι λόγοι για να εγκατασταθεί ένα ανεξέλεγκτο σύστημα και να γίνει κυρίαρχη τάξη.

Τα έγγραφα αυτά γιατί, όπως λέω πάντα, τα Πριγκηπόννησα είναι σαν ερευνητικό εργαστήριο. Διαθέτει μια κοινωνία πολιτών που αναζητά λύσεις. Δυστυχώς, στην πραγματικότητα της Τουρκίας πρόκειται για κοινωνία πολιτών, που αποτελείται από κατακερματισμένες δομές, έτοιμες να σπάσουν ανά πάσα στιγμή σε νέα σωματίδια. Ωστόσο, εάν καταφέρει να ενώσει τις κατακερματισμένες δομές, τότε η κοινωνία των πολιτών θα αποκτήσει πολλή μεγαλύτερη δύναμη. Και θα αποτελέσει ένα σημαντικό παράδειγμα για την Τουρκία. Τι λέτε, μπορούμε να τα καταφέρουμε;

εκδηλώσεις

ΛΑΚΗΣ ΒΙΓΚΑΣ: Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΓΙΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΕΟΡΤΑΖΕΤΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΣΟΥΜΕΛΑ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΣΙΡΝΑΚ

Συνέντευξη έδωσε Άρχων Μ. Χαρτοφύλαξ της Μ.τ.Χ.Ε. κ. Λάκης Βίγκας στον δημοσιογράφο Mustafa Ali Aykol της εφημερίδας Serbestiyet (14/8/2023) αναφορικά με τη Θεία Λειτουργία στην Ι. Μονή Παναγίας Σουμελά.

Απέτυχαν όλες οι προσπάθειες ματαιώσης της Θείας Λειτουργίας στη Μονή Σουμελά, που επιτρέπεται για μόνο για μία ημέρα από το 2010, στις 15 Αυγούστου, ημέρα που εορτάζεται από τους Χριστιανούς ως «Ημέρα Κοιμήσεως της Θεοτόκου και μετάστασή Της στους ουρανούς». Η Θεία

Λειτουργία, στην οποία θα χοροστατήσει ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, θα τελεστεί αύριο (15/8). Ο κ. Λάκης Βίγκας, τ. εκπρόσωπος στην Επιτροπή Μειονοτικών Ιδρυμάτων, αξιολόγησε τις συζητήσεις που γίνονται στην εφημερίδα Serbestiyet ως εξής: «Η εορτή στις 15 Αυγούστου εμφανίζεται σαν νέα ιστορική ανακάλυψη. Όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι. Για εμάς τους Χριστιανούς είναι μια εορτάσιμη ημέρα, εδώ και πολλούς αιώνες. Κρατάμε νηστεία και προσευχόμαστε στην Παναγία από την 1η έως και την 15η Αυγούστου. Εορτάζεται μάλιστα σε όλους τους Ναούς που λειτουργούν από την Αδριανούπολη μέχρι το Σιρνακ στη Ν.Α. Τουρκία. Εορτάζεται ακόμα και από τους Καθολικούς όλου του κόσμου. Όταν πήγαμε για πρώτη φορά, το 2010, στη Μαζκα της Τραπεζούντας, συζητούσαμε με τους εκεί νεαρούς, που όλοι είχαν μια απορία. Το 2022 βλέπουμε μια αρκετά διαφορετική Τραπεζούντα. Μια Τραπεζούντα με αυτοπεποίθηση, χαλαρή, κοσμοπολίτικη λόγω τουρισμού. Από αυτή την άποψη, δυσκολεύομαι να κατανοήσω το περιβάλλον που δημιουργήθηκε».

Ο επιχειρηματίας κ. Λάκης Βίγκας μίλησε στην εφημερίδα Serbestiyet για τη Θεία Λειτουργία που συζητείτο να ματαιωθεί η τέλεσή της στη Μονή Σουμελά.

Ο κ. Βίγκας είπε ότι, όπως και σε άλλες εκκλησίες, έτσι και στη Σουμελά θα εορταστεί η Κοίμηση της Θεοτόκου και η μετάστασή Της στους ουρανούς.

«**Η 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΟΡΤΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΕΔΩ ΚΑΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΤΗ**»

«Η Κοίμηση της Θεοτόκου και η μετάστασή Της στους ουρανούς εορτάζεται εδώ και χιλιάδες έτη από χιλιάδες Χριστιανούς. Η εορτή στις 15 Αυγούστου εμφανίζεται σαν νέα ιστορική ανακάλυψη. Όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι. Για εμάς τους Χριστιανούς είναι μια εορτάσιμη ημέρα εδώ και πολλούς αιώνες. Κρατάμε νηστεία και προσευχόμαστε στην Παναγία από την 1η έως και την 15η Αυγούστου. Εορτάζεται μάλιστα σε όλους τους Ναούς που λειτουργούν από την Αδριανούπολη μέχρι το Σιρνακ στη Ν.Α. Τουρκία. Ακόμα και από τους Καθολικούς σε όλο τον κόσμο, ακόμα και στην Τουρκία».

«**ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟ 2010 ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΣΟΥΜΕΛΑ, ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΜΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ**»

«Παρευρέθηκα και εγώ στην πρώτη Θεία Λειτουργία στη Μονή Σουμελά όταν τελέστηκε ο εορτασμός Κοιμήσεως της Θεοτόκου και η μετάστασή Της στους ουρανούς. Ήμουν και εγώ στην Τραπεζούντα τότε, αλλά και πέρσι για τη Θεία Λειτουργία. Προσωπικά είδα την κατανόηση που αναπτύχθηκε στην Τραπεζούντα αυτά τα 12 χρόνια. Εγώ, όπου και αν πάω, προσπαθώ να βρίσκομαι με κόσμο και να συνομιλώ μαζί του. Όταν πήγαμε το 2010 για πρώτη φορά στη Μαζκα της Τραπεζούντας και συζητούσαμε με νεαρούς, όλοι είχαν μια απορία, γιατί δεν γνώριζαν πως έχουν τα πράγματα. Το 2022 υπήρχε μια πολύ διαφορετική Τραπεζούντα. Υπήρχε μια πόλη με αυτοπεποίθηση, χαλαρή, κοσμοπολίτικη λόγω τουρισμού, κατάμεστη από τουρίστες του εξωτερικού και ανθρώπους στη δουλειά τους οικονομικά ευτυχισμένους. Από αυτή την άποψη, δυσκολεύομαι να κατανοήσω το περιβάλλον που δημιουργήθηκε αυτήν τη στιγμή».

Πιστεύω ότι αυτή η κατάσταση και οι διαπληκτισμοί θα τελειώσουν. Μάλλον υπάρχει λανθασμένη αντίληψη. Αλλά είναι λυπηρό και προκαλεί σκέψεις αν όλα αυτά είναι σκόπιμα».

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ

Συγκλονισμένοι και εμείς στην Κοινότητα Νεοχωρίου Κωνσταντινούπολης, παρακολουθούμε με μεγάλη αγωνία την καταστροφή του φυσικού πλούτου, των μνημείων και των οικισμών της Ρόδου, που για πάρα πολλές ημέρες έχουν παραδοθεί στις φλόγες.

Πριν από λίγες εβδομάδες, αντιπροσωπεία της Κοινοτήτάς μας βρέθηκε στο νησί για τα εγκαίνια φωτογραφικών εκθέσεων και από κοντά είδαμε και θαυμάσαμε τη φυσική ομορφιά της αλλά και την εξαιρετική φιλοξενία των ανθρώπων της. Νοερά συμπαραστεκόμαστε, προσευχόμαστε και ευχόμαστε αυτή η πύρινη λαίλαπα να σταματήσει το συντομότερο δυνατό.

Ο Θεός ας είναι αρωγός όλων όσοι επιχειρούν στις προσπάθειες κατάσβεσης και στους ανθρώπους που υποφέρουν.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ

Ο Ποιμενάρχης μας, Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, προέστη της Θ. Λειτουργίας εν τω εν Πριγκήπω Μητροπολιτικῷ Ι. Ναῷ του Αγίου Δημητρίου, την Κυριακήν των Αγίων Πατέρων της Δ' Οικουμενικής Συνόδου, 16ην Ιουλίου 2023, και σήμερον, 20ήν ιδίου, εορτήν του Αγίου Ενδόξου Προφήτου Ηλίου του Θεσβίτου, εν τω φερωνύμῳ Κοιμητηριακῷ Ναιδίῳ της νήσου, αναγνώσας μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας, τρισάγιον ἐπὶ των τάφων των προκατόχων του Ιεραρχῶν ευχηθεὶς και υπέρ αναπαύσεως πάντων των εν αὐτῷ αναπαυομένων Πριγκηπιανῶν.

Προέστη επίσης, την Δευτέραν, 17ην καὶ την Τετάρτην, 19ην ιδίου, των υπ'αυτοῦ καθιερωμένων κατ' έτος, υπαιθρίων Εσπερινῶν, εν τῷ παραθαλασσίῳ Αρχαίῳ Αγίασματι των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Πριγκήπου, και εν τῷ ωσαύτως προγονικῷ Αγίασματι της Αγίας Φωτεινῆς της νήσου Πρώτης, εν τῷ οποίῳ προσήλθαν και τα πλείστα παιδιά της Πατριαρχικῆς κατασκηνώσεως της νήσου, μετά του Έντιμου. Διευθυντοῦ αὐτῶν, εις τα οποία ο Ποιμενάρχης μας ωμίλησε νοουθετηρίως.

Εν τῷ τέλει των σεμνῶν αὐτῶν Λειτουργικῶν εκδηλώσεων, οι Εφοροεπιτροπές Πριγκήπου και Πρώτης, παρέθεσαν δεξίωσιν.

Πρίγκηπος, 20 Ιουλίου 2023

ΕΥΧΕΣ

Κάθε χρόνο την 24η Ιουλίου η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του Αγίου μάρτυρος Αθηνάγορα του Ομολογητού. Ως μία από τις Κοινότητες της Περιφέρειας Βοσπόρου θα θέλαμε υἱκῶς να ευχηθούμε στον Πατριαρχικό Επόπτη της Περιφέρειας μας, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κυδωνίων κ.κ. Αθηνάγορα, εόρτια συγχαρητήρια, έτη πάμπολλα, με υγεία, μακροήμερευση και πάντοτε να ενασκέι τη Διακονία Του προς δόξαν του Ονόματος του Παντοδυνάμου Θεού για τη Σωτηρία των ψυχῶν μας.

Κοινότητα Νεοχωρίου

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας, Μητροπολίτης Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, ευρεθείς δι' ολίγας ημέρας υπηρεσιακῶς εν Αθήναις, προέστη της Ι. πανηγύρεως της λαοφιλοῦς παρ' ἡμῖν, θαυματουργοῦ Οσιομάρτυρος Χριστοῦ Αγίας Παρασκευῆς εν τῷ φερωνύμῳ Ιερῷ Ναῷ του ομωνύμου Δήμου Αττικῆς, εν μέσω χιλιάδων πιστῶν, ευλαβουμένων την θαυματουργόν Χάριν Της.

Ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας, κατὰ τε τον Εσπερινόν της παραμονῆς, Τρίτης, 25ης Ιουλίου, και κατὰ την Θεϊάν Λειτουργίαν της εορτῆς, Τετάρτης, 26ης, μετά πολλῆς συγκινήσεως ανεφέρθη εις το βαθύ νόημα της εις Χριστόν Πίστεως, που συνίσταται εις την ψυχικὴν δύναμιν του πιστοῦ μέλους της Εκκλησίας Του να υποφέρει υπέρ Αυτοῦ, το έλεος Εκείνου αναμένων και απεκδεχόμενος μόνον κατὰ την απαρασάλευτον υπόσχεσίν Του.

Ο Ποιμενάρχης μας, σήμερον Κυριακήν, 30ήν λήγοντος μηνός, εχοροστάτησεν εν τῷ Μητροπολιτικῷ Ιερῷ Ναῷ του Αγίου Δημητρίου Πριγκήπου.

Εκ της Ι. Μητροπόλεως 30 Ιουλίου 2023

Μεγάλη αρχαιολογική ανακάλυψη στην πλατεία Sultanahmet

Ο δημοσιογράφος Murat Bardakci στις 20 Ιουλίου 2023 δημοσίευσε με αρκετές φωτογραφίες στην ιστοσελίδα της εφημερίδας Haber Turk σημαντική είδηση για την αρχαιολογική ανακάλυψη στην πλατεία Sultanahmet. Πρόκειται για κτήριο 1.500 ετών της βυζαντινής εποχής, το οποίο βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση.

Το τουρκικό Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού μετατρέπει ένα κτήριο, το οποίο πριν από λίγα χρόνια χρησιμοποιήθηκε ως Διεύθυνση Κτηματολογίου στο Sultanahmet, σε «Μουσείο Αγίας Σοφίας».

Ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Εθνικής Άμυνας και δύο ιστορικοί, ο καθηγητής Δρ. Erhan Akyoncu και ο Διευθυντής Πολιτισμού και Τουρισμού Κωνσταντινούπολης Δρ. Coşkun Yılmaz επισκεφθήκαμε το Μουσείο Αγίας Σοφίας, μετά από πρόσκληση του Υπουργείου, για να δούμε τις προετοιμασίες.

Πριν σας περιγράψω το μουσείο, θα αναφερθώ σε μια αρχαιολογική ανακάλυψη που πληροφορήθηκα κατά την επίσκεψή μου και με εξέπληξε. Το πρώην κτήριο του Κτηματολογίου, το οποίο έχει μετατραπεί σε Μουσείο της Αγίας Σοφίας, βρίσκεται ακριβώς δίπλα στο παλάτι του İbrahim Paşa στο Sultanahmet, όπου το σωζόμενο τμήμα του χρησιμοποιείται ως Μουσείο Τουρκικών και Ισλαμικών Τεχνών.

Στο ξεκίνημα της ανακαίνισης, πριν λίγο καιρό, στο κτήριο της Διεύθυνσης Κτηματολογίου, την προσοχή των μουσειολόγων τράβηξε μια πολεμίστρα σε τοίχο του κάτω ορόφου. Ο χώρος πίσω από την πολεμίστρα που προεξείχε από τον τοίχο, εκτεινόταν πέρα από το κτήριο και την κύρια αυλή του παρακείμενου παλατιού του İbrahim Paşa.

Η διευθύντρια του Μουσείου της Αγίας Σοφίας η κ. Ayşe Erdoğdu, μια πραγματικά κλασική αρχαιολόγος, είναι για πολλά χρόνια επικεφαλής του Ανάκτορου του Topkapı. Την κ. Erdoğdu, μετά την παράδοση της δικαιοδοσίας των Εθνικών Ανάκτορων στην Προεδρία της Τουρκικής Δημοκρατίας, τη διόρισαν στη Διεύθυνση, ως κατά νόμο ιδρύτρια του Μουσείου της Αγίας Σοφίας. Η κ. Erdoğdu αφαίρεσε τμήμα της πολεμίστρας για να δει τι υπάρχει πίσω από τον τοίχο. Με δυσκολία πέρασε από έναν πολύ στενό διάδρομο σε ένα άλλο τμήμα, το οποίο ήταν ένα ισόγειο δάπεδο με χώμα. Υπήρχαν στο επάνω μέρος τοξωτές κατασκευές. Η απόσταση μεταξύ οροφής και δαπέδου ήταν πολύ μικρή και λόγω αυτού στερεωνόταν έχοντας ελαφρά κλίση. Τη χρήση του χώρου, ο οποίος ήταν μπαζωμένος, καταλάβαμε μετά τον καθαρισμό και την απομάκρυνση των χωμάτων.

Η απαραίτητη διαδικασία εκσκαφής είχε ολοκληρωθεί. Με τις εντολές της κ. Erdoğdu συνεργείο άρχισε να σκάβει τον χώρο, η οποία ολοκληρώθηκε σε μικρό διάστημα 5 μηνών, αφού χρειάστηκε να απομακρυνθούν 9.000 φορτηγά γεμάτα χαλίκια!

Στις αρχαιολογικές ανασκαφές συνήθίζεται, το χώμα να κοσκινίζεται και να ερευνάται περαιτέρω εάν χρειάζεται. Ο κανόνας τηρήθηκε και στην ανασκαφή στο Sultanahmet. Το χώμα ψάχτηκε προσεκτικά και βρέθηκαν εκπληκτικά υπολείμματα: Οστά αλόγων, οστά καμήλων και άλλων ζώων, αλλά και μικροκάγια πολλών αιώνων πριν.

Αφού έγιναν γεωτρήσεις και καθαρίστηκε το έδαφος, η ανα-

σκαφή συνεχίστηκε βήμα-βήμα και έφτασε σε ένα πλακόστρωτο δάπεδο. Η κατασκευή εξέπληξε όσους είδαν φωτογραφίες, ορισμένες από τις οποίες δημοσιεύω. Δεν γνωρίζουμε τον λόγο κατασκευής του. Καταλάβαμε όμως ότι δύο, τρεις αιώνες μετά την κατασκευή του, μετατράπηκε σε στέρνα νερού και τους επόμενους εκατοντάδες αιώνες κτίστηκαν από επάνω και άλλα κτήρια.

Ο χώρος έχει εύρος 600 τετρ. μέτρων, ύψος 6,80 μέτρων και πιστεύεται ότι χτίστηκε τον 5ο αιώνα. Τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά ορισμένων προσθηκών δείχνουν ότι το κτήριο τον 6ο ή 7ο αιώνα μετατράπηκε σε υδραγωγείο, γιατί μια μικρή ποσότητα νερού φτάνει ακόμα και σήμερα στο πάτωμά του!

Στην πλατεία Sultanahmet, υπήρχε ο περίφημος Ιππόδρομος του Βυζαντίου, όπου διεξάγονταν αρματοδρομίες, που κατείχαν σημαντική θέση στην κοινωνική ζωή της εποχής. Τα ερείπια, που είναι ορατά σε ορισμένα σημεία της πλατείας, είναι του Ιπποδρόμου και σώζονται μέχρι τις ημέρες μας.

Γνωρίζουμε ότι το θεωρείο του αυτοκράτορα βρισκόταν απέναντι από το πρώην κτήριο του Κτηματολογίου και το Μουσείο Τουρκικών και Ισλαμικών Τεχνών, εκεί που ανακαλύφθηκε το κτήριο που συζητάμε. Το γεγονός ότι ο το δάπεδό του βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με δάπεδο που βρίσκεται 4,5 μέτρα κάτω από τον Ιππόδρομο. Η σημερινή πλατεία Sultanahmet, υποδηλώνει ότι η τοξωτή κατασκευή που βρέθηκε χτίστηκε σε σχέση με τον Ιππόδρομο.

ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Οι μόνες πληροφορίες που έχουμε για το κτήριο των 1.500 ετών είναι ότι χρησιμοποιήθηκε ως «σκουπιδότοπος» για 15 αιώνες, από την περίοδο της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας μέχρι και την Τουρκική Δημοκρατία!

Για το κτήριο προβλέπεται να γίνουν σοβαρές μελέτες. Θα ερευνηθεί το ποιος ήταν ο λόγος κατασκευής του. Για ποιον λόγο μετατράπηκε σε στέρνα και τον πραγματικό του ρόλο σε σχέση με το ιπποδρόμο στο οποίο οδηγεί ο προθάλαμος, που έκλεισαν αργότερα, όταν μπαζώθηκε. Αυτά είναι τα ερωτήματα που θα απαντηθούν μετά τις έρευνες.

Ένα κτήριο 15 αιώνων που ανακαλύφθηκε σε μεγάλο βάθος κάτω από το Sultanahmet. Μια πολύ σημαντική αρχαιολογική ανασκαφή που πραγματοποιήθηκε μετά την ανασκαφή στο Yenikapı στην Κωνσταντινούπολη.

Προσωπικά συγχαίρω το Υπουργείο Πολιτισμού, τον Αναπληρωτή Υπουργό κ. Gökhan Yazgı, ο οποίος συμμετείχε στην ανασκαφή από την αρχή μέχρι το τέλος, τη φίλη μου κ. Ayşe Erdoğdu, επικεφαλής της ανασκαφής, και όλα τα μέλη της επιτροπής της ανασκαφής που έφεραν στο φως ένα τόσο σημαντικό ιστορικό κτίσμα στην πόλη.

ΕΙΣ ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΨΗΛΑ ΕΚΕΙ...

που πήγε ο Παναγιότατος Ρωμής και εκπροσώπησε εμάς που δεν πήγαμε.

ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ BEALES

Πήγε για μουσαφιρλίκι και προσκυνητής, τη μέρα που η κυρά Παναγία γιορτάζει μέσα στο θερινό Πάσχα, στην πλαγιά του Όρους Μελά στην Τραπεζούντα, δυο μέρες πριν και σαν καλός επισκέπτης, φόρεσε τα λαμπερά καλά του, για να Την τιμήσει.

Δεν ήταν η πρώτη φορά και Θεού θέλοντος δεν θα είναι η τελευταία. «Κύριε, Κύριε επίβλεψον εξ ουρανού...» και ο ποντιακός αέρας βρήκε την ώρα να φουσκώνει τα μάγουλά του και, ξεφουσκώνοντας, να σβήνει τις φλόγες στα δικηροτρίκηρα και να πηγαиноφέρνει τα επανωκαλύμμαχα των συλλειτουργούντων κληρικών. Μικρά πράγματα και κανένας δεν φάνηκε πως ενοχλήθηκε.

Οι Άγιοι, που μόλις διακρίνονται γραμμένοι από χρόνια και χρονάκια στους τοίχους, θα πανηγυρίζαν και ποιος ξέρει αν τα ώτα τους άκουγαν και τα μάτια τους έβλεπαν πως ήρθαμε για να τους κάνουμε παρέα στη γιορτή και στο Κληρολαϊκό Συμπόσιο για την Κυρά τους. Να έβλεπαν και να άκουγαν ότι ήρθε ο Πατριάρχης των Ρωμηών, που το λέει η καρδιά του, που δεν το βάζει κάτω και πάει με φτερά για να φέρνει μηνύματα, όπως λέγαμε μικροί στο Κατηχητικό και στις Αστικές Σχολές μας, τραγουδώντας «Τίποτα στον κόσμο δεν μας σκιάζει...». Ίσως να το έλεγε και ο μικρός Δημητράκης όταν μεγάλωνε στους Αγίους Θεοδώρους, στο ηλιόλουστο Αιγαίοπελαγίτικο νησί που τον γέννησε.

Είπε ο Παναγιότατος, είπε και τι δεν είπε για τη Μάνα Παναγία, το δέσιμο που έχουν μαζί Της αυτοί που Την αγαπούν και τον δικό μας ιδιαίτερο δεσμό, τον δεσμό που έχουμε εμείς οι Ρωμηοί μαζί Της. Είπε ο Πατριάρχης μας πολλά και καλά. Είπε και «ευχαριστώ» σε όσους έδωσαν τη δυνατότητα να γίνει αυτό το προσκύνημα. Τέλειωσε με ευχές, Χρόνια Πολλά και Χριστός Ανέστη. Ευχές σε όλους, παρόντες και απόντες.

Πέρασαν κιόλας δύο μέρες, μέχρι και τα Εννιάμερα, γιορτάζουν οι Μαρίες, οι Μάριοι και οι Παναγιώτες, ο κάθε Πάνος και Πανίκος που στην πραγματικότητα Παναγιώτης είναι, οι Δέσποινες και ότι βγαίνει από αυτά τα ονόματα: Τάκης και Νίτσα, Μαίρη και Μαρίκα, Μαρικούλα, Μαριώ, Μαριέττα, Μαρουλά και Μαρούλλα ακόμη και μερικές Βιργινίες, όπως μια Ρωμαιοκαθολική οικογενειακή φίλη στην Πόλη, που αλίμονό μας αν ξεχνούσε κάποιος να την ευχηθεί.

Και του Χρόνου!

ιστορία

Οι Ρωμαίοι κατακτητές την ονόμασαν Alexandria ad Aegyptum, οι ελληνόφωνοι περιηγητές και οι ιστορικοί της αρχαιότητας Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, ενώ στη συνέχεια οι Αιγύπτιοι της έδωσαν το αραβικό όνομα Iskanderia, δανεισμένο από τον ιδρυτή της, Iskandar el Akbar, δηλαδή τον Μ. Αλέξανδρο.

Πανάρχαιες Ελληνικές Κοινότητες - Αλεξάνδρεια

ΤΗΣ ΑΓΛΑΪΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ-ΚΛΟΥΚΙΝΑ
Φιλολόγος - Συγγραφέας

ΜΟΡΦΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

Μιχαήλ Τοσίτσας (1787-1856). Γιος του γουναρά Αναστάση Τοσίτσα από το Μέτσοβο. Επιχειρηματικό διαμόνιο από πολύ νωρίς, το 1806 αναλαμβάνει την οικογενειακή επιχείρηση μαζί με τον αδελφό του Θεόδωρο και αναπτύσσει εμπορικές σχέσεις με την Αλεξάνδρεια, το Λιβόρνο, τη Μάλτα και λιμάνια της Μέσης Ανατολής. Το 1820 εγκαταστάθηκε στην Αλεξάνδρεια και κατόρθωσε να αποκτήσει μεγάλη περιουσία, ώστε να υποστηρίξει και να ενισχύσει οικονομικά τον αγώνα των επαναστατημένων Ελλήνων, όπως και την ιδιαίτερη πατρίδα του, το Μέτσοβο. Με απόφαση του Όθωνα, ο Τοσίτσας έγινε πρόξενος της Ελλάδας στην Αίγυπτο το 1833 μέχρι το 1854. Λόγω πολιτικών αναταράξεων, εκείνη τη χρονιά, εγκατέλειψε την Αλεξάνδρεια και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου χρηματοδότησε έργα οδοποιίας, το Αρσάκειο Παρθεναγωγείο, το Πολυτεχνείο, κ.ά., ενώ στην Αλεξάνδρεια είχε ιδρύσει την Τοσιτσαία Σχολή.

Νικόλας Στουρνάρης (1806-1853). Με καταγωγή και αυτός από το Μέτσοβο, ανιψιός του Μιχαήλ Τοσίτσα, εργάστηκε στις επιχειρήσεις του θείου του στο Λιβόρνο και στη συνέχεια στην Αλεξάνδρεια, απ' όπου επέκτεινε τις εμπορικές δραστηριότητες της επιχείρησης σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις. Το 1846 εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα και ασχολήθηκε με τις πλουτοπαραγωγικές πηγές του νεοϊδρυθέντος ελληνικού κράτους και με μεγάλα κατασκευαστικά έργα. Μέρος της κληρονομιάς του προσφέρθηκε στα εκπαιδευτήρια Αλεξάνδρειας και Μετσόβου.

Γεώργιος Αβέρωφ (1818-1899). Γεννήθηκε στο Μέτσοβο και στα 22 του χρόνια έφυγε για την Αίγυπτο για να συναντήσει τον μεγαλύτερο αδελφό του Αναστάση. Εκεί έστησε δική του επιχείρηση εισαγωγών-εξαγωγών. Η τροφοδοσία της αυλής με είδη πολυτελείας του απέφερε σημαντικά κέρδη. Επέκτεινε τις δραστηριότητές του στο εμπόριο βαμβακιού και στις τραπεζικές επιχειρήσεις, έχοντας για έδρα την Αλεξάνδρεια και ακτίνα δράσης ολόκληρη την Αίγυπτο και το Σουδάν. Το 1870 ήταν από τους μεγαλύτερους εμπόρους της Αιγύπτου, με τεράστια περιουσία. Το 1885 προσέφερε 10.000 λίρες για να καλυφθεί το έλλειμμα της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, ενώ παρέμεινε στην

προεδρία της μέχρι τον θάνατό του, το 1899. Το όνομά συνδέθηκε με πλήθος δωρεών, ευεργεσιών και κοινωφελών έργων όπως την ίδρυση και ενίσχυση των κοινοτικών εκπαιδευτηρίων της Αλεξάνδρειας, τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα και την ανακατασκευή του Καλλιμάρμαρου, το Μετσόβιο Πολυτεχνείο, τη Σχολή Ευελπίδων, το Ωδείο Αθηνών, κ.ά. Με τη διαθήκη του άφησε μεγάλα κληροδοτήματα τόσο στην Κοινότητα Αλεξάνδρειας όσο και στο ελληνικό κράτος. Ξεχωρίζει το ποσό των 2,5 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που διέθεσε στο Πολεμικό Ναυτικό για τη ναυπήγηση του θωρηκτού «Γεώργιος Αβέρωφ».

Εμμανουήλ Μπενάκης (1843-1929). Γεννήθηκε στην Ερμούπολη Σύρου και ήταν ο πρώτος εκπρόσωπος της μεγάλης οικογένειας ευεργετών. Ύστερα από σπουδές στη Βρετανία βρέθηκε το 1865 στην Αλεξάνδρεια. Το 1870 παντρεύθηκε τη Βιργινία Χωρέμη και έγινε συντάξιμος στον μεγάλο εμπορικό οίκο Χωρέμη-Mellor και Σία, που αργότερα μετονομάστηκε σε Χωρέμη-Μπενάκη με υποκαταστήματα σε Λίβερπουλ, Λονδίνο και Ινδίες. Διετέλεσε πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας από το 1901 μέχρι το 1911. Στον ίδιο και την οικογένειά του οφείλεται η ίδρυση του Μπενάκειου Ορφανοτροφείου Θηλέων και του Μπενάκειου Οικονομικού Συσσιτίου στην Αλεξάνδρεια. Από το 1910 εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα και συνέδεσε το όνομά του με σπουδαία κοινωφελή έργα (Ελληνοαμερικανικό Κολέγιο Ψυχικού, Ερυθρός Σταυρός, Μπενάκειος Βιβλιοθήκη, κ.ά.). Τιμήθηκε με Χρυσό Μετάλλιο της Ακαδημίας Αθηνών. Ο γιος του Αντώνης Μπενάκης (1873-1954) υπήρξε ιδρυτής και πρόεδρος του Δ.Σ. του Μουσείου Μπενάκη και Πρόεδρος της Εθνικής Πινακοθήκης.

Κωνσταντίνος Σαλβάγος. Μεγαλοτραπεζίτης, από τους ιδρυτές της Εθνικής Τραπέζης Αιγύπτου, διαδέχθηκε τον Γεώργιο Αβέρωφ στην προεδρία της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας (1899-1901) για μία διετία, έτος κατά το οποίο πέθανε. Υπήρξε ευεργέτης και εμπνευστής της ομώνυμης επαγγελματικής σχολής, Σαλβαγείου Επαγγελματικής (μετέπειτα Εμπορικής) Σχολής, που μετά τον θάνατό του υλοποίησε ο γιος του. Υπήρξε βασικός χρηματοδότης της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας.

Οικογένεια Ζερβουδάκη. Ο Κωνσταντίνος Ζερβουδάκης παντρεύτηκε την Αικατερίνη Μαυροκορδάτου και απέκτησε δύο γιους. Διέπρεψε στη βαμβακοπαραγωγή και ίδρυσε μία σειρά από τράπεζες και ασφαλιστικές. Ο γιος του Γεώργιος ακολούθησε τα βήματά του και δώρισε στην Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας 16.500 λίρες Αγγλίας, ποσό με το οποίο χτίστηκε η Ζερβουδάκειος Αστική Σχολή που φιλοξένησε τα σχολεία Ββάθμιας Εκπαίδευσης στο Σάτμπι.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Εκτός από τη βαμβακοκαλλιέργεια με την οποία ασχολήθηκαν οι Αλεξανδρινοί, άλλος ένας τομέας που πρωταγωνίστησαν ήταν η εμπορία και τυποποίηση καπνών. Η επεξεργασία και η σιγαροποιία. Τα πρώτα ελληνικά καπνά εισάγονται από την Καβάλα και συνδέονται με το όνομα του Νέστορα Τζανακλή. Ο ίδιος, επιθυμώντας να εισαγάγει την οينوποιία στην Αίγυπτο, φύτεψε τα πρώτα αμπέλια το 1903 σε ερημικές εκτάσεις μεταξύ Αλεξάνδρειας και Καΐρου.

Με την παραγωγή οινοπνεύματος ασχολήθηκαν οι αδελφοί Κότσικα, ενώ για το κονιάκ του ήταν γνωστός ο Χρ. Βολανάκης, ο οποίος έφτιαχνε επίσης σαμπάνια και ούισκι. Διάσημο ήταν το ούζο «Ζιμπίμπ» του Ανδρέα Ζώτου. Το 1897 οι αδελφοί Κλωνάρη ίδρυσαν το πρώτο εργοστάσιο μπίρας. Πολλοί Έλληνες ασχολήθηκαν με τη σαπυνοποιία, τα αεριούχα ποτά, σοκολατοποιία, μακαρονοποιία, γαλακτοκομικά, κ.λπ. και άλλοι με μηχανουργία, που σύντομα πήραν διαστάσεις βιομηχανίας κατασκευής επίπλων, υαλουργίας, ξυλουργικής, χαρτοβιομηχανίας, υφαντουργίας, υλικών οικοδομών, τυπογραφίας.

Ο ΤΥΠΟΣ

Το 1862 κυκλοφόρησε η εφημερίδα *Η Αίγυπτος*, η πρώτη ελληνική εφημερίδα επί αιγυπτιακού εδάφους. Το 1865 ακολούθησε *Ο Αιγύπτιος Αστός*. Το 1880 νέα εποχή για τον αλεξανδρινό Τύπο σηματοδοτεί η έκδοση του *Τηλέγραφου*, μία από τις μακροβιότερες ελληνικές εφημερίδες στην Αίγυπτο. Την ίδια χρονιά ξεκινούν δύο ακόμη εφημερίδες, η *Ομόνοια* και ο *Ταχυδρόμος*. Άλλες εφημερίδες, λιγότερο μακρόβιες, ήταν η *Ανατολή*, η *Εφημερίς*, τα *Ημερήσια Νέα*, κ.ά. Στην εκπνοή του 19ου αιώνα αρχίζουν να κυκλοφορούν ελληνικά περιοδικά φιλολογικού ενδιαφέροντος.

Από τα πρώτα ήταν ο *Εικοστός αιώνας* και ο *Κόσμος*. Νέος άνεμος θα πνεύσει λίγα χρόνια αργότερα με τα περιοδικά *Νέα Ζωή* (1904) και *Γράμματα* (1910). Άλλο ένα λογοτεχνικό περιοδικό είναι το *Σεράπιον*, ενώ αξιόλογα είναι και τα *Αργώ*, *Σκέψη*, *Αλεξανδρινή Τέχνη*, κ.ά.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα περιοδικά έντυπα του Πατριαρχείου, ο *Εκκλησιαστικός Φάρος*, με διάρκεια ζωής πάνω από 40 χρόνια, το παράρτημά του *Πάνταινος*, τα *Ανάλεκτα*, κ.ά. Επίσης υπάρχουν ορισμένα σατιρικά περιοδικά, όπως τα ετήσια *Σατάν*, *Τράκα Τρούκα*, κ.ά.

Αδελφότητες, Σωματεία, Σύλλογοι, Λέσχες. Οι δραστηριότητες των Συλλόγων σχηματίζονται με βάση την ιδιαίτερη καταγωγή ή τα ενδιαφέροντα. Από τις τοπικές αδελφότητες η Κυπριακή ιδρύεται πρώτη το 1873. Ακολουθούν οι Αδελφότητες Κυθήρων, Λημνιακή, Ιμβριακή, Κωνσταντινουπολιτών, Πελοποννησιακή, Θρακική, Χιακή, Κερκυραϊκή, Συμιαϊκή, Μικρασιατικός Σύνδεσμος «Μικρά Ασία» και άλλες πολλές.

Στις αρχές του 20ού αιώνα οργανώνεται ο προσκοπισμός. Μεταξύ των πρωτεργατών οι Αντ. Μπενάκης, Αλ. Χωρέμης, Στ. Σαλβάγος, ενώ σύντομα δημιουργούνται δύο σώματα, οι Ελληνίδες Οδηγοί και τα Λυκόπουλα.

Και η ιστορία των αθλητικών συλλόγων είναι μεγάλη. Πρώτος ιδρύθηκε ο Μίλων το 1873. Ο Όμιλος Φιλάθλων δημιουργήθηκε το 1905 και το 1909 ο Ελληνικός Ποδοσφαιρικός Όμιλος. Άλλοι σημαντικοί αθλητικοί σύλλογοι υπήρξαν ο Ελληνικός Ναυτικός Όμιλος (1909) και η Αθλητική Ένωση Ελλήνων (1910). Μεταπολεμικά υπήρξαν ο Ελληνικός Αθλητικός Όμιλος Ιβραμίας, ο Ολυμπιακός και η Ολυμπιάς. Επίσης υπήρξαν η Ελληνική Λέσχη και η Λέσχη του Μικρασιατικού Συλλόγου. Δραστηριοποιήθηκαν και πλήθος άλλοι σύλλογοι και σωματεία, όπως οι τεκτονικές στοές, οι λέσχες, οι φιλανθρωπικές οργανώσεις, οι επιστημονικοί και λογοτεχνικοί σύλλογοι, τα μουσικά σωματεία, κ.λπ.

Συνεχίζεται

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σουλογιάννη Ευθύμιου, *Η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας 1843-1993*, Ε.Λ.Ι.Α., Αθήνα 2005. Τόπη Αστέρη, *Αλεξάνδρεια. Στιγμές, χώροι και πρόσωπα που ήταν μια φορά*, Κέδρος 2002. Βικιπαίδεια.

ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ - ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΕΣΤΗ Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ (XXVI)

Τα 4 Α της καταστροφής της ανθρωπότητας: Αμάθεια, Αντιζηλία, Απληστία, Αλαζονεία.

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΚΥΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Μετά τον θάνατο του Αττίλα, στο δεύτερο ήμισυ του 5ου αι., αρχίζουν να παρουσιάζουν έντονη δραστηριότητα τα Σλαβικά κλαν στη Ανατολική Ευρώπη. Με το πέρας των μεταναστευτικών ροών (Γότθοι, Ούννοι, Τουρκικά φύλα, κ.ά.), στις Σλαβικές φυλές εμφανίστηκαν τα πρώτα στοιχεία κρατικής οργάνωσης και παράλληλα η ταξική διαστρωμάτωση, που ξεχωρίζουν από τους Γότθους. Ενώ οι Γοτθικές φυλές, που εγκαταστάθηκαν κατά μήκος του Ίστρου ποταμού έχοντας υπ' όψη την κρατική δομή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, ιδρύουν δομημένα βασίλεια, οι εκ των υστέρων ερχόμενοι Σλάβοι θα καθυστερήσουν να ιδρύσουν κράτη. Έτσι πέριξ των κλαν, βάσει της οικονομικής και αμυντικής ικανότητας των δυναστειών, θα ιδρυθούν «μικρά και βραχύβια πριγκιπάτα».

Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Ιουστινιανού Α', οι Σλάβοι συχνά επιτίθεντο κατά των επαρχιών της χερσονήσου του Αίμου, εισχωρώντας μέχρι την Πελοπόννησο και απειλώντας μερικές φορές και τη Θεσσαλονίκη. Οι εισβολές αυτές συνεχίστηκαν και μετά τον θάνατο του Ιουστινιανού Α'. Υπήρχαν τότε πολλοί Σλάβοι, οι οποίοι με τη βοήθεια των Αβάρων απλώθηκαν σ' όλη τη χερσόνησο. Ο Επίσκοπος Νικίου Ιωάννης (χρονογράφος του 7ου αι.) γράφει: «Αναφέρεται πως οι βασιλείς της εποχής αυτής, με την βοήθεια των βαρβάρων ξένων εθνών και των Ιλλυριών, λεηλάτησαν τις πόλεις των Χριστιανών αιχμαλωτίζοντας τους πληθυσμούς τους και ότι δεν σώθηκε καμιά πόλη εκτός από την Θεσσαλονίκη, της οποίας τα τείχη ήσαν πολύ ισχυρά και που, έμεινε, με την βοήθεια του Θεού ελεύθερη».²⁰⁹

Στα μέσα του 6ου αι. οι Λογγοβάρδοι, συμμαχώντας με τους Αβάρους, αφανίζουν το βασίλειο των Γεπίδων, που εκτεινόταν στα μέσα του Ίστρου ποταμού. Φοβούμενοι αντίποινα των συμμάχων των Γεπίδων και αντίδραση του Βυζαντίου, εγκαταλείπουν την Παννονία και με τα γυναικόπαιδα κινούνται προς την Ιταλική χερσόνησο, όπου ιδρύουν το αντίστοιχο Γοτθικό βασίλειο. Στον χώρο που εγκαταλείπεται από Γέπιδες και Λογγοβαρδούς θα εισχωρήσουν κυρίως Σλάβοι και Άβαροι. Τέλη του 6ου και στις αρχές του 7ου αι. Άβαροι και Σλάβοι εισχωρούσαν επίμονα στον Ελλαδικό χώρο, όπου ο Βυζαντινός στρατός αδυνατούσε να τους αντιμετωπίσει. Οι συνεχείς επιδρομές δημιουργήσαν μία βαθειά εθνογραφική αλλαγή στη χερσόνησο, η οποία κατοικήθηκε σε μεγάλη έκταση από Σλάβους αποίκους.²¹⁰ Οι νέοι οικισμοί φέρουν Σλαβικές ονομασίες.

Όταν οι Γότθοι της κεντρικής Ευρώπης ηττήθηκαν από Ρωμαίους και Ούννους, η Σλαβική φυλή των Άντων ή Άνται στον κάτω Ίστρο (σημερινή Βόρεια Μολδαβία και Νότια Ουκρανία) στον 6ο αι. θα ιδρύσουν το πρώτο γνωστό στην ιστορία Σλαβικό βασίλειο. Όπως αναφέρει ο Προκόπιος, το 518 οι Άνται εισέβαλαν στην περιφέρεια της Βυζαντινής Θράκης και γίνονται αντιληπτοί ως μία ξεχωριστή βάρβαρη φυλή, από τις ήδη γνωστές βάρβαρες φυλές που κατοικούσαν στα βόρεια σύνορα του Αίμου. Με τη γνωστή Βυζαντινή διπλωμα-

τία την περίοδο 533-545 έγιναν φοιδεράτοι,²¹¹ όπου τους αποδόθηκαν πληρωμές σε χρυσό και το φρούριο Turris (ή Δινογεσία), βόρεια του Ίστρου σε στρατηγικά σημαντική θέση, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουν την εισβολή των Ούννων και των βάρβαρων φυλών της ομοσπονδίας των Ούννων. Αρχές του 7ου αι. οι Άνται θα δεχθούν επίθεση των ω, όπου θα υποταχθούν σ' αυτούς.

Το πρώτο δυτικοσλαβικό κράτος ιδρύεται από τον Σάμο, με τη διάλυση των Αβάρων μετά την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης (626), στις περιοχές της Μοραβία και Νιτραβία (περιφέρειες βορειοδυτικά της Ιλλυρίας). Ο ανιμιστής Σάμο μετά που ένωσε πολλά κλαν από διαφορετικές φυλές των Δυτικών Σλάβων (τα περισσότερα με γάμους, είχε νυμφευτεί 12 φορές, αποκτώντας 22 γιους και 15 κόρες), θα επαναστατήσει κατά των Αβάρων και το 631 θα ιδρύσει το βασίλειό του. Μετά τη νίκη του κατά του Φραγκικού βασιλείου των Λογγοβαρδών θα κηρυχτεί Rex (Βασιλεύς) Samos.²¹²

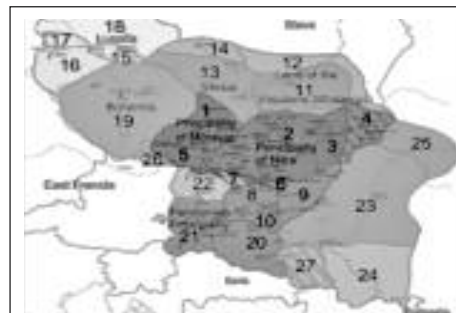
Μετά τον θάνατο του Samos το 659, κανένας από τους γιους του δεν θα διεκδικήσει τον τίτλο και το Βασίλειο Samos θα συμμαχήσει ξανά με τους Αβάρους μέχρι την εξαφάνισή τους από τους Φράγκους την περίοδο 801-803. Μέχρι την τελική πτώση των Αβάρων, Άβαροι και Σλάβοι συνέχισαν τις επιδρομές και τις λεηλασίες σε ολόκληρη τη χερσόνησο του Αίμου μέχρι την Πελοπόννησο.

ΜΟΡΑΒΟΙ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ

Η Βουλγαρική φυλή δημιουργήθηκε στα τέλη του 5ου αι. με την ανάμιξη Ουννικών φυλών, που είχαν επιστρέψει από την Ουγγαρία, με τις φυλές που ζούσαν στα Ποντιακά παράλια του Καυκάσου.²¹³ Τέλη 7ου-αρχές 8ου αι. οι ειδωλωλατρικές τουρκικές φυλές των Βουλγάρων,²¹⁴ που δεν επιθυμούσαν να καταβάλουν φόρους στους Χαζάρους, αποδημούν από τις ανατολικές ακτές του Εύξεινου Πόντου στις δυτικές.

Οι Βούλγαροι συνεργαζόμενοι με τα απομεινάρια των Αβάρων μετά τη διάλυσή τους το 626, κυριάρχησαν στις 7 σλαβικές φυλές της περιοχής και δημιούργησαν ένα πολεμοχαρές κράτος, που το 681 αναγνωρίζεται από τον Κωνσταντίνο Δ' (668-685).²¹⁵ Όταν ο Ιουστινιανός Β' (685-695 και 705-711) χρησιμοποιεί τα σλαβοβουλγαρικά στρατεύματα για να επανέλθει στον θρόνο, ξεκινούν οι απαιτήσεις των Βουλγάρων ηγετών. Περισσότερο δε, όταν οι Βουλγαρικές φυλές υποστηρίζουν με το αζημίωτο το Βυζάντιο κατά των Αράβων, οι οποίοι πολιορκούν την Κωνσταντινούπολη (717-718).

Μετά από έναν αιώνα αψιμαχιών με το Βυζάντιο, κατά τον οποίο δημιουργούνται δημογραφικές αλλαγές σε Μακεδονία, Θράκη και Θεσσαλία, επανέρχεται περίοδος ειρήνης (814-852). Την περίοδο αυτή οι Βούλγαροι προσπαθούν να επεκταθούν προς τη Μοραβία, συγκεκριμένα κατά τη βασιλεία του Βόρις (852-889) από κοινού με τους Μοραβούς προς τη Βοημία. Η συμμαχία δημιουργεί το μεγάλο Σλαβικό Βασίλειο της Μοραβίας στην Κεντρική Ευρώπη. Τότε έρχονται αντιμέτωποι με τον Λουδοβίκο τον Γερμανό (817-876) και

Χάρτης XXXI: Το βασίλειο της Μοραβίας την περίοδο Ραστισλάβ.

Χάρτης XXXII: Η Μοραβία στην Ευρώπη.

τον γιο του, τον Καρλομάγνο της Βαυαρίας (876-880), που ηγούνται των γερμανικών στρατευμάτων. Επειδή:

- Μετά την τελική ήττα των Αβάρων από τον Μέγα Καρλομάγνο το 803, οι Άβαροι εκχριστιανίστηκαν υπό την πνευματική καθοδήγηση της Επισκοπής του Salzburg,²¹⁶ η οποία υπάγεται στη δικαιοδοσία της εκκλησίας της Ρώμης,
- Η Βοημία υπάγεται επίσης στη δικαιοδοσία της εκκλησίας της Ρώμης. Όμως ο ηγεμόνας των Μοραβών Rastislav (846-870, Ραστισλάβ) για να αποποιηθεί της γερμανικής επιρροής, το 862 απευθύνεται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης και ζητά να σταλούν ιεραπόστολοι,
- Τον 9ο αι. Ρώμη και Κωνσταντινούπολη ταλανίζονται από σοβαρότατες διενέξεις και Αντιόχεια, Ιεροσόλυμα και Αλεξάνδρεια βρίσκονται υπό Ισλαμική κατοχή. Οι λαϊκοί εμπλέκονται σε θρησκευτικές υποθέσεις και οι κληρικοί στα εγκόσμια διοικητικά τεκταινόμενα,

ο Βούλγαρος Βασιλιάς Βόρις ασπάζεται τον Χριστιανισμό βαπτιζόμενος ως Μιχαήλ (864) και επιθυμεί να εκχριστιανισθεί και το βασίλειό του. Αν και η επιθυμία του Βόρις ήταν να ταχθεί πνευματικά στη δικαιοδοσία της Ρώμης, οι σύμμαχοί του κλίνουν προς την Κωνσταντινούπολη. Έτσι το Σλαβοβουλγαρικό βασίλειο απευθύνεται και στα δύο πνευματικά κέντρα. Την περίοδο εκείνη ο παπικός θρόνος της Ρώμης ζει αναταραχές. Οι ιεραπόστολοι της Ρώμης αργούν να μεταβούν στη Βουλγαρία.

Κατ' ανταπόκριση του Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης οι Κύριλλος (Κωνσταντίνος, 827-869) και Μεθόδιος (826-885) αρχίζουν το ιεραποστολικό τους έργο από τη Μοραβία. Επειδή οι φωνές της Ελληνικής Αλφαβήτου (συγκαταλεγόμενων των 7 που εξαφανίστηκαν) ήταν πλησιέστερες στην τότε καθομιλούμενη Σλαβική γλώσσα, τα αδέλφια δεν δυσκολεύτηκαν να δημιουργήσουν τη Σλαβική (Κυριλλική) αλφάβητο. Μεταφράζεται η Αγία Γραφή στα Σλάβικα και επεκτείνεται τα-

χύτατα το ιεραποστολικό τους έργο στις υπόλοιπες Σλαβικές και Βουλγαρικές φυλές. Σύμφωνα η Βυζαντινοβουλγαρική τάση υπερτερεί και σβήνει την Φραγκοβουλγαρική, αφού οι απεσταλμένοι της Ρώμης επιμένουν στη Λατινική γλώσσα. Ο Βόρις ζητά βοήθεια από τον Πάπα Νικόλαο Α', ο οποίος στέλνει ιεραποστόλους (με ένοπλη συνοδεία!) και διώκουν τους απεσταλμένους της Κωνσταντινούπολης. Τέλος, το 870 αποφασίζεται η Βουλγαρία να εξαρτάται πνευματικά από την Κωνσταντινούπολη και απελαύνονται οι Γερμανοί ιεραπόστολοι και οι συνοδοί τους.

Το βασίλειο της Μοραβίας αντέχει μέχρι το 906, όταν δέχεται επιθέσεις από τη μία από τους Ούγγρους και από την άλλη από τους Γερμανούς. Ένα μεγάλο τμήμα της περιοχής κυριεύεται από το Δουκάτο της Βαυαρίας.

Το «Βουλγαρικό-Σλαβικό ζήτημα» επιφέρει τα εξής αποτελέσματα:

- Η πρωτοφανής σύγκρουση των ιεραποστολών Ρώμης-Κωνσταντινούπολης είναι ένα από τα βασικά αίτια του σχίσματος του 867. Οι ερχόμενοι από τη Ρώμη ιεραπόστολοι προωθούν το Filioque ως βασική διαφορά με την Ανατολική Εκκλησία.
- Αρχίζει να ριζώνεται ο Σλαβικός πολιτισμός της χερσόνησο του Αίμου.
- Ξεκινούν οι γερμανικές διεκδικήσεις για τη Μοραβία που συνεχίστηκαν μέχρι και των ημερών μας.
- Στη Βουλγαρία, σε μερίδα της άρχουσας τάξης, ριζώνεται η φιλογερμανική τάση (η οποία μπορεί να αναγνωστεί στους Α' και Β' ΠΠ, μέχρι και στις ενταξιακές συζητήσεις στην Ε'Ε τον 20ο και τον 21ο αι.).

Οι σχέσεις με τη Βουλγαρία την περίοδο των Μακεδόνων Αυτοκρατόρων (867-1081) υπήρξαν εξαιρετικά σημαντικές για τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Αν και την περίοδο της βασιλείας του Συμεών (ο Μέγας 893-927) η Βουλγαρία είχε εξελιχθεί σε ισχυρό εχθρό, οι βασιλείς της Δυναστείας των Μακεδόνων υπέταξαν το Βουλγαρικό κράτος και το 1018 ο Βασίλειος Β' ο Βουλγαροκτόνος το μετέτρεψε σε επαρχία του Βυζαντίου. *Συνεχίζεται*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

209. Koita *Chronicle of John, bishop of Nikiu*, μετάφραση M. Zortenberg, Notices et extraits des manuscrits de la Bibliothèque Nationale, XXIV (1883), Αγγλική μετάφραση R.H. Charles δελ. 175-176.

210. Koita Koita A.A. Vasiliev, *Ιστορία Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*, τόμος Α' σελ. 216. Για Ελλάδα εκδόσεις Μπεργάδης.

211. Με το εξελληνισμένο όνομα Φοιδεράτοι (εκ της λατινικής foederati=ομόσπονδοι), ονομάζονταν αρχικά οι κάτοικοι ανεξαρτητών πόλεων που συνδέονταν με την αρχαία Ρώμη με συνθήκες (foedus). Αργότερα αποτελούσαν στρατιωτικό σώμα με την ίδια ονομασία.

212. Koita Florin Curta, *History and Archaeology of the Lower Danube Region c. 500-700*, Cambridge University Press, HbB 2004, <http://www.cambridge.org>

213. Koita www.ozturkler.com/data/0001/0001_15_01.htm

214. Για τη φυλετική καταγωγή των Βουλγάρων Koita τον Ουγγρικής καταγωγής Fehér Géza, *A bolgár törökök szerepe és műveltsége* (Bp., 1940, bolgár nyelven: Szófia, 1941) Ο πολιτισμός και ο ρόλος των Βουλγάρων Τούρκων, (Βουδαπέστη, 1940 στη Βουλγαρική Σόφια το 1941).

215. Από εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος τόμ. 12, Larousse Britannica, εκδοτικός οργανισμός Πάπυρος, Αθήνα 2006.

216. Koita Anil Çeçen, *Türk Devletleri*, εκδ. öik. İnkilâp Kitabevi, Κωνσταντινούπολη 1986.σελ 91-93.

ελληνοτουρκικά

www.tsoukatou.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΟΠΤΣΟΓΛΟΥ**TASS: Η Ρωσία θα αρχίσει να παρέχει προξενικές υπηρεσίες στα κατεχόμενα – Άλλες 7 χώρες διατηρούν αποστολές**

Η ρωσική πρεσβεία στην Κύπρο θα αρχίσει σύντομα να παρέχει προξενικές υπηρεσίες «στο βόρειο τμήμα του νησιού», όπως αναφέρονται τα κατεχόμενα σε τηλεγράφημα του ρωσικού κρατικού πρακτορείου ειδήσεων TASS, το οποίο επικαλείται εκπρόσωπο της πρεσβείας.

«Θα αρχίσουμε να παρέχουμε προξενικές υπηρεσίες στο βόρειο τμήμα της πόλης της Λευκωσίας το αμέσως προσεχές διάστημα. Η εργασία θα διεξάγεται σε τακτική βάση», δήλωσε ο συνομιλητής του πρακτορείου και σημείωσε ότι «πρόκειται για εκπλήρωση των υποχρεώσεων των ρωσικών Αρχών προς τους πολίτες τους που ζουν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου». Ο Ρώσος διπλωμάτης, που δεν κατονομάζεται, επέστησε την προσοχή στο ότι «αρκετές χώρες, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, Μεγάλης Βρετανίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Γαλλίας, έχουν δικές τους διπλωματικές αποστολές, που ασχολούνται με προξενικές υποθέσεις στη βόρεια Κύπρο».

Σε δεύτερο τηλεγράφημά του από τη Λευκωσία το πρακτορείο TASS μεταφέρει δήλωση του πρέσβη της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Μουράτ Ζιάζκοφ, ότι «η απόφαση αυτή, η οποία έχει ωριμάσει εδώ και καιρό, δεν έχει ουδεμία πολιτική χροιά», αλλά κατά τη γνώμη του «υπαγορεύεται αποκλειστικά από ανθρωπιστικούς λόγους, τη φροντίδα για τους Ρώσους συμπατριώτες μας, που ζουν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου».

Σύμφωνα με εκτιμήσεις αναφέρει το πρακτορείο TASS, περισσότεροι από 50.000 Ρώσοι πολίτες ζουν σήμερα στα κατεχόμενα.

Αναφερόμενος στη στάση της Ρωσίας στο Κυπριακό, ο Ρώσος πρέσβης σημείωσε ότι αυτή δεν έχει αλλάξει. Η Ρωσία «συνεχίζει να τηρεί μια θεμελιώδη θέση, υποστηρίζοντας με συνέπεια μια συνολική, βιώσιμη και δίκαιη διευθέτηση εντός του γνωστού διεθνούς νομικού πλαισίου που κατοχυρώνεται στα [σχετικά] ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ», τόνισε ο Ζιάζκοφ.

Οι ξένες αποστολές που βρίσκονται στην κατεχόμενη πλευρά της Λευκωσίας και ο τύπος γραφείων που διατηρούν είναι οι:

Αυστραλία (Γραφείο Ύπατης Αρμοστείας)

Ευρωπαϊκή Ένωση (Γραφείο Υποστήριξης Προγραμμάτων, EUPSO)

Γαλλία (Πολιτιστικό Γραφείο)

Γερμανία (Γραφείο Πρεσβείας)

Ιταλία (Γραφείο Πρεσβείας)

Ηνωμένο Βασίλειο (Γραφείο Ύπατης Αρμοστείας)

Ηνωμένες Πολιτείες (Γραφείο Πρεσβείας)

Ρωσία: Έσοδα από εξαγωγές πετρελαίου με ελληνικά πλοία

Παρ' ότι η Δύση έχει επιβάλει ανώτατο όριο στην τιμή του ρωσικού πετρελαίου, τα έσοδα της Ρωσίας συνεχίζουν να αυξάνονται και νευραλγικό ρόλο διαδραματίζουν τα ελληνικά δεξαμενόπλοια.

Όπως εξηγεί στο Γερμανικό Δημοσιογραφικό Δίκτυο (RND) ο Ρόμπιν Μπρουκς, επικεφαλής οικονομολόγος στο Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών στην Ουάσιγκτον, «το ανώτατο όριο μπόρεσε πράγματι να μειώσει την τιμή του ρωσικού πετρελαίου, όμως η Ρωσία απλώς παρήγαγε περισσότερο πετρέλαιο, προκειμένου να αντισταθμίσει τη χαμηλότερη τιμή. Έτσι, το μέτρο απέτυχε και ο Πούτιν συνεχίζει να κερδίζει αδρά από τις πετρελαϊκές επιχειρήσεις. Επιπλέον, το ανώτατο όριο των 60 δολαρίων ήταν πολύ υψηλό, καθώς χώρες όπως η Ελλάδα, η Κύπρος, η Μάλτα είχαν αντιπαχθεί σθεναρά σε ένα χαμηλότερο ανώτατο όριο τιμών και επικράτησαν».

Όσον αφορά τις ρωσικές εξαγωγές πετρελαίου προς την Ινδία, ο οικονομολόγος επισημαίνει πως «η Ινδία χρησιμοποιεί δυτικά δεξαμενόπλοια, κυρίως ελληνικών πλοιοκτητών, διατηρώντας το ανώτατο όριο τιμών και διασφαλίζοντας ότι ο Πούτιν θα λαμβάνει λιγότερα χρήματα για το πετρέλαιό του. [...] Ωστόσο βλέπουμε όλο και περισσότερους Έλληνες πλοιοκτήτες να πωλούν τα πλοία τους στη Ρωσία ή σε περίπλοκα εταιρικά δίκτυα με ασαφή ιδιοκτησία και να αποσύρονται από τις ρωσικές δραστηριότητες. Στη Μαύρη Θάλασσα αυτό παρατηρείται πολύ καθαρά και αποτελεί μεγάλο πρόβλημα, διότι μονάχα εάν η Δύση διατηρήσει τον έλεγχο του στόλου των δεξαμενόπλοιων μπορεί να διασφαλίσει και την τήρηση του ανώτατου ορίου τιμών. Προσφάτως τα ελληνικά δεξαμενόπλοια μετέφεραν το 45% του ρωσικού πετρελαίου στη Μαύρη Θάλασσα.

Πολλοί Έλληνες πωλούν τα δεξαμενόπλοια, επειδή πολλά είναι ηλικίας 20-25 ετών και θεωρείται πως ο κύκλος τους έχει κλείσει προ πολλού. Είναι σχεδόν αδύνατο να πάρει κανείς εγγυήσεις για αυτά τα παλιά πλοία. Για τους Έλληνες πρόκειται για ευπρόσδεκτη ευκαιρία να απαλλαγούν από τα παλιά δεξαμενόπλοια έναντι πολλών χρημάτων. Οι Ρώσοι,

από την άλλη πλευρά, γνωρίζουν ότι εξαρτώνται από τα ελληνικά πλοία και είναι ευάλωτοι μέχρι τώρα. Εάν τα πλοία είναι δικά τους, δεν τους ενδιαφέρουν καθόλου τα ανώτατα όρια τιμών και οι κυρώσεις», καταλήγει ο οικονομολόγος Μπρουκς στο RND.

Μεταναστευτικό: Συμφωνία Βρετανίας-Τουρκίας για ανταλλαγή πληροφοριών για την παράνομη μετανάστευση**UK signs deal with Turkey to disrupt people-smuggling gangs**

Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Τουρκία συμφώνησαν σε νέα συμφωνία για την εξάρθρωση συμμοριών διακινητών ανθρώπων και την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης. Η συμφωνία περιλαμβάνει τη δημιουργία κέντρου στην Τουρκία από την τουρκική αστυνομία για την ενίσχυση της συνεργασίας και την αύξηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών.

Ο υπουργός Μετανάστευσης Ρόμπερτ Τζένρικ, ο οποίος επισκέφθηκε την Τουρκία τον περασμένο μήνα, δήλωσε ότι η εταιρική σχέση υποστηρίζεται από κάποια χρηματοδότηση, αλλά δεν είπε πόσο, λέγοντας στο GB News ότι «δεν πρόκειται πρωτίστως για χρήματα», αλλά για ανταλλαγή πληροφοριών. Δημοσίευμα του Guardian αναφέρει ότι πρόκειται για 3.000.000 λίρες Αγγλίας με στόχο την εκπαίδευση των δυνάμεων ασφαλείας και της ακτοφυλακής.

Πρόσθεσε ότι θα σταλεί στην Τουρκία περισσότερο αρμόδιο προσωπικό για να καταστεί δυνατή η συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Υπηρεσίας Καταπολέμησης Εγκλήματος και του Υπουργείου Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου και των Τούρκων ομολόγων τους. Ένα μνημόνιο κατανόησης θα διευκολύνει επίσης την ταχύτερη ανταλλαγή τελωνειακών δεδομένων και πληροφοριών.

Φέτος και μέχρι τέλος Ιουλίου 1.486 Τούρκοι υπήκοοι διέσχισαν τη Μάγχη για να φτάσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο με μικρό σκάφος, αποτελώντας τη δεύτερη συχνότερη εθνικότητα μετά τους Αφγανούς, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών. Παράλληλα, παρατηρήθηκε σταθερή αύξηση των τουρκικών αφίξεων μετά τον περυσινό καταστροφικό σεισμό.

Το Ηνωμένο Βασίλειο το 2022 επαναπροώθησε 191 Τούρκους υπηκόους, ενώ 1.076 Τούρκοι έφτασαν με καΐκια και φουσκωτά το ίδιο έτος.

Ο κ. Τζένρικ δήλωσε στην εκπομπή Today του BBC Radio 4 ότι το Ηνωμένο Βασίλειο «συνεργάζεται πολύ στενά» με την Τουρκία για την

επιστροφή Τούρκων υπηκόων και θέτει σε εφαρμογή ρυθμίσεις για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας.

Υπάρχει κάποια αισιοδοξία στους κυβερνητικούς κύκλους ότι μια συμφωνία επιστροφής με την Τουρκία μπορεί να μην είναι μακριά, με την επικείμενη συνάντηση αντιπροσωπειών Ηνωμένου Βασιλείου-Τουρκίας για τη μετανάστευση που έχει προγραμματιστεί για το φθινόπωρο στο Λονδίνο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνάψει συμφωνία με την Τουρκία για την επιστροφή των μεταναστών που περνούν παράνομα από τη χώρα προς αυτήν. Αλλά μετά το Brexit, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στις συμφωνίες επιστροφής μεταξύ των χωρών της ΕΕ και 24 άλλων εθνών.

Η βρετανική κυβέρνηση έχει πολλαπλασιάσει τις τελευταίες εβδομάδες τις ανακοινώσεις που έχουν στόχο να αποθαρρύνουν ενδεχόμενους υποψηφίους για άσυλο να πραγματοποιήσουν τον επικίνδυνο διάπλου στη Μάγχη.

Σ. Αραβία: Στρατηγική συμφωνία με την τουρκική Baykar για παραγωγή UAVs

Η Σαουδική Αραβία υπέγραψε στρατηγική συμφωνία με την τουρκική αμυντική βιομηχανία Baykar Tech για παραγωγή τηλεκατευθυνόμενων μη επανδρωμένων αεροσκαφών, έκανε γνωστό η κρατική εταιρεία Saudi Arabian Military Industries (SAMI).

Η συμφωνία θα «μεγεθύνει τον ρόλο της SAMI στην υποστήριξη της εθνικής αμυντικής βιομηχανίας και στην ενίσχυση των δυνατοτήτων μας», τόνισε η κρατική επιχείρηση.

Τον Ιούλιο, το Ριάντ έκλεισε συμφωνία για την αγορά τουρκικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών (UAV). Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη σύμβαση στην ιστορία της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας. Η αξία της αναμένεται να φθάσει 5-7 δισεκατομμύρια δολάρια.

Οι επενδύσεις και ευρύτερα η χρηματοδότηση από μοναρχίες του Κόλπου συνέβαλαν να αμβλυνθεί η πίεση στην τουρκική οικονομία και στα συναλλαγματικά της αποθέματα από το 2021, όταν η Άγκυρα ανέλαβε διπλωματικές πρωτοβουλίες για να αποκαταστήσει τις σχέσεις της με τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Η Τουρκία βρισκόταν σε διένεξη με τις δυο χώρες για πάνω από μια δεκαετία, κυρίως εξαιτίας του ότι η Άγκυρα στήριξε ισλαμικά κινήματα κατά τη διάρκεια της λεγόμενης αραβικής άνοιξης, κι η ένταση κορυφώθηκε όταν δολοφονήθηκε ο Σαουδάραβας αρθρογράφος της εφημερίδας Washington Post Τζαμάλ Κασόγκι στο προξενείο της Σαουδικής Αραβίας στην Πόλη το 2018.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καλούνται τα μέλη του Συνδέσμου μας σε Έκτακτη **ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ**, που θα γίνει στις 23 Οκτωβρίου 2023, ημέρα **Δευτέρα** και ώρα 18:00, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Α' ορόφου του Πνευματικού Κέντρου Κωνσταντινουπολιτών (Δημ. Σούτσου 46, Αμπελόκηποι) με τα κάτωθι θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Εκλογή Προέδρου Γενικής Συνέλευσης.
2. Ανάγνωση και έγκριση απολογισμού πεπραγμένων απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου.
3. Ανάγνωση και έγκριση οικονομικού απολογισμού της περιόδου 2021-2023.
4. Ανάγνωση και έγκριση οικονομικού προϋπολογισμού της νέας περιόδου.
5. Προτάσεις και υποδείξεις παρευρισκόμενων μελών.
6. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Σε περίπτωση μη απαρτίας η Συνέλευση θα επαναληφθεί στις **30 Οκτωβρίου, ημέρα Δευτέρα, την ίδια ώρα και στον ίδιο χώρο.**

Παρακαλούμε τα μέλη του Συνδέσμου να δώσουν την παρουσίαση σημασία στη Γενική Συνέλευση και να δείξουν το απαιτούμενο ενδιαφέρον.

**Μετά τιμής
Το Διοικητικό Συμβούλιο**

3ΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΠΟΖΑΡ

Ο Σύνδεσμος Γαλατά προγραμματίζει για το τριήμερο 29, 30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου εκδρομή στα Λουτρά Ποζάρ με επίσκεψη στην Έδεσσα, τη Βέροια, τους τάφους της Βεργίνας και προσκύνημα στο μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά. Διαμονή στο ξενοδοχείο 4 ΕΠΟΧΕΣ.

Πληροφορίες για κρατήσεις:
Ντόρα Μαυράκη, 6938748867
Ρίτα Λουδάρου 6938708776

E-MAIL & SITE:**ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**

ekdoseis.tsoukatou@yahoo.gr, www.tsoukatou.gr

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός
Υπομήτριος Δημοτικός Σύμβουλος

Κουντουριώτου 28', Π. Φάληρα
Τ. 6977290484
gsassim@otenet.gr
gsassim

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ

ΠΑΝΝΗΣ ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

- Αντιδήμαρχος Πόλης 2019 - 2021
- Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών 2017 - 2019
- Δημοτικός Σύμβουλος Παλαιού Φαλήρου 2003 - 2023
- Διπλ. Μηχανολόγος Μηχανικός
- Master Τεχνολογίας Κίνησης/Αντιστάσεων
- Τεχνικός Σύμβουλος μηχανημάτων έργων
- πρ. Διευθυντής Πωλήσεων Α.Ε. αντιπροσωπειών μηχανημάτων έργων
- πρ. Έκτακτος καθηγητής ΤΕΙ Πειραιώς
- Μέλος Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος

**ΑΓΟΡΑΖΩ ΑΚΙΝΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ**
Καμπούρης Χρήστος
Τηλ. 6983510450

Σκόρπιες, επίκαιρες, σκέψεις

ΤΗΣ **ΙΩΑΝΝΑΣ**
ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΟΚΟΥ

Δεν ξεύρω αν πρέπει να γράψω αυτά που μου ταλάνίζουν το μυαλό. Αν έχω δικαίωμα να πω μερικά για τη γλώσσα μας. Δεν είμαι ελληνίστρια, γλωσσολόγος, φιλόλογος. Είμαι Ελληνίδα που έμαθε τα ελληνικά ως μητρική γλώσσα μέσα στην οικογένεια. Τη διδάχτηκα στο γυμνάσιο και λύκειο του ιστορικού Ζαπτείου Παρθεναγωγείου της Κωνσταντινούπολης. Την εξέλιξα, την εμπλούτισα, διαβάζοντας διάφορα συγγράμματα.

Νομίζω ότι η ελληνική γλώσσα κακοποιείται από την επιστήδηση λαθών και απαράδεκτων γλωσσικών μορφωμάτων. Θεωρώ απαράδεκτα τα λάθη όταν γίνονται δημόσια. Από άγνοια. Αν δεν γνωρίζουμε κάτι ή αν αμφιβάλλουμε οφείλουμε να το ψάξουμε.

Θα αναφερθώ στο επίθετο καλός. Ο υπερθετικός καλότερος έγινε καλύτερος και τείνει να ενσωματωθεί στην ελληνική γλώσσα. Το λένε εκφωνητές στα κανάλια, στα ραδιόφωνα και όπου αλλού φανταστείτε.

Με ενοχλούν λέξεις, εκφράσεις που συνθίζονται τα τελευταία χρόνια, που ακούγονται και γράφονται κατά κόρον, εκεί που δεν πρέπει, εκεί που είναι περιττές. Ξεκάρφωτα! Π.χ. κάποτε οι περισσότεροι Έλληνες χρησιμοποιούσαν κατ' επανάληψη, συχνότατα, εκεί που δεν χρειαζόταν το εν πάσει περιπτώσει...

Όταν ακούω το πάω Αθήνα ή είμαι Αθήνα εκνευρίζομαι. Τι θα πει πάω Αθήνα, είμαι Αθήνα; Κατανοητή η ανάγκη να δηλώσουν το που πηγαίνουν ή το που βρίσκονται. Αλλά εί-

και λάθος, είναι κακόηχο. Διορθώνεις και σε γράφουν. Δεν καταλαβαίνω τι τους ενοχλεί να πουν πηγαίνω στην Αθήνα, βρίσκομαι στην Αθήνα. Φοβούνται μήπως θεωρηθούν αμόρφωτοι; Ε, αυτό ακριβώς αποδεικνύουν. Ίσως το επιβάλλει η μόδα!!!

Τελευταίως ακούμε και από χείλη που δεν θα έπρεπε – και δεν θα ήθελα να αναφερθώ από που και από ποιους το άκουσα κατ' επανάληψη – να εύχονται ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ! Καινούργια εκφραση.

Ρωτώ και παρακαλώ να με απαντήσουν υπάρχει και ΚΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΑ; Τι ενοχλεί αν πούμε χρόνια πολλά, και του χρόνου με υγεία, η Παναγιά να είναι μαζί μας.; Τι; Θα θεωρηθούμε αγγράμματοι, αμόρφωτοι, θεούσοι, ταλμπάν;

Και αυτό μου θύμισε το Καλό Παράδεισο. Σας ερωτώ: Υπάρχει και Κακός Παράδεισος;

Μεγάλε Έλληνα! Να είσαι καλά! Ο πιθηκισμός, ο μηρυκασιμός είναι προτερήματα που σε χαρακτηρίζουν. Το κακό είναι ότι η επανάληψη, η συνεχής χρήση λαθών, απαράδεκτων και άτοπων εκφράσεων ενσωματώνονται συν τω χρόνω στον προφορικό και γραπτό λόγο, μονιμοποιούνται, συμβάλλουν αρνητικά, δεν τον εξελίσσουν, τον αποδομούν και τον υποβιβάζουν. Τελικά κάνουμε τα πάντα για να καταστρέψουμε την ωραία γλώσσα μας.

Αν κάνω λάθος, αγαπητοί μου αναγνώστες, μπορείτε να με διαψεύσετε.

Και σας εύχομαι Χρόνια πολλά και του χρόνου με υγεία!

MICHAEL VENTRIS & ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β

Πολύ ενδιαφέρον κείμενο, που πρέπει όλοι να διαβάσουμε, και αφορά έναν σπουδαίο φιλέλληνα, του οποίου θα έπρεπε, κάπου, να υπάρχει η προτομή του.

Εζησε μόνο 34 χρόνια στη σύντομη ζωή του ο ιδιοφυής νεαρός Μάικλ Βέντρις έδωσε στη χώρα μας 7 αιώνες περισσότερη Ιστορία! Από μικρός είχε κλίση στην εκμάθηση γλωσσών. 9 χρονών γνώριζε αρχαία ελληνικά, λατινικά, γαλλικά, γερμανικά, πολωνικά.

Το 1936, σε ηλικία 14 ετών, έτυχε να ξεναγηθεί από τον ανασκαφέα της Κνωσού Σερ Άρθουρ Έβανς σε μια Μινωική τέχνη και εντυπωσιάζεται. Ακούει για πρώτη φορά για την άγνωστη γραφή των Μινωικών, την οποία ο Έβανς ονόμασε Γραμμική Β, επειδή χρησιμοποιούσε γραμμικούς χαρακτήρες, όχι εικονιστικούς, όπως τα ιερογλυφικά και διέφερε από την ακόμα παλιότερη Γραμμική Α. Η επιστημονική κοινότητα επηρεασμένη από το κύρος του Έβανς δέχεται τη γνώμη του ότι δεν είναι Ελληνική, αλλά ξεχωριστή γλώσσα. Του Βέντρις γίνεται έμμονη ιδέα να τη διαβάσει.

Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο κατατάχτηκε στη Βασιλική Βρετανική Αεροπορία και διέπρεψε στο να σπάει μυστικούς κώδικες των Γερμανών. Το να λύσει το μεγάλο αίνιγμα, το αποκαλούμενο «Εβερεστ» της Αρχαιολογίας, που ταλάνιζε ειδικούς πάνω από 30 χρόνια, ήταν πια θέμα χρόνου. Το γεγονός ότι δεν ήταν αρχαιολόγος ούτε πανεπιστημιακός, αλλά αρχιτέκτονας, τον βοήθησε να διατηρήσει το μυαλό του καθαρό, να ρισκάρει κάνοντας τολμηρές υποθέσεις ότι η Γραμμική Β είναι Ελληνική γλώσσα, χωρίς τον φόβο απόρριψης από τον ακαδημαϊκό χώρο, όπου, ούτως ή άλλως, δεν ανήκε. Επειδή δεν ήταν φιλόλογος δεν θα μπορούσε να συνεχίσει χωρίς τη βοήθεια κάποιου κλασικού φιλόλογου, τον βρήκε στο πρόσωπο του Τζων Τσάντγουικ υφηγητή στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ. Και τα κατάφερε!

Το 1939, εκτός από την Κρήτη, βρέθηκαν και στην ηπειρωτική Ελλάδα γύρω στις 300 πλάκες με τη Γραμμική Β. Κάνοντας τη σύγκριση, ο Βέντρις παρατήρησε ότι ορισμένες «λέξεις» υπήρχαν μόνο στις πλάκες της Κρήτης. Έκανε, λοιπόν, την εμπνευσμένη υπόθεση, πως αυτές οι λέξεις ήταν ονόματα πόλεων και τοπωνύμια, πράγμα που αποδείχτηκε σωστό. Τελικά, ερμήνευσε με σιγουριά 65 από τα 88 τότε γνωστά σύμβολά της, διατύπωσε τους βασικούς κα-

νόνες ορθογραφίας της και έφερε στο φως την πρώτη Ελληνική γλώσσα, 7 αιώνες παλαιότερη από τα Ελληνικά του Ομήρου! Στην ευφυΐα του οφείλουμε το γεγονός ότι η γραπτή μας Ιστορία δεν αρχίζει, όπως γνωρίζαμε, τον 8ο αιώνα αλλά στα μέσα του 15ου αιώνα, περίπου στο 1450 π.Χ. αφού τότε χρονολογείται το αρχαιότερο κείμενο γραμμένο σε πήλινη πινακίδα, που ανακαλύφθηκε το 2010 στην Ίκλαινα της Μεσσηνίας.

Συνολικά έχουν βρεθεί περί τα 5.000 κείμενα σε Γραμμική Β (κυρίως πινακίδες και αγγεία), 3.000 από την Κνωσό, γύρω στα 1.400 από την Πύλο και τα υπόλοιπα από Θήβα, Μυκήνες, Τίρυνθα, Ελευσίνα, Ορχομενό και αλλού. Έχει διαβαστεί περίπου το 87% αυτών των κειμένων.

Την 1η Ιουλίου 1952, ο παθιασμένος ερασιτέχνης που δεν ήταν ούτε φιλόλογος ούτε αρχαιολόγος ούτε γλωσσολόγος ανακοίνωσε την ανακάλυψή του σε ομιλία του στο BBC. Χαρακτηρίστηκε το φιλολογικό γεγονός του 20ού αιώνα, αφού διαβάστηκαν τα αρχαιότερα γραπτά κείμενα του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού!

Αν βρείτε κάπου μια προτομή του ή δρόμο στην Ελλάδα που φέρει το όνομά του, γράψτε μου!

Σημ.: Για να είμαι ακριβής φαίνεται ότι υπάρχει οδός Βέντρις, ένας μικρός, άσημος δρομάκος σε προάστιο του Ηρακλείου, στενός, κατηφορικός, που κανείς δεν προσέχει. Γράφει ένας κύριος, γνώστης και υποψιασμένος, που περνώντας από εκεί, ρώτησε έναν νεαρό της γειτονιάς που ρούφαγε τον φραπέ του: «Γιατί βγάλανε αυτό τον δρόμο ΒΕΝΤΡΙΣ; Πού βρήκαν αυτό το περίεργο όνομα;» Με κοίταξε για μια στιγμή, με περιεργάστηκε, μετά έστρεψε το βλέμμα του προς την πινακίδα σαν να την έβλεπε για πρώτη φορά... Έσφιξε τα χείλια, μισόκλεισε τα μάτια, συνοφρυώθηκε. Μεσολάβησαν πέντε-έξι δευτερόλεπτα αυτοσυγκέντρωσης, μετά απάντησε: «Ξέρεις, πρέπει να 'ναι παιχνίδι του υπολογιστή, κάτι σαν το παλιό ΤΕΤΡΙΣ... Αλλά τώρα έχουνα βγει άλλα... άπαιχτα!»

Κάποιους τέτοιους ανθρώπους θεωρώ χρέος να μην τους ξεχνάμε και να τους μνημονεύουμε!

Μυρτώ Νομικού Για την αντιγραφή: Στ. Αντωνιάδης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ

Σαράντα χρόνια διαρκούν τα περιστατικά τυφλής οπαδικής βίας στο ελληνικό ποδόσφαιρο, που έχουν στοιχίσει τη ζωή νεαρών ανθρώπων από το 1983 μέχρι σήμερα. Η τραγική λίστα των ανθρώπων που, από το 1983 έως σήμερα έχασαν τη ζωή τους για ένα άθλημα που θα έπρεπε να δίνει χαρά, να είναι γιορτή!

1983: Αριστείδης Δημητριάδης

Ο 18χρονος αθλητής της ποδηλασίας είναι ο πρώτος νεκρός. Βρισκόταν μαζί με δυο φίλους του στην περιοχή του Χαριλάου όταν ρώτησε μια παρέα αγνώστων, πόσο έληξε ο αγώνας Παναθηναϊκού-Άρη. Όταν του είπαν ότι κέρδισε ο Παναθηναϊκός, πείραξε τους δύο φίλους του. Τρία άτομα που τον άκουσαν, τον χτύπησαν άγρια για αρκετά λεπτά με γροθιές, κλοτσιές και μαχαιριές. Μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, εισήχθη στη ΜΕΘ και κατέληξε έξι μέρες αργότερα.

1986: Χαράλαμπος Μπλιώνας

Ο 29χρονος καθηγητής έχασε τη ζωή του στο γήπεδο Αλκαζάρ. Επειδή έχασε το λεωφορείο για Αθήνα, πήγε στο γήπεδο μέχρι να αναχωρήσει το επόμενο να παρακολουθήσει το ματς Λάρισα-ΠΑΟΚ. Από την εξέδρα των φιλοξενούμενων εκτοξεύτηκαν τρεις φωτοβολίδες, η μια τον βρήκε στον λαιμό και σωριάστηκε αιμόφυρτος. Στο γήπεδο δεν υπήρχε ασθενοφόρο και μεταφέρθηκε με αγροτικό στο νοσοκομείο, όπου διαπιστώθηκε ο θάνατός του.

1991: Γιώργος Παναγιώτου

Ο 17χρονος από τον Πειραιά, έχασε τη ζωή του έξω από το γήπεδο της Νέας Φιλαδέλφειας, στο οποίο πήγαινε με εκατοντάδες φίλους του Ολυμπιακού συνοδείας της Αστυνομίας, για να παρακολουθήσει τον αγώνα Ολυμπιακός-ΑΕΚ. Η πορεία των οπαδών του Ολυμπιακού έπεσε σε ενέδρα οπαδών της ΑΕΚ και στον πανικό που επικράτησε, δέχτηκε φωτοβολίδα στην κοιλιά, η οποία εκτοξεύτηκε από κοντινή απόσταση με ειδικό πιστόλι. Μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, όπου άφησε λίγο αργότερα την τελευταία του πνοή.

1991: Ευθύμιος Λιάκας και Κώστας Ντόλιας

Τέσσερις οπαδοί του ΠΑΟΚ επέστρεφαν με το αυτοκίνητό τους στη Θεσσαλονίκη, μετά την ήττα στον τελικό Κυπέλλου μπάσκετ με τον Πανιώνιο. Στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου κάθονταν ο 21χρονος Ευθύμιος Λιάκας και ο 25χρονος Κώστας Ντόλιας, ενώ οδηγός και συνοδηγός ήταν οι Γιάννης Γεωργίου και Χρήστος Τσολακίδης. Έκαναν το «λάθος» να κρεμάσουν στο παράθυρο κασκόλ της ομάδας τους. Στο 24ο χλμ της Εθνικής οδού, όχημα που τους ακολουθούσε έφτασε δίπλα τους, τους σταμάτησε και ένας κουκουλοφόρος πέταξε στο αυτοκίνητό τους μολότοφ, με αποτέλεσμα να τυλιχτεί αμέσως στις φλόγες. Οι Γ. Γεωργίου και Χ. Τσολακίδης πετάχτηκαν έξω και γλίτωσαν με εγκαύματα, οι Λιάκας και Ντόλιας που κάθονταν πίσω εγκλωβίστηκαν και βρήκαν τραγικό θάνατο...

1995: Γιώργος Καρνέζης

Ο 25χρονος οπαδός του Παναθηναϊκού πήγε με την παρέα του στον 4ο τελικό των πλέι οφ του μπάσκετ μεταξύ Ολυμπιακού-Παναθηναϊκού. Μισή ώρα μετά το ματς τον αντιλήφθηκε στην πλατεία ομάδα οπαδών του Ολυμπιακού, του επιτέθηκαν μέσα στο αμάξι του και τον μαχαίρωσαν τρεις φορές. Την επόμενη μέρα άφησε την τελευταία του πνοή στο νοσοκομείο.

2007: Μιχάλης Φιλόπουλος

Ο 22χρονος οπαδός του Παναθηναϊκού, σε «ραντεβού θανάτου» μεταξύ χούλιγκαν Ολυμπιακού και Παναθηναϊκού, στη λεωφόρο Λαυρίου στην Παιανία, έχασε τη ζωή του. Στη λυσαλαέα «μάχη» με μολότοφ, κοντάρια, σιδερογρο-

θιές, στιλέτα, αεροβόλα πιστόλια, κλομπ, φωτοβολίδες και διάφορα άλλα, δέχτηκε αρχικά χτυπήματα με σίδερο στο κεφάλι και, όταν έπεσε κάτω, τον μαχαίρωσαν. Διακομίστηκε στο ΚΑΤ, όπου διαπιστώθηκε ο θάνατός του.

2011: Γιάννης Ρουσάκης

Οπαδοί του Παναθηναϊκού και του ΟΦΗ έδωσαν «ραντεβού θανάτου» κοντά στο Παγκρήτιο στάδιο στο Ηράκλειο Κρήτης. Στη συμπλοκή βγήκαν στιλέτα και ο 21χρονος οπαδός του Παναθηναϊκού έπεσε νεκρός από μαχαιριές στον θώρακα και την κοιλιά.

2014: Κώστας Κατσούλης

Ο 46χρονος φίλος του Εθνικού Πειραιά παρακολουθούσε στο γήπεδο Νέας Αλικαρνασσού, στο Ηράκλειο Κρήτης, τον αγώνα με τον γηπεδούχο Ηρόδοτο για το πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής. Ομάδα οπαδών των γηπεδούχων επιτέθηκαν στην εξέδρα των λιγοστών φίλων του Εθνικού (με αρκετά γυναικόπαιδα), τέσσερα άτομα τον απομόνωναν και τον χτύπησαν με γροθιές και κλοτσιές. Μεταφέρθηκε σε κωματώδη κατάσταση στο νοσοκομείο Ηρακλείου και στη συνέχεια στο «401», όπου λίγες ημέρες αργότερα πέθανε.

2017: Νάσος Κωνσταντίνου

Ο 24χρονος Κύπριος οπαδός του ΠΑΟΚ επέστρεφε σπίτι μαζί με έναν φίλο του μετά τον αγώνα ΠΑΟΚ-Παναθηναϊκού στην Τούμπα. Στην οδό Αγ. Δημητρίου δέχτηκαν επίθεση από κουκουλοφόρους. Στην προσπάθειά του να γλιτώσει, έτρεξε στον δρόμο και παρασύρθηκε από διερχόμενο αυτοκίνητο. Μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο με βαριές κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, όπου άφησε την τελευταία του πνοή.

2020: Τόσκο Μποζατζίσκι

Ο 28χρονος Βούλγαρος, οπαδός του Άρη, βρέθηκε στη συμπρωτεύουσα για να παρακολουθήσει το ντέρμπι Άρη-ΠΑΟΚ. Την επόμενη μέρα βρισκόταν με την παρέα του κοντά στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, όταν δέχτηκαν επίθεση από χούλιγκαν του ΠΑΟΚ. Γλίτρησε, έπεσε και οι δράστες άρχισαν να τον χτυπούν. Σηκώθηκε να φύγει και τότε εμφανίστηκε ένα αυτοκίνητο, το οποίο, σύμφωνα με μαρτυρίες, πέρασε από πάνω του και έχασε τη ζωή του στην ασφαλτο...

2022: Άλκης Καμπανός

Οπαδοί του ΠΑΟΚ εντοπίζουν τον 19χρονο και την παρέα του στην περιοχή Χαριλάου στη Θεσσαλονίκη, που κάθονταν στα σκαλιά πολυκατοικίας και συζητούσαν. Ρώτησαν: «Τι ομάδα είστε;» Όταν απάντησαν, χωρίς να προηγηθεί λεκτική αντιπαράθεση, άρχισαν να τους επιτίθενται με γροθιές, κλοτσιές, ξύλα κ.λπ. Οι πέντε νεαροί προσπάθησαν να ξεφύγουν, αλλά μόνο δύο τα κατάφεραν. Ο 19χρονος δέχθηκε χτύπημα με δρεπάνι, που του προκάλεσε θλαστικό τραύμα και ακατάσχετη αιμορραγία. Γύρω στις 12.30 άφησε την τελευταία του πνοή, ενώ ο φίλος του μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο με πολλαπλά τραύματα στα πόδια, στον θώρακα και στο κεφάλι, όπου υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση...

2023: Μιχάλης Κατσουρής

Ένας 29χρονος νεκρός και αρκετοί τραυματίες από οπαδική βία έξω από το ΟΠΑΠ Αρένα.

Οι πληροφορίες από άρθρο του Αντώνη Φουντή, 9/8/2023

ΤΟΥ ΜΗΝΑ
ΙΩΑΚΕΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τσίκο
&
Λάρα

– Αστεία σοβαρά το μισό και παραπάνω του καλοκαιριού πέρασε. Αν υποθέσουμε ότι και ο Σεπτέμβρης θα έχει μέρες καλοκαιρινές, ένα με ενάμιση μήνα ακόμη θα έχουμε καλοκαίρι. Ας επωφεληθούμε και ας περάσουμε καλά κι ανέμελα.
– Πώς να περάσουμε καλά κι ανέμελα, εννούν ο κόσμος – εμείς σκυλάκια είμαστε – όταν κάθε φορά που μπουνέ σε σούπερ μάρκετ, οι διαφορές που θα βρουν στις τιμές των προϊόντων είναι αισθητά πιο ακριβές;
– Και φυσικά οι μισθοί και οι συντάξεις παραμένουν στα ίδια επίπεδα. Έχω την ελπίδα ότι η κυβέρνηση θα διορθώσει κάποια πράγματα. Εξ άλλου είναι ακόμα καινούργια...
– Κάνεις λάθος, Λάρα μου. Η κυβέρνηση αυτή δεν είναι καινούργια. Είναι η συνέχεια της προηγούμενης, απλά άλλαξαν πόστο μερικοί υπουργοί και μας φαίνονται διαφορετικοί. Μπήκαν νέα άτομα πιο κατάλληλα στο να εξυπηρετήσουν καταστάσεις. Δεν χρειάζονται άτομα που θα θέτουν σε κίνδυνο την κυριαρχία του «αυτοκράτορα».
– Ποιον εννοείς αυτοκράτορα Τσίκο μου;
– Αυτοκράτωρ είναι αυτός που θέλει να πιάνει μόνος του το αφτί του με το ένα του χέρι. Όταν αντιληφτεί ότι απλώνει χέρι και κάποιος άλλος, φροντίζει να τον απομακρύνει...
– Δεν καταλαβαίνω και πολλά, αλλά, κάτι θα ξέρεις για να το λες.
– Μην ψάχνεις πολύ, γιατί μετά θα μείνουμε χωρίς «κόκκαλα»...

* * *

– Δεν μου λες, τι έγινε έξω από ένα γήπεδο; Σε κάποια επεισόδια σκοτώθηκε ένας νεαρός;
– Πριν από έναν αγώνα ποδοσφαίρου, μια μεγάλη ομάδα ατόμων, εφοδιασμένα με ρόπαλα και μαχαίρια, τα οποία μπήκαν στη χώρα από μια ξένη χώρα δίκως κανέναν έλεγχο και καθοδηγούμενα από ντόπιους συμπαραστάτες τους, επιτέθηκαν σε ανύποπτους φιλάθλους της ομάδας που θα τους φιλοξενούσε, με αποτέλεσμα να σκοτωθεί αυτός ο άτυχος νεαρός άνδρας. Και το απαράδεκτο της υπόθεσης είναι ότι αυτό το μπουλούκι έφτασε από τα σύνορα μέχρι το γήπεδο, δίκως να του γίνει κανένας έλγχος!!! Ωωωω τι θαύμα... Είναι δυνατόν να μην είχε ενημερωθεί η αστυνομία; Το αρμόδιο Υπουργείο; Μάλλον πίστευαν ότι η «Αγία Σοφία» (έτσι ονομάζεται το γήπεδο), θα εμπόδιζε τους τσαρλατάνους να κάνουν τη ζημιά τους... Δυστυχώς όμως, στη χώρα μας ευδοκιμούν οι προδότες...
ΑΛΗΘΕΙΑ, ΠΟΤΕ ΘΑ ΟΡΙΣΤΕΙ Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΟΡΤΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΟΞΑΣΟΥΜΕ;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΚΗΔΕΙΑ

Την πολυαγαπημένη μας σύζυγο, μητέρα και γιαγιά
ΧΡΥΣΑΝΘΗ (ΓΑΛΑΝΗ) ΣΟΥΜΠΑ
κηδεύσαμε στις 8 Αυγούστου 2023 από τον Ιερό Ναό Αγίου Αλεξάνδρου Παλ. Φαλήρου.
Ο σύζυγος Πέτρος Σούμπαρ
Η κόρη Μαρία
Τα εγγόνια Μιχάλης, Πέτρος, Πέτρος, Σμαράγδα, Σταύρος

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Το 40ήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της πολυαγαπημένης μας

ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ (ΓΑΛΑΝΗΣ) ΣΟΥΜΠΑ

θα πραγματοποιηθούν στις 3 Σεπτεμβρίου 2023 και ώρα 10:30 στο Κοιμητήριο Παλαιού Φαλήρου.

Η τεθλιμμένη οικογένεια

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Προς όλους τους συγγενείς και φίλους που παραβρέθηκαν στη νεκρώσιμη ακολουθία, κατέθεσαν στεφάνια και άνθη, διάθεσαν διάφορα ποσά σε φιλανθρωπικό ίδρυμα, μας συμπαράστηκαν με τηλεφωνήματα και όλους όσοι με οποιοδήποτε τρόπο συμμετείχαν στο πένθος μας για το θάνατο της πολυαγαπημένης μας συζύγου, μητέρας και γιαγιάς

ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ (ΓΑΛΑΝΗΣ) ΣΟΥΜΠΑ

απευθύνουμε τις θερμότερες ευχαριστίες μας. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα το **Γραφείο Τελετών «ΠΙΣΤΩΦ»** για την άψογη διεξαγωγή της νεκρώσιμης ακολουθίας.

Η τεθλιμμένη οικογένεια

ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ:

Στα γραφεία μας (Μαυρομικάλη 84 & Καλλιδρομίου) καθημερινά 10.00-18.00, με εισπράκτορα μετά από τηλεφώνω, με ταχυδρομική επιταγή, σε τράπεζα.

ΕΘΝΙΚΗ: 110/936221-54

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΠΟΙΜΕΝΙΔΗ
ΑΠΟ ΤΟ 1982

Αγίου Αλεξάνδρου 50, Παλαιό Φάληρο

Τηλ.: 210 9828800, 210 9814891

Κιν.: 6944 143133, 6944 242570

www.poimenidi.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

«ΠΙΣΤΩΦ»

ΤΟ ΓΝΩΣΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ, ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ - ΤΑΞΙΜ

τώρα και στο Φάληρο

Θα βρείτε σ' αυτό φροντίδα και ειλικρινή συμπαράσταση

ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ 73Α, Π. ΦΑΛΗΡΟ

210.98.38.801 - 210.98.28.070

ΚΗΔΕΙΑ

Τον πολυαγαπημένο μας σύζυγο, πατέρα, παππού και συγγενή

ΠΑΡΙ ΣΕΚΕΡΟΓΛΟΥ

ΕΤΩΝ 88

κηδεύσαμε την Πέμπτη 3 Αυγούστου 2023 από τον Ι. Ν. Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης του Κοιμητηρίου Ζωγράφου.

Η σύζυγος Ελένη

Τα τέκνα Σοφία και Δημήτρης, Μιχάλης και Έλενα

Τα εγγόνια Ευαγγελία, Ελένη, Πάρις

Οι λοιποί συγγενείς

ΚΗΔΕΥΤΗΚΕ ΜΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ Ο ΡΩΜΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΚΟΥΜΑΝ

Κηδεύτηκε στις 9/8/2023 με στρατιωτικές τιμές από τον Ι. Ναό Προφήτη Ηλία στο Νιχώρι ο Ρωμιός Βασίλης Μπόκουμαν, ο οποίος πολέμησε και τραυματίστηκε στην Κορέα. Έφερε τον τίτλο *Kore Gazisi* και εξέπνευσε σε ηλικία 94 ετών στο νοσοκομείο. Στη θρησκευτική τελετή, εκτός από το στρατιωτικό άγημα που απέδωσε τιμές, παραβρέθηκαν αρκετοί γνωστοί του, που τον συνόδευσαν στην τελευταία κατοικία του. Την είδηση μας έστειλε ο φίλος κ. Θανάσης Τσίμπης. *BEYAZ GAZETE 9/8/2023*

Ο Βασίλης Μπόκουμαν πολέμησε και τραυματίστηκε στον πόλεμο της Κορέας, όπου υπηρετούσε υπό τις διαταγές του ανθυπολοχαγού Mehmet Gönenç, στο Τάγμα Πυροβολικού της 1ης Κορεατικής Ταξιαρχίας. Στην κηδεία του παραβρέθηκαν η ανιψιά του κ. Σοφία Οζέρ, ο Γενικός Πρόξενος της Δημοκρατίας της Κορέας κ. Woo Sung Lee, ο Ταξίαρχος κ. Ilker Öztürk ως εκπρόσωπος της Διοίκησης Φρουράς Κωνσταντινούπολης, αρκετά μέλη του Συλλόγου Πολεμιστών και Τραυματιών Πολέμου και αρκετοί στρατιωτικοί.

«ΗΤΑΝ ΚΑΛΟΣ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ»

Η ανιψιά του κ. Σοφία Οζέρ δήλωσε: «Ήταν θεός μου εξ αίματος. Ευχάριστος άνθρωπος. Μας διηγόταν τις αναμνήσεις του. Αγαπούσε τον Σύλλογο Πολεμιστών και Τραυματιών και τον επισκεπτόταν συνέχεια, παίρνοντάς με μαζί του. Τελευταία τον επισκέφθηκα στο νοσοκομείο. Μας γνώρισε όλους, εμένα, την κόρη μου, τον γαμπρό μου. Όταν όμως προχώρησε η αρρώστια του άρχισε να μην μας γνωρίζει. Ήταν 94 ετών. Απεβίωσε από γηρατειά».

«ΔΕΝ ΘΑ ΞΕΧΑΣΟΥΜΕ ΑΥΤΗΝ ΤΗ ΘΥΣΙΑ»

Ο Γεν. Πρόξενος της Δημοκρατίας της Κορέας κ. Woo Sung Lee δήλωσε: «Αρχικά τα συλλυπητήριά μας στην οικογένεια. Η Τουρκία έστειλε περίπου 20.000 νέους στρατιώτες στην Κορέα. Πολέμησαν για εμάς, τη δημοκρατία και την ελευθερία της Κορέας. Η Τουρκία είναι σημαντική, αδελφική χώρα, έχουμε δεσμούς αίματος μαζί της. Εμείς οι Κορεάτες δεν ξεχάσαμε και δεν θα ξεχάσουμε ποτέ τη θυσία που έκαναν οι Τούρκοι νεαροί για εμάς».

Η ταφή του έγινε στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία στο Νιχώρι.

* Ο όρος *Gazi* δηλώνει αυτούς που πολέμησαν και τραυματίστηκαν σε πόλεμο.

Η ΑΒΑΣΤΑΧΤΗ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ

Στη μνήμη Δημήτρη (Τάκη) Παπαγιαννάκη
(2/8/1956 Νιχώρι - 6/8/2023)

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ Θ. ΚΟΛΜΑΝ

«Το Σάββατο και την Κυριακή είχε αισθανθεί τη γλυκιά ελαφρότητα του είναι να 'ρχεται προς αυτόν από τα βάθη του μέλλοντος. Τη Δευτέρα ένιωσε φορτωμένος μ' ένα βάρος που ποτέ ως τώρα δεν είχε γνωρίσει. Όλοι οι τόνοι σίδερο των ρωσικών τανκς δεν ήσαν τίποτα μπροστά σ' αυτό το βάρος. Δεν υπάρχει τίποτα πιο βαρύ απ' τη συμπνία. Ούτε ο ίδιος μας ο πόνος δεν είναι τόσο βαρύς όσο ο πόνος που μοιραζόμαστε μ' έναν άλλο, για έναν άλλο, στη θέση ενός άλλου, πολλαπλασιασμένος απ' τη φαντασία, σε εκατοντάδες αντίλαλους».¹

Έφυγες από τη ζωή Τάκη μας, εσύ ο συνταξιδιώτης της 12ης Επιστημονικού Τμήματος του Ζωγραφείου Κωνσταντινουπόλεως, πρόωρα. Υπήρξες συμμαθητής και φίλος της ζωής μας. Αναχώρησες από τα εγκόσμια σκορπίζοντας λύπη και στεναχώρια για το αμήχανο κενό που αφήνεις όχι μόνο στις αναμενόμενες ετήσιες συναντήσεις μας, αλλά κυρίως για την αδιόρατη συνύπαρξή μας στην καθημερινότητα που πλέκεται σε διαφορετικούς διαδρόμους, όμως

συνυφαίνεται στο φανταστικό πλέγμα της μόνιμης παρουσίας και έννοιας του ενός για τον άλλο. Εξού και η ανησυχία όλων των συμμαθητών σου από την απρόσμενη απουσία σου Τάκη, από την τελευταία μας συνάντηση πέρσι τον Δεκέμβριο... Απρόσμενη, γιατί ήσουν πάντα συνεπής. Ανησυχιοί, γιατί δεν είχαμε νέα σου. Ευθυτενής και αγέρωχος αποφάσεις να διαβείς το τελευταίο μίλι της ζωής σου αποφεύγοντας να μας αναστατώσεις. Ήθελες να μας αποχαιρετήσεις άνευ τυμπανοκρουσιών και οικτιρμών.

Σίγουρα ο καθένας από τους συμμαθητές μας, ο Γιώργος, ο Στέλιος, ο Μηνάς, ο Θωμάς, ο Ηλίας, ο Αντώνης... έχουν κάτι διαφορετικό και ιδιαίτερο να καταθέσουν από τον πλούτο των συμβάντων και των εμπειριών της μαθητικής ζωής μας κι όχι μόνο. Η συνισταμένη όλων αυτών των νοσταλγικών σκέψεων και αφηγήσεων, ασχέτως των αποχρώσεών τους, είναι η αγάπη, η φιλία, η ευγένεια, η ντομ-προσύνη, η σοβαρότητα που μοιράστηκες μαζί μας.

Σήμερα, που αποχωρείς οριστικά και αμετάκλητα από την παρέα, αναλογιζόμαστε ταξιδεύοντας στο χρόνο τις «ζαριές» που μας έφεραν κοντά. Πρώτη σύμπτωση: Γεννηθήκαμε σε διαφορετικές μεν γειτονιές όμως στην ίδια Πόλη. Δεύτερη σύμπτωση: μαθητεύσαμε στο Ζωγράφειο. Τρίτη σύμπτωση: βρεθήκαμε στη 12η τάξη του επιστημονικού τμήματος του Ζωγραφείου.² Τέταρτη σύμπτωση: Φοιτήσαμε στην Αθήνα. Πέμπτη σύμπτωση: Συνεχίσαμε τη φιλία μας και μετά τις σπουδές. Έκτη σύμπτωση: Θρηνήσαμε μαζί τις πρόωρες απουσίες συναπόφοιτων μας που αναχώρησαν από κοντά μας: Απόστολος Μακρής, Πρόδρομος Αλεκτορίδης (2015), Κυριάκος Μπερμπεράκης, (2017), Νίκος Μαγγίνας (2021)... Όλες αυτές και άλλες συγ- →

κυρίες αφενός δεν ήταν δεδομένες ανάμεσα στις αναρίθμητες πιθανότητες που εμφανίζονται στο διάβα του καθένα μας, αφετέρου προσδιόρισαν την άρρηκτη σύνδεσή μας με τα βιωμένα γεγονότα που ζήσαμε μέσα σ' αυτές τις συνθήκες. «Η ιστορία είναι το ίδιο ελαφριά όσο και η ζωή του ατόμου, αβάσταχτα ελαφριά, ελαφριά σαν ένα πούπουλο, σαν ένας κόκκος σκόνης που πετάει, σαν ένα πράγμα που αύριο θα εξαφανιστεί».¹

Μας τραβάνε απ' το μανίκι πεισματικά οι εξετάσεις των Γρηγοριάδη, Αλεξανδρίδη, Κασαπίδη, η αυστηρότητα του Φραγκόπουλου, οι αυθαιρέσιες του «Μπομπότση (Ahmed Ayutlu)... Μας γλυκαίνει η ανάμνηση των πρώτων εφηβικών ανησυχιών και προβληματισμών. Μας συνεπαίρνει ο ενθουσιασμός των πρώτων διασκελισμών στα φοιτητικά μονοπάτια. Μας ενθαρρύνει η αφετηρία των επαγγελματικών σταυροδρομιών. Οικογένειες, παιδιά. Φτάνει να μην χαλάει ο κύκλος λέμε. Και δεν λέμε τίποτα, άφωνοι, όταν ναι μεν ο κύκλος δεν χαλάει, όμως το αναπόφευκτο τέλος βιάζεται. Έρχεται μια αρρώστια και επιταχύνει την ούτως ή άλλως ανεξέλεγκτη ταχύτητα του χρόνου.

«Πιστεύεις στα θαύματα; Εγώ πιστεύω στην ουτοπία. Ου-τόπος για μας. Στο Μεταξωχώρι έμαθα ν' αγαπάω τη φύση. Λίγο άμα ζήσεις κοντά της, τη θεωρείς μάνα σου, την μπερδεύεις με τη δική σου μικροσκοπική φύση. Αφού έτσι κι αλλιώς θα μας ξεχαρβαλώσει, θα μας διαλύσει ο χρόνος. Θα μας κατασπαράξει όλους και τους μικρούς και τους μεγάλους».³

Έμεινες πιστός στο οδοντιατρικό σου καθήκον, διαγράφοντας μια λαμπρή και άριστη επαγγελματική πορεία και μεταλαμπαδεύοντας τον επαγγελματικό οίστρο και ήθος στην αγαπημένη σου κόρη Φίλια. Έμεινες πιστός μέχρι τέλος στις άδολες ιδέες σου για τα μελλούμενα της Κωνσταντινούπολης. Χωρίς να μειώσεις στο ελάχιστο το σθένος και τη διάθεσή σου, προσέφερες στα κοινά από όποιο μετερίζι. Μάλι-

στα ο Βασίλης Κυρατζόπουλος πιστεύει ότι σε κατέτρωγε αυτή η σιωπηλή ανησυχία σου για το τι μέλλει γενέσθαι στα Πάτρια.

Συμπορευτήκαμε κατά τη διάρκεια των σπουδών μας συμμετέχοντας στα πρώτα μεταδικτατορικά Διοικητικά Συμβούλια της Φοιτητικής Ένωσης Κωνσταντινουπολιτών (ΦΕΚ), το διάστημα 1975-1978.⁴ Μάλιστα θυμάμαι την ισοψηφία μας στις εκλογές του 1976 με 46 σταυρούς. Εσύ επέλεξες σπουδές στην Οδοντιατρική, εγώ τυχαία βρέθηκα στη Φαρμακευτική. Θυμάμαι τις συζητήσεις μας σχετικά με το μοναδικό κοινό μάθημα της Φαρμακολογίας του Βαρώνου. Στη ΦΕΚ κορυφαία μας εκδήλωση υπήρξε η βραδιά Αζίζ Νεσίν.⁵ Η εκδήλωση, που οργάνωσε η ΦΕΚ, συγκέντρωσε ανυπολόγιστο αριθμό φοιτητών στη Φοιτητική Εστία Πατησίων στις 31 Μαΐου 1978. Επίσης εντυπωσίασε η αναμνηστική κάρτα της εκδήλωσης με απόσπασμα δήλωσης του Αζίζ Νεσίν για τα Σεπτεμβριανά. Η ιδέα ήταν μετά την ομιλία για το έργο του συγγραφέα να παρουσιαστεί θεατροποιημένο το διήγημά του «Χύτρα Ταχύτητος» που είχε μεταφραστεί από τον Έρμο Αργαίο. Τη θεατρική διασκευή έκανε ο Στέλιος Λύτρας (Πούλος)⁶ και το σκηνοθέτησε ο Σπύρος Λίνας.⁷ Επίσης τεράστια επιτυχία είχε η παρουσίαση του Ναζίμ Χικμέτ στην Ίριδα του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 1976. Η αφίσα που εκδώσαμε ως ΦΕΚ με αφορμή την εκδήλωση έγινε ανάρπαστη.

Μετά από χρόνια ξαναβρεθήκαμε στο ίδιο μετερίζι της εθελοντικής ανιδιοτελούς προσφοράς στα θέματα της καταγωγής μας, καθώς συμπορευτήκαμε στο ΔΣ του

ΣΕΖ το 2009-2011 που μας κάλεσε ο Πρόεδρος του ΣΕΖ ομογάλακτος Γιώργος Μούτσουγλου (υιός του Λυκειαρχή Βασίλη Μούτσουγλου).

Στη φωτογραφία που απαθανάτισε μέλη του ΔΣ της ΦΕΚ, μετά την ημερίδα για την ιστορία της Φοιτητικής Ένωσης Κωνσταντινουπολιτών (ΦΕΚ), που οργάνωσε ο Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών στις 6 Απριλίου 2008, έχει καταγραφεί το μελίχιο γιομάτο καλοσύνη χαμόγελό σου, όπως ακριβώς έχει αποτυπωθεί ανεξίτηλα στις καρδιές όλων μας.

Ο Αύγουστος αυτός Τάκη, έφερε τρεις τελευταίους ασπασμούς. Αποχαιρέτησα τον συμφοιτητή μου, ομοϊδεάτη και φίλο τα πρώτα χρόνια πριν απομακρυνθούμε Θανάση Αλειφέρη στις 1/8/2023 στη Ριτσώνα. Τον συνάδελφο σε διαφορετική φαρμακευτική εταιρία, όμως συνοδοιπόρο στις δραστηριότητες της ΠΕΦ και στις εκπαιδευτικές φοιτητών Φαρμακευτικής, Πάρη Μποσκόπουλο στις 2/8/2023 στα Βριλήσσια ΙΝ Αναλήψεως και εσένα νοερώς καθώς ταξίδευα στα Κύθηρα την ώρα της εξόδου ακολουθίας στα Μνήματα του Π. Φαλήρου 9/8/2023... Μετά από αυτό τον αναπόφευκτο αποχωρισμό τι έπεται; Υπάρχει άραγε περίπτωση με κάποιον τρόπο, κάποια μορφή, κάποια διάσταση να ξανασυναντηθούμε; Αστερόσκονη ή άυλη ύπαρξη; Αυτή η βαρύνδουπη παρουσία μας μ' όλα τα βαθυστόχαστα ασήκωτα βάρη, πόσο αλήθεια ζυγίζει στο άπειρο σύμπαν των τρισεκατομμυρίων άστρων; Αυτή η ελαφρότητα γιατί εκλαμβάνεται τόσο ασήκωτη από την εκάστοτε ύπαρξη;

Όπως αναφέρει η ηρωίδα του Κούντερα Τερέζα, τα πραγματικά σοβαρά ερωτήματα είναι εκείνα –και μόνον εκείνα– που μπορεί να διατυπώσει ένα παιδί. «Μια ερώτηση στην οποία δεν υπάρχει απάντηση είναι ένα εμπόδιο πέρα από το οποίο δεν μπορεί να πάει κανείς. Μ' άλλα λόγια είναι ακριβώς οι ερωτήσεις στις οποίες δεν υπάρχει απάντηση που σημαδεύουν τα όρια των ανθρωπίνων δυνατοτήτων και χαράζουν τα σύνορα της ύπαρξής μας».¹

«ο γέρος γυρίζει και κοιτάζει ψηλά προς το παράθυρο της αίθουσας –κορόιδεψα τον θάνατο πέντε φορές... πέντε φορές...

φυλακές και στήσιμο στον τοίχο– γυρίζει προς τα πάνω το κεφάλι εκεί που φάνηκε ν' άκουσε πριν κάτι... λέει σιγά χαμογελώντας πικρά –Σε ξεγέλασα πέντε φορές...».⁸

Αυτό το ταξίδι μου φέτος στα Κύθηρα αποτέλεσε μια μάταιη επανάληψη της αναζήτησης πνευματικής υπόστασης της αβάσταχτης ελαφρότητας της ύπαρξής μας Τάκη... «Δεν έχει πρόβα εδώ. Μπαίνεις, τα φώτα σε τυφλώνουν και αυτοσχεδιάζεις. Μια και έξω. Άρα αν δεν πρόλαβες ακόμα να ζήσεις ξύπνα και κάν' το. Ακόμη κι ένα δευτερόλεπτο πριν πεθάνεις. Αυτό είναι το δικό σου θαύμα».³

Η απουσία σου Τάκη θα μας συνοδεύει μέχρι την αμετάκλητη και αναπόφευκτη επανασύνδεσή μας. Τάκη μας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

1. Η αβάσταχτη ελαφρότητα του είναι, Μίλαν Κούντερα (1/4/1929 1929 Τσεχία-11/8/2023 Παρίσι), εκδ. Εστία 1986.
2. Το Ζωγράφειο είχε τρία τμήματα. 25 μαθητές αποφοίτησαν από το Επιστημονικό (Fen), 9 από το Φιλολογικό (Edebiyat) και 12 από το Εμπορικό (Ticaret), δύο μήνες πριν την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο το 1974.
3. Κωστής Γκιμοσούλης (1960-7/8/2023), ποιητής με πέντε ποιητικά έργα και έντεκα πεζά.
4. Στις συνθέσεις των πρώτων μεταδικτατορικών τριών Διοικητικών Συμβουλίων της ΦΕΚ συνυπήρξαμε μεταξύ άλλων με τους Σωτήρη Καδινόπουλο, Ρένα Κετσετζιόγλου, Πόπη Τσιλένη, Αδελαΐδα Μερσενιέ, Φλώρα Παναγιωτίδου, Κυριάκο Μπερμπεράκη...
5. Aziz Nesin (Mehmet Nusret 20/12/1915-6/7/1995). Έχει εκδόσει 10 βιβλία και μαζί με τον Sabahatin Ali το σατιρικό περιοδικό Marko Pasa. Το διήγημα «Χύτρα Ταχύτητας» (Duduklu Tencere)) περιλαμβάνεται στο βιβλίο *Fil Hamdi*, 1959.
6. Στέλιος Λύτρας (19/4/1953-25/8/1993). Θεατρικός συγγραφέας που πρόλαβε να γράψει 6 θεατρικά έργα, όλα ανεβασμένα στη σκηνή, δύο ποιητικές συλλογές και μια ταινία.
7. Σπύρος Λίνας (1916-2000). Κωνσταντινουπολίτης ηθοποιός-σκηνοθέτης, ακούραστος μάστορας της ερασιτεχνικής οργάνωσης παραστάσεων διδάσκοντας εκατοντάδες Πολίτες εθελοντές ηθοποιούς.
8. Ταξίδι στα Κύθηρα. Σενάριο της ομώνυμης ταινίας του Θόδωρου Αγγελόπουλου, μουσική Ε. Καρίνδρου, εκδ. Αιγόκερος 1984.

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β' Ο ΧΑΤΖΗΤΑΥΡΟΥ

Ελένη Καπνιά - Αρσενόστολη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

οι ποδηλάτισσες
ΡΕΑ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

οι ποδηλάτισσες
ΡΕΑ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

NOMΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ & ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΩΝ
GÜMÜŞKAPI & SILVERGATE BV.

Με επαγγελματική πείρα μισού αιώνα, αναλαμβάνουμε από τα κεντρικά γραφεία μας σε Κωνσταντινούπολη και όλη τη Τουρκία, Ρότερνταμ, Άμστερνταμ, Ξάνθη, Γερμανία, Γαλλία και Καναδά κάθε είδος νομικής συμβουλής και παρακολούθησης νομικής υποθέσεως από έμπειρους συνεργάτες μας.

Αγγλικά και Τουρκικά: Av. Mustafa Demir (0090 5552229489)
Ελληνικά και Τουρκικά: Av. Nalian Hasanoğlu Kutlu (0090 5325748275)
Αγγλικά με όλους τους υπολοίπους συνεργάτες μας 0090 2122744764, 2727468, 2756356

GUMUSKAPI * Email: gumuskapi.hukuk@gmail.com,
mstfdmr.gumuskapi@gmail.com, nhasanoglu74@gmail.com

Ortaklar Cad. No: 12/10 Mecidiyeköy/Istanbul/Turkey

πρόσωπα και άνθρωποι

Α' ΜΕΡΟΣ

Μαρία Εκμεκτσίουγλου

Χαίρομαι για τη συνέντευξη αυτή με την κ. Μαρία Εκμεκτσίουγλου, η οποία όπως γνωρίζετε πρωτοστατεί εδώ και χρόνια ως εικόνα-εκπροσώπου της πολιτικής κουζίνας στην Τουρκία αλλά και στην Ελλάδα. Είπαμε πολλά και διάφορα με τη Μαρία. Ορίστε να απολαύσετε κι εσείς το πλούσιο τραπέζι από εδέσματα και αρώματα μπαχαρικών της Μαρίας...

ΤΗΣ ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ ΤΣΕΒΙΚ ΜΠΑΪΒΕΡΤΙΑΝ

■ **Αγαπητή Μαρία, μετά την ταινία του Τάσσου Μπουλμέτη «Πολίτικη Κουζίνα», η οποία γυρίστηκε το 2000, εξελιχθήκατε σε εικόνα της πολιτικής κουζίνας στα τούρκικα και ελληνικά μίντια. Αγαπιέστε πολύ και είστε διάσημη στον χώρο της μαγειρικής. Πώς ξεκίνησε το ταξίδι αυτό των γεύσεων, πώς άρχισε η ιστορία σας;**

Πράγματι, μετά την ταινία του Μπουλμέτη και τα προγράμματά μου, η Πόλη, οι Ρωμιοί, αλλά και τα μπαχαρικά έλαβαν χώρο στην επικαιρότητα της Ελλάδας. Πολλές τουριστικές εταιρείες όπως το Signature Travel, Zorpidis, ανταγωνιζόμενοι μεταξύ τους ζήτησαν τη συνεργασία μου. Αφού μου έλεγαν «Μην πάρεις το γκουρπ αυτό, πάρε το δικό μας!» Στα προγράμματα της εορταστικής περιόδου των ταξιδιωτικών γραφείων, συμπεριλήφθηκε και η «Επίκεψη στον Κήπο της Μαρίας». Πρώτη μέρα η επίσκεψη στο Πατριαρχείο, δεύτερη μέρα στην Αγία Σοφία και τρίτη μέρα στον κήπο της Μαρίας...

■ **Όπως γνωρίζουμε είστε πολύπλευρη προσωπικότητα με πολλά ενδιαφέροντα. Σήμερα με τι ακριβώς ασχολείστε από όλα αυτά;**

Διδάσκω στο Πανεπιστήμιο Οκάν. Έχω έδρες όπου διδάσκω τα μαθήματα «Ιστορία των τροφίμων», «Συγγραφή γαστρονομικού βιβλίου». Το μάθημα «Από το χώμα στο τραπέζι» μου αρέσει ιδιαίτερα κι έχει πολύ ενδιαφέρον. Έκανα πολλά σεμινάρια σχετικά με το χώμα και την καλλιέργεια. Εντός του πανεπιστημιακού μας χώρου έχουμε μια μεγάλη χωμάτινη έκταση την οποία αξιοποιούμε για πειραματική διδασκαλία. Φυτεύουμε τον σπόρο, παρακολουθούμε την εξέλιξή του και τον καρπό. Φυτεύοντας ντομάτες, πιπεριές, σαλάτες, καρπούζια, κάνουμε κατά κάποιον τρόπο εφαρμογή της θεωρίας. Επίσης δοκιμάζουμε την ανακύκλωση στην καλλιέργεια. Φυτεύουμε φρούτα, σκουπίδια φρούτων και καρπούς, κι εξασφαλίζουμε την ανακύκλωσή τους. Το μάθημά μου είναι κατ' επιλογήν, με αποτέλεσμα να έχω συμμετοχή φοιτητών από διάφορα τμήματα. Έχω μαθητές από την Αρχιτεκτονική, από τις

Διεθνείς Επιστήμες, τη Μηχανική, την Οδοντιατρική. Τα μαθήματα αυτά τα διδάσκω παράλληλα. Για κάθε μάθημα έχω γύρω στους 20 με 28 μαθητές. Το μάθημα «Τουρκική-Ελληνική Κουζίνα» είναι μάθημα πρακτικής στην ουσία. Έχουμε τις κουζίνες μας, όπου σε κάθε μάθημα φτιάχνουμε ένα τουρκικό κι ένα ελληνικό φαγητό. Ολόκληρη τη Δευτέρα μου τη διαθέτω στο πανεπιστήμιο. Γιατί η περιοχή που βρίσκεται το πανεπιστήμιο είναι πολύ μακριά, στο Κούρτκιοι και είναι δύσκολο να πηγαиноέρχομαι καθημερινά.

■ **Αποκτήσατε φήμη στην Ελλάδα με τα σίριαλ που σχετίζονται με τη μαγειρική και τη γαστρονομία. Στις μέρες μας παρουσιάζονται ακόμα στην ελληνική τηλεόραση. Τι έχετε να μας πείτε σχετικά με τα προγράμματα αυτά;**

Μάλιστα, σήμερα τα σίριαλ επαναλαμβάνονται. Επίσης συνεργαζόμαστε με μια τουρκική εταιρεία για ένα νέο πρότζεκτ. Θα γίνουν οι λήψεις αυτήν τη φορά σε ελληνικές και τουρκικές παραλίες. Το πρόγραμμα αυτό θα παρουσιαστεί στο CNN και NTV – δεν είναι ξεκάθαρο ακόμα. Θα είναι ένα πολύ ιδιαίτερο, διαφορετικό κόνσεπτ σε μορφή ντοκιμαντέρ. Εγώ θα ταξιδεύω με γιότ ή με αμάξι. Θα πάμε στην Κω, π.χ. Θα επισκεφτούμε ένα τέμενος ή μια εκκλησία. Θα παρουσιαστούν τοπικά

φαγητά και αυτά που δημιουργώ και συνταριάζω εγώ. Θα κουβεντιάσουμε με τους ηλικιωμένους, οι οποίοι θα μοιραστούν μαζί μας τις αναμνήσεις τους. Ιδίως στην Κάλυμνο πρόκειται για εκπληκτικές ιστορίες ανθρώπων. Ιστορίες Ελλήνων σφουγγαράδων της Αλικαρνασσού ή των Τούρκων σφουγγαράδων της Κάλυμνου. Ή ιστορίες σφουγγαράδων που μετανάστευσαν στην Αφρική, την Κω, την Κάλυμνο και δεν μπόρεσαν να γυρίσουν πίσω. Γιατί δεν μπόρεσαν να περάσουν τα σύνορα μετά τη Συνθήκη της Λωζάνης. Βέβαια πια συνεχίζουν τη ζωή τους ως δεύτερη και τρίτη γενιά στον τόπο που βρέθηκαν. Πρόκειται για μια φοβερή ιστορία από την Κρήτη, λόγου χάρη. Η ιστορία μιας οικογένειας με τους γονείς και τις τρεις κόρες τους. Ο πατέρας πεθαίνει. Η μητέρα και η μία κόρη καταφέρνουν και φεύγουν με το καράβι στα γεγονότα. Οι άλλες δυο κόρες δεν προλαβαίνουν να μπουν στο πλοίο κατά τον πανζουρλισμό που δημιουργείται. Κρύβονται κάτω από μια αναποδογυρισμένη βάρκα κι έτσι σώζονται. Ένας αξιωματικός που βρίσκει τα κορίτσια, τα υιοθετεί παίρνοντάς τα στο σπίτι του. Τα κορίτσια μεγαλώνουν και παντρεύονται επίσης Τούρκους αξιωματικούς. Ζουν στις περιοχές Αϊβαλί και Σμύρνη. Μετά από κάποιο διάστημα ο παππούς τους τις αποκαλύπτει την αλήθεια. Ότι είναι Ρω-

μιές κ.λπ. Τότε ψάχνονται για τις ρίζες τους. Βρίσκουν τα ίχνη του καραβιού που τις μετέφερε και μετά από σαράντα χρόνια οι οικογένειες συναντιούνται στη Σμύρνη. Η κοπέλα που ζει στην Κρήτη έχει εστιατόριο. Μας άνοιξε ένα μεγάλο σεντόνι. Στο σεντόνι έχει κεντηθεί το γενεαλογικό δέντρο των δυο οικογενειών. Ακόμα κι όταν σας τα διηγούμαι ριγιάζω. Υπάρχουν πολλές παρόμοιες ιστορίες. Και η προέλευσή μας αλλά και το επάγγελμά μας ευνοεί στη δημιουργία πολλών διηγήσεων και σεναρίων. Χέρι χέρι μπορούμε να συμβάλουμε στην πολιτισμική μας κληρονομιά. Πρέπει να αξιολογήσουμε την κατάσταση αυτή και να δημιουργήσουμε.

■ **Αντιμετωπίσατε και κριτικές που αφορούσαν τις ιστορικές σας εκτιμήσεις στα προγράμματά σας. Τι έχετε να μας πείτε για αυτό;**

Κάθε πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την εποπτεία του σκηνοθέτη. Την ιστορική και θεωρητική γνώση που παρουσιάζω τη συνθέτει ο ιστορικός σύμβουλος. Αυτό ισχύει για όλους όσοι κάνουν πρόγραμμα στην τηλεόραση. Με την Μαριάννα Κορομηλά (ιστορικό, ξεναγό, συγγραφέα), όπου νάναι θα καταλήγαμε σε δικαστήριο. Μετά την πρεμιέρα μου, δημοσίευσε σε εφημερίδα κάποιο πολύ βαρύ σχόλιο. Το θέμα είχε σχέση με τα βυζαντινά νομίσματα. Ανέφερα ότι πάνω στα νομίσματα εικονογραφείται η παλαμίδα. Η Κορομηλά κριτίκαρε τη λανθασμένη τοποθέτησή μου σχετικά με την παλαμίδα, αποκλείοντας την εξήγησή μου ότι υπήρχε παλαμίδα στην εικόνα. Τότε πήγα στο Παλάτι του Τόπκαπι, όπου έχω κάποιον φίλο αρμόδιο και μέλος των Φίλων του Συνδέσμου Μαγειρικής. Ερευνήσαμε μαζί τα νομίσματα στο αρχείο, βρήκαμε το νόμισμα με την εικόνα της παλαμίδας. Φωτογράφισα το νόμισμα και της το έστειλα. Τη φωτογραφία την έχω ακόμα. Υπήρξαν κι άλλες παρόμοιες κριτικές. Ότι ο Πορφυρογέννητος δεν γεννήθηκε στο δωμάτιο που παρουσίασα στο πρόγραμμα και κάτι τέτοια... Δεν έχω να πω τίποτα. Τα θεωρώ μικρότητες. Εγώ μετέφερα μέσα από τα μάτια μου αυτό που βίωνα στον χώρο μου, εκτός

συνόρων. Με τον τρόπο μου συνέβαλα στον τουρισμό. Κι αυτό μου δίνει χαρά και ικανοποίηση.

■ Πότε και πώς άρχισε η ενδιαφέρουσα αυτή περιπέτεια;

Έζησα πολλά χρόνια στη Θεσσαλονίκη. Παντρεύτηκα και γέννησα τα τρία παιδιά μου, τον Αλέξανδρο, τον Απόλλωνα και τον Πασχάλη εκεί, στη Θεσσαλονίκη. Όταν πήρα διαζύγιο επέστρεψα στη γένετριά μου. Πάντα είχα την επιθυμία να αναβιώσω με κάποιον τρόπο τον μύθο της Πόλης. Έχασα τα μέλη της οικογενείας μας, τη μητέρα μου και τον αδερφό μου σε μικρή ηλικία. Η γιαγιά και ο παππούς μου πέθαναν όταν ήμουν πέντε χρονών. Μπορώ να πω ότι κράτησα τις αναμνήσεις τους ζωντανές μέσω των φαγητών που αγαπούσαν. Όταν θυμούνται κι επιθυμούσα τον αδερφό μου έφτιαχνα κάποιο φαγητό που αγαπούσε. Στο τραπέζι μου πάντοτε υπάρχει κάποια επιπλέον καρέκλα κι ένα πιάτο που συμβολίζει τη μητέρα, τον πατέρα, τον αδερφό μου. Μάλιστα κι όταν ακόμα έχω πολλούς καλεσμένους και χρειάζεται καρέκλα, πάλι κρατώ ένα άδειο πιάτο. Μύησα τον κόσμο σε είδη φαγητών. Στην ελληνική τηλεόραση η αγάπη για το μαλεμπι έτσι δημιουργήθηκε. Για πρώτη φορά εγώ έφτιαξα το μαλεμπι το οποίο αρωμάτισα με το ροδόνερο,

που συνήθιζε να προσθέτει η γιαγιά μου. Και το χιουνκιάρ κατά τον ίδιο τρόπο. Σήμερα το «χιουνκιάρ μπεγιεντί» είναι μόδα στα ελληνικά εστιατόρια. Στη Θεσσαλονίκη είχα ζαχαροπλαστείο, το «Ρούμπι» που ήταν πολύ γνωστό. Όταν επέστρεψα στην Πόλη το έκλεισα. Το εστιατόριο της Αθήνας το ανοίξαμε αργότερα.

Στην Πόλη μου άρεζε να φιλοξενώ τους καλεσμένους μου στο φαί. Συν τω χρόνω οι επισκέπτες αυξήθηκαν. Δεν χωρούσαμε στο σπίτι. Σας μιλώ για πριν 25 χρόνια. Μια μέρα στο Έτιλερ, ενώ περίμενα τη σειρά μου στο κομμωτήριο όπου συνήθιζα να πηγαίνω πάντα, πέρασα τον χρόνο μου στον πίσω κήπο του μαγαζιού. Ήταν μια έκταση εγκαταλελειμμένη. Είπα στον κομμωτή μου: «Τις Κυριακές να στρώσουμε τραπέζι εδώ και να τρώμε όλοι μαζί. Τι θα έλεγες;» Δέχθηκε αμέσως. Έφερα κηπουρό, καθάρισα τον κήπο, τον τακτοποίησα και ξεκίνησα. Υπήρχε ένα μικρό σπίτι στον άδειο αυτό χώρο, σαν σπίτι κηπουρού. Αυτοσχεδιάσαμε εκεί μια μικρή κουζίνα κι άρχισα μαζί με τους βοηθούς μου

να φτιάχνω μεζέδες. Γεμιστά κολοκυθολούλουδα, γεμιστά μύδια κ.λπ. Το Έτιλερ είναι δημοφιλής περιοχή. Φωτομοντέλα, καλλιτέχνες, και πολύς κόσμος από κάθε κύκλο συχνάζει εκεί. Το μαγαζί μας ακούστηκε. Έγιναν δημοσιεύσεις στις εφημερίδες σχετικά με το μαγαζί, «Ένας μαγικός κήπος στην καρδιά του Έτιλερ». Όπως συνηθίζε-

ται στις περιπτώσεις αυτές, η μαφία δεν άργησε να μας ανακαλύψει. Επιχείρησαν να πάρουν το μαγαζί και τελικώς το πήραν με το έτσι θέλω και μετέτρεψαν την έκταση σε πάρκιγκ. Τότε κι εγώ πείσμως κι άνοιξα εστιατόριο στο Κιουτσούκ γιάλι. Κατόπιν άνοιξα εστιατόριο στα Αλάτσασα και μετά στο Έτιλερ. Σε εικοσιτρία χρόνια έφθασα εδώ που έφθασα.

Στο εξής θέλω να ζω διαχειριζόμενη έξι μήνες το εστιατόριο και τον χειμώνα να ταξιδεύω, να γράφω βιβλία και να κάνω τα προγράμματά μου στην τηλεόραση. Η δουλειά στο εστιατόριο, αν ασχοληθείς σωστά, είναι πολύ κουραστική και παίρνει πολύ χρόνο. Εργάζεσαι από το πρωί τις 11.00 μέχρι την νύ-

χτα στις 1.00. Στο μεταξύ ο γιος μου, ο Πασχάλης, σπούδασε κι έγινε σεφ. Το εστιατόριο με την επωνυμία «Mayikas» που έχουμε σήμερα στο Φέτχιγε το διαχειρίζεται αυτός. Το εστιατόριο του Έτιλερ το μεταβίβασα σε κάποιον άλλον. Για να μην έχω πλέον όλη την ευθύνη. Τώρα φτιάχνεται και πιστεύω πως θα γίνει κάτι πάρα πολύ ωραίο.

Για μένα πια σκέπτομαι άλλα πράγματα. Έλαβα μια πρόταση που θέλω να αξιοποιήσω από την Πορτογαλία, ώστε να επενδύσω κι εκεί σε εστιατόριο. Πρώτα ο Θεός! Δεν θα μείνω βέβαια παντοτινά, αλλά για μερικά χρόνια νομίζω πως θα είναι μια ωραία αλλαγή. Πήγα κι έκανα έρευνα επί τόπου και μου άρεσε το κλίμα. Στην Πορτογαλία επικρατεί η μαγειρική κουλτούρα των θαλασσιών. Πιστεύω πως θα έχω πολλά να συμβάλλω με την κουζίνα μου.

■ Σε τι οφείλεται η επιτυχία σας στον χώρο της μαγειρικής;

Στην πολλή δουλειά... Πάντα υπάρχουν ευκαιρίες. Όμως, μόνο με τη δουλειά μετατρέπεις την ευκαιρία σε τύχη κι επιτυχία. Δεν είναι εύκολο να κάνεις όνομα, να ακουστείς. Δεν είναι δηλαδή σύμπτωση ότι το MEGA CHANEL ήρθε και με βρήκε. Είναι αποτέλεσμα πολλών ετών ενασχόλησης και κόπων μου στον χώρο της μαγειρικής...

Αθλητικά Νέα

ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΣΙΔΕΡΙΔΗ
Αναπλ. Καθηγητού ΕΜΠ

Η τραγική δολοφονία φιλάθλου στην Ν. Φιλαδέλφεια

Η δολοφονία του Μιχάλη Κατσούρη κοντά στο γήπεδο «Αγία Σοφία» από οργανωμένους Κροάτας Hooligan, οι οποίοι ήλθαν στην Ελλάδα διασχίζοντας τέσσερις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας διανύοντας περίπου 1500 χλμ., ωθεί σε σκέψεις, παρατηρήσεις και δημιουργεί πολλά ερωτηματικά αλλά και πολλούς προβληματισμούς που πρέπει να αναλυθούν.

Εν πρώτοις, το συμβάν δεν έγινε κατά την διάρκεια ή μετά τον αγώνα, όταν κάποιοι από τους ηττημένους δεν αποδέχονται την ήττα ακόμη και αν είναι δίκαιη, «τίμια», έστω και από ατυχία, χωρίς παρεμβάσεις άλλων παραγόντων [διατησία, πιθανές αδικίες], αλλά δημιουργούν επεισόδια επειδή θεωρούν ότι ο αντίπαλος... δεν έχει δικαίωμα να νικήσει. Συνεπώς, είναι σαφές ότι δεν είναι απαραίτητη η διεξαγωγή αγώνος διά να υπάρξει βία, συγκρούσεις, τραυματισμοί, ακόμη και φόννοι, πράγμα το οποίο συχνά απειδείχθη και από άλλα συμβάντα σε πολλές περιπτώσεις. Αν γίνει μία αναδρομή στην πορεία και την εξέλιξη τέτοιων φαινομένων με συνέπεια τον θάνατο ή την δολοφονία [εξαίρωντας συμβάντα τα οποία δεν έχουν άμεσον σχέση, αλλά οφείλονται σε απροσεξία, αμέλεια, απουσία σωστού ελέγχου κ.ά., όπως κατάρρευσες ή πυρκαϊά σε κερκίδα, θραύσις κιγκλιδωμάτων, κλειστή θύρα κ.λπ.] τα τελευταία 40 έτη διαπιστώνονται τα εξής:

Όταν υπήρχαν οπαδοί και των δύο ομάδων σε μία κερκίδα, κάποτε, τα πάντα ήταν ήρεμα. Αργότερα, ήρχισαν κόντρες και μικροδιαπληκτισμοί που ωδήγησαν στον διαχωρισμό των οπαδών σε διαφορετικές κερκίδες. Όμως, και αυτό δεν ήτο εμπόδιο στους ταραξίες, λόγω των επεισοδίων τα οποία συνέβαιναν εξ αιτίας «επιδρομών» των οπαδών από την μία στην άλλη κερκίδα. Οπότε, απεφασίσθη να μην υπάρχουν οπαδοί της φιλοξενούμενης ομάδας στο γήπεδο. Και αυτό δεν επέφερε την λήξη των επεισοδίων, αλλά ωδήγησε στην συνέχισιν αυτών έξω από γήπεδα ή σε άλλους χώρους κατόπιν συνεννόησης ή και «ραντεβού», όπως συνέβη στην δολοφονία

του Φιλόπουλου πριν τον αγώνα πετοσφαιρίσεως ΠΑΟ-ΟΣΦΠ προ 15 ετών. Εκεί υπήρξε εκστρατεία οπαδών με μηχανάκια από τον Πειραιά προς Παιανία, αλλά δεν εδόθη η πρόβλεψη προσοχή ώστε να ληφθούν μέτρα και να εμποδισθεί η πορεία. Βεβαίως, υπάρχει και το συχνό φαινόμενο επιδρομής οπαδών μίας ομάδας σε γραφεία (στέκια) άλλης.

Επεισόδια, με σοβαρούς τραυματισμούς ή και θανάτους, μεταξύ οπαδών ξένων ομάδων πριν ή μετά από αγώνες γίνονται και στο εξωτερικό ακόμη και σε ουδέτερα γήπεδα. Όμως, αυτό που συνέβη στην Ν. Φιλαδέλφεια μία ημέρα πριν τον αγώνα της ΑΕΚ, όπου υπήρχε απαγόρευσις μετακινήσεως οπαδών ήτο πρωτοφανές. Μία επιδρομή ~ 150 οργανωμένων, ενημερωμένων διά τα πάντα (πορεία, γήπεδο, στέκια κ.λπ.) εξοπλισμένων και αποφασισμένων διά μάχη ατόμων που εθύμιζε πολεμική εκστρατεία δεν είχαμε συναντήσει στην χώρα μας. Από ό,τι φαίνεται υπήρξε θέμα ειδοποιήσεως και ενημερώσεως από ξένες χώρες προς την Ελλάδα, αλλά οι Αρχές είτε το ημέλησαν είτε δεν έδωσαν την πρόβλεψη σημασία, ίσως, και λόγω της ισχύουσας απαγορεύσεως διά τις μετακινήσεις οπαδών. Όμως, εκείνοι οι οποίοι σχεδιάζουν μάχες, καταστροφές, τραυματισμούς ακόμη και δολοφονίες δεν πτοούνται από μέτρα και απαγορεύσεις. Αποτέλεσμα ήτο να χάσει την ζωή του ένα Ελληνόπουλο με απρόβλεπτο και βίαιο τρόπο σε μία εποχή στην οποία υπάρχει δημογραφικό πρόβλημα λόγω υπογεννητικότητας, αλλά και πολλών θανάτων από τροχαία αλλά και από παράδοξα αν όχι «αστεία» δυστυχήματα.

Όμως, πολλές φορές και η στάσις της Πολιτείας απέναντι σε φαινόμενα βίας και εγκλήματος (όχι μόνον αθλητικής φύσεως) είναι απογοητευτική. Πέραν του ότι η χώρα έχει γίνει «ξέφραγο αμπέλι» διά το οποίο ισχύει εδώ και χρόνια το ρητό «μπάτε σκύλοι αλέστε και αλεστικά μη δίνετε», όπου όποιος θέλει εισέρχεται και εξέρχεται παρανόμως, θεωρεί ότι έχει δικαίωμα να κάνει ό,τι, από απειλές και εκφοβισμούς, διαρ-

ρήξεις και κλοπές, βασανισμούς ηλικιωμένων, παρενοχλήσεις γυναικών, επιθέσεις και βιασμούς, καταστροφές περιουσιών αλλά και Ναών μέχρι και δολοφονίες επειδή οι νόμοι είναι χαλαροί και πολλές φορές δεν εφαρμόζονται, ως επίσης οι ποινές συχνά από μικρές έως ανύπαρκτες (εκτός αν αποσκοπούν σε... αποπροσανατολισμό του κόσμου από... σοβαρότερα προβλήματα). Ακόμη, σε, δήθεν, προοδευτικούς χώρους επικρατεί η λογική ότι το Κράτος (Πολιτεία) πρέπει να δείχνει ανοχή, αλλά και να είναι σωφρονιστικό και όχι εκδικητικό. Όμως, όλα αυτά συχνά αποθρασύνουν τους οπαδούς της βίας, των επεισοδίων, των εγκλημάτων και των προαναφερθέντων γεγονότων.

Δεν μπορώ να αντιληφθώ την σκοπιμότητα της ονομασίας του γηπέδου της Α.Ε.Κ ως «ΟΠΑΠ Αρένα» που κατά το πλείστον επισκιάζει την ονομασία «Αγία Σοφία». Δεν θέλω να πιστεύω ότι υπήρξε κάποια αντίδρασις από... απέναντι ή από κάποιους εντόπιους... προοδευτικούς κύκλους πού πιθανόν να το θεωρούν... εθνικιστικό. Βεβαίως, ΟΠΑΠ Αρένα είναι το όνομα του χορηγού, και είναι διά λόγους προβολής προς τα έξω. Αλλά το να φέρει ένα γήπεδο το όνομα «arena» δηλ. έναν κατ' εξοχήν χώρο, δήθεν αγώνων, αλλά βίας με αγριότητες και θανάτους μεταξύ μονομάχων. Δηλ. ουσιαστικά αυτό πού κατακρίνεται, καταδικάζεται και υπάρχει θέλησις να αποφευχθεί και να εκλείψει. Όμως, δεν φαίνεται αντιφατικό; Δεν θα εδύνατο να ονομασθεί «Γήπεδο ΟΠΑΠ» δηλ. «ΟΡΑΡ Stadium»; Επειδή είναι μόδα οι αρένες στο εξωτερικό πρέπει να υιοθετείται και στην χώρα μας;

Συνεχίζεται

ΚΕΝΤΡΟ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ και ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ **ΓΕΩΡΓ. ΑΘ. ΓΟΥΓΟΥΔΗ**

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΩΝ,
ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΚΑΡΔΙΟΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ
ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ 1 και ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ - Π. ΦΑΛΗΡΟ
ΤΗΛ. 210.9848482

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΚΑΤΡΑΝΙΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται κάθε μέρα 9-1 π.μ. και 5-8 μ.μ.,
πλην Σαββάτου και επί συνεντεύξει

Αλκυόνης 25 - Π.ΦΑΛΗΡΟ

Τηλ. Ιατρείου 210 9831509, οικίας 210 9814675

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΖΗΣΙΑΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αμφιτρίτης 12, Π. Φάληρο

Τηλ. Ιατρείου: 210 9838877, κιν.: 6944 475212

e-mail: k.zisiadis@gmail.com

Dr ΛΥΔΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ-ΜΟΥΖΑΚΑ

ε. Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών
Χειρουργός-Γυναικολόγος, Χειρουργός-Μαστολόγος

- Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Μαστολογίας
- Εθνικός Εκπρόσωπος της Ελλάδας στην European Commission Initiative for Breast Cancer
- Εκπρόσωπος του Π.Ι.Σ. στη UEMS για τις ανάγκες στη χειρουργική εκπαίδευση στον καρκίνο του μαστού
- Δ/ντης Ελληνικής Σχολής Μαστολογίας
- Πρόεδρος του 21st SIS World Congress on Breast Cancer & Breast Healthcare

Α. Βασ. Σοφίας 124B, 115 26 Αθήνα • Τηλ.: 210 77 71 246
Φαξ: 210 77 16 834 • E-mail: lydiamouzaka@yahoo.gr
www.mastologos.gr

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Χ. ΡΟΜΠΟΠΟΥΛΟΣ **ΙΑΤΡΟΣ** **ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΟΣ**

Δημ. Σούτσου 7, Πλατ. Μαβίλη, Αθήνα

Πλησίον Σταθμού Μετρό Μέγαρο Μουσικής

Δέχεται με ραντεβού

Τηλ.: 210 64 27 956 Κινητό: 694 49 42 103

ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΛ. ΦΑΛΗΡΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γ. ΚΑΪΡΗΣ

Θεραπεία Ορθοπεδικών, Νευρολογικών,
Ρευματοαρθρικών παθήσεων
και Αθλητικών κακώσεων

Επισκέψεις κάθε μέρα 12.00 - 21.00 εκτός Σαββάτου

Λεωφ. Ποσειδώνος και Παρθενώνος 1, ισόγειο

Τηλ.: 210 9843810, 210 9834227 Fax: 210 9812504

www.kairis.gr

Δρ. ΑΡΓΥΡΩ ΧΑΤΖΗΔΑΝΝΟΥ

MD, Dipl. rer. nat., PhD

ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Υπεύθυνη τμήματος Ειδικών Θεραπειών

& Δερματοχειρουργικής, Νοσ. "Α. Συγγρός"

Βασ. Σοφίας & Χατζηκώστα 7

Τηλ. 6937 191322

haciargiro.ac@gmail.com

211 4134859

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΜΟΥΓΚΡΙΔΗΣ**

ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ-
ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Μετεκπαιδευθείς στην

Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών

Παρθενώνος 5 (στάση Μπάτης) Π. Φάληρο

Τηλ. Ιατρείου: 210 9824212 οικίας: 210 96 7740

ΠΕΤΡΟΣ Α. ΑΛΤΣΙΤΖΟΓΛΟΥ
ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Δ/ντής Αιμοδ. εργαστηρίου ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘ.

τ. Δ/ντής Αιμοδυναμικού Εργαστηρίου

Καρδιολογικού - Καρδιοχειρουργικού Κέντρου

"HERZZENTRUM K.W.K." Παν/μίου DUSSELDORF

Λεωφόρος Αγ. Δημητρίου 19, Αγ. Δημήτριος

Τ. 210 98.38.601, Κ. 6944.33.20.68

E. altsipe@otenet.gr

ΜΕΤΤΙΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΠΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΟΜΗΡΟΥ 64 Ν. ΣΜΥΡΝΗ

ΤΗΛ: 210 9359539 - 210 9344690

Δρ. ΣΤΕΛΙΟΣ Χ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ ΠΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΙΔΟΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΝΟΣ. GREAT ORMOND STR. ΛΟΝΔΙΝΟΥ
ΠΑΝ/ΜΙΩΝ HARVARD και COLUMBIA ΗΠΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 4 - ΚΟΛΩΝΑΚΙ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 210 36 02 745 • ΟΙΚΙΑΣ 210 98 33 413

ΚΙΝΗΤΟ 6932 414 943 e-mail: prdrsant@otenet.gr

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Α. ΟΖΟΥΛΕΡ

Δέχεται από τις 10.00-13.00. και 17.00-20.00

Έλλης 16 (Έδεμ) Παλ. Φάληρο

Τηλ. Φυσικ/τηρίου 210 9832978, Κιν.: 6944958130

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΥΝΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9-1 και 5-8 επί συνεντεύξει

Σόλωνος 52 και Ομήρου, 5ος όροφος Αθήνα

Τηλ. 2103615867 Κιν. 6937120360

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Επ. Καθηγητής Οφθαλμολογίας SMU

Διευθυντής Οφθαλμολογικής Κλινικής

Νοσοκομείου Metropolitan

www.eyelaser.gr

Λεωφ. Ποσειδώνος 42, Π. Φάληρο 210 9881800

Dr. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΤΣΟΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ METROPOLITAN

Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Αλκυόνης 18α, Π. Φάληρο 175 61 Τηλ./Fax: 210-98 28 894

(έναντι Ι.Ν. Αγ. Αλεξάνδρου, στον Φλοίσβο) Κινητό: 697-2201044

Β' Ιατρείο: Πάρνηθος 32, Σαρωνίδα Τηλ.: 22910 55019

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Χειρ. Οδοντίατρος

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Χειρ. Οδοντίατρος

Τοποθετούνται εμφυτεύματα-Εφαρμογές LASER

Δέχεται καθημερινά με ραντεβού

Αγγέλου Σικελιανού 12, Ν. Ψυχικό

Τηλ.: 210.6740.777 - Fax: 210.6740.900

ΙΒΑΝ ΜΠΟΥΝΙΝ
Η ΣΚΙΑ
ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΛΕΝΗ ΚΑΤΣΙΩΛΗ

ΛΕΜΒΟΣ

ΕΝΑΣ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ

HENRIK PONTOPPIDAN

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ

ΛΕΜΒΟΣ

"ΧΑΡΗ... ΤΟΛΟΥΩΝΤΑΣ"

Μπορεί η Βίση να τραγουδήσει στο Ηρώδειο;

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΓΑΝΤΖΟΥΔΗ

Σε αυτό το ερώτημα θα προσπαθήσω να σου απαντήσω αυτόν τον μήνα, αγαπημένε μου αναγνώστη. Ένα ερώτημα καίριο για την ύπαρξή μας, το οποίο δεν μπορεί να μείνει αναπάντητο. Όλα ξεκίνησαν μέσα Ιουλίου. Εκεί, ανάμεσα σε σεισμούς, πυρκαγιές και καταποντισμούς ανακοινώθηκε πως η Βίση πήρε το πράσινο φως και στις 6 Σεπτεμβρίου θα ανέβει στη σκηνή του Ηρώδειου. Να σου πω σε αυτό το σημείο πως η τραγουδίστρια, που φέτος γιορτάζει 50 χρόνια πορείας, ήταν να εμφανιστεί στο Ηρώδειο και το 2009 όμως τότε οι αρμόδιοι δεν το επέτρεψαν. Ας μην αναλύσουμε πώς και γιατί, ας μην γκρινιάξουμε και ας πούμε πως τώρα ήταν η κατάλληλη στιγμή για την αγαπημένη τραγουδίστρια να βρεθεί σε αυτήν τη σκηνή. Μαζί με την ανακοίνωση βγήκε και η αφίσα και λίγες ημέρες αργότερα άνοιξαν και τα εισιτήρια. Ο κακός χαμός, αγαπημένε μου αναγνώστη. Εξαντλήθηκαν όλα σε 4 ώρες. Sold out η Βίση στο Ηρώδειο και μάλιστα σε χρόνο ρεκόρ. Βέβαια μαζί με όλα αυτά ήρθαν και οι αντιδράσεις. Τι δουλειά έχει η Βίση στο Ηρώδειο; Σκυλάδικο το Ηρώδειο, Μα είναι δυνατόν, η Βίση στο Ηρώδειο; κι άλλα τέτοια (επέτρεψε μου) χαζά και ανούσια από αυτούς που αντιδρούν σε όλα, από τους έντεχνους ή από αυτούς που αγαπούν την ταμπέλα.

Σε όλους αυτούς λοιπόν έχω να πω τα εξής: Ναι είναι δυνατόν και πρέπει η Βίση να εμφανιστεί στο Ηρώδειο. Όπως έγραψα και πριν φέτος η τραγουδίστρια συμπληρώνει μισό αιώνα στο τραγούδι και συνεχίζει με γκάζι και νομίζω, αυτό από μόνο του λέει πολλά. Επίσης η συναυλία της Βίση έχει και φιλανθρωπικό χαρακτήρα μιας και από τα έσοδα που θα προκύψουν θα ενισχυθεί το φιλανθρωπικό έργο της ΕΛΕΠΑΠ. Ένας λοιπόν ακόμα λόγος για να χαιρόμαστε για το ρεκόρ sold out. Επίσης να πούμε πως η συναυλία της Βίση είναι εξωτερική παραγωγή και όχι του Φεστιβάλ, οπότε δεν καταλαβαίνω πού είναι το πρόβλημα;

Πάμε τώρα να δούμε ποια είναι η Βίση; Γεννήθηκε

στη Λάρνακα της Κύπρου στις 20 Δεκεμβρίου του 1957. Ξεκίνησε την επαγγελματική της πορεία 16 ετών και το 1977 κέρδισε την πρώτη θέση στο Φεστιβάλ Τραγουδιού Θεσσαλονίκης. Στα χρόνια που ακολούθησαν έκανε 37 πλατινένιους δίσκους, 16 χρυσούς, οι συνολικές πωλήσεις της υπερβαίνουν τα 10.000.000 παγκοσμίως, η αγάπη του κόσμου της έχει χαρίσει περισσότερα από εβδομήντα βραβεία, έχει εμφανιστεί 3 φορές στο London Royal Albert Hall και έχει πρωταγωνιστήσει σε 5 όπερες. Αν και ο κατάλογος των επιτευγμάτων της είναι ατελείωτος, νομίζω αυτές οι λίγες γραμμές είναι ενδεικτικές της πορείας και της καλλιτεχνικής αξίας της Βίση.

Και φυσικά η Βίση έχει τραγουδήσει και μπουρδες, και φυσικά και έχει πει τραγούδια που εξυπηρετούσαν κάθε φορά τους χώρους εμφάνισης. Αυτό όμως δεν σημαίνει κάτι, δεν ακυρώνει την αξία της, την τεράστια φωνή της, ούτε το ρεπερτόριο που έχει και που μπορεί να τραγουδήσει: Δώδεκα, Μεθυσμένη πολιτεία, Παραλύω και τόσα άλλα. Ναι λοιπόν, σας έχω νέα: η Βίση μπορεί να τραγουδήσει στο Ηρώδειο. Και να σου πω και κάτι, αγαπημένε μου αναγνώστη: δεν θα πάθει τίποτα το Ηρώδειο από τη Βίση, ούτε η Επίδαυρος από την Κίτσοπούλου ούτε το «Άξιον Εστί» αν το τραγουδήσει ο Ρουβάς ούτε η Ακρόπολη από την επίδειξη του Οίκου Dior. Δεν λέω όλοι σε όλα ή χωρίς κριτήρια. Λέω να ξεκολλήσουμε τις ταμπέλες από τα αφτιά, τα μάτια και κυρίως το μυαλό μας.

ΤΣΙΜΠΗΜΑ ΑΠΟ... ΒΕΛΟΝΕΣ

ΤΟΥ ΝΤΙΝΟΥ ΚΑΤΣΑΡΟΥ

Οι αναμνήσεις από τα παιδικά και τα σχολικά χρόνια είναι νοσταλγικές, τρυφερές. Πολλές φορές μένουν ανεξίτηλα γραμμένα στη μνήμη μας περιστατικά που δεν έχουν σχέση με σκανταλιές ή αταξίες μας, αλλά αφορούν καταστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται κανείς. Μία τέτοια ανάμνηση θα μοιραστώ μαζί σας.

Πριν από έναν αιώνα, συγγνώμη μισό και κάτι, στο Δημοτικό του Κεντρικού είχα συμμαθητή μου τον Ν. Κ. Ως γνωστόν φορούσαμε μπλε ποδιά με άσπρο γιακαδάκι και, από κάτω, κοντά παντελονάκια. Ο φίλος και συμμαθητής μου είχε και έχει το φαινόμενο οι τρίχες των ποδιών του να βγαίνουν κάθετα στο δέρμα, σαν λεπτές καρφίτσες. Μέχρι εδώ η περιγραφή του φαινομένου, τι γίνεται όμως όταν ένα σμήνος από ακίδες τις αισθανθείς να καρφώνονται στα δικά σου πόδια; Απλά αναπηδάς, σηκώνεις, άθελά σου, το καπάκι του θρανίου και όταν προσγειώνεσαι το συνοδεύει ο θόρυβος του θρανίου, που κλείνει απότομα.

Δεν έμαθα ποτέ ποια η γνώμη της δασκάλας μας όταν με έβλεπε να απογειώνομαι και μετά να προσγειώνομαι απότομα. Δυστυχώς έχοντας δίπλα μου αυτόν τον, μέχρι και σήμερα «οπλισμένο» φίλο, συμμαθητή μου έπρεπε να μοιράσω την προσοχή μου αφενός στο μάθημα και αφετέρου στα πόδια του!

Εάν με ρωτάτε τι γίνεται σήμερα, απλά το αντιμετωπίζει η ηρωίδα σύζυγός του!

* * *

Όταν φοιτούσαμε στο Ζωγράφειο, ήμασταν δηλαδή μεγαλύτεροι σε ηλικία, το σχολείο μας πήγαινε ημερήσιες εκδρομές. Μια από αυτές είχε προορισμό τη λίμνη Τέρκος, τη λίμνη από την οποία υδρευόταν η Κωνσταντινούπολη.

Σε μία ημερήσια εξόρμησή μας λοιπόν στη λίμνη Τέρκος, όλοι οι μαθητές είχαμε πάρει μαζί μας και φαγητό από το σπίτι, που είχαν ετοιμάσει οι μητέρες μας. Και όπως όλες οι μαμάδες, πάντα ετοιμάζαν περισσότερα φαγητά από όσα μπορούσαμε να καταναλώσουμε!

Στην εκδρομή συναντήσαμε μία ομάδα ρακένδυτων συμπολιτών μας, οι οποίοι ζητιάνευαν, ικέτευαν για λίγο φαγητό. Στενοχωρηθήκαμε και, θέλοντας να βοηθήσουμε όπως μπορούσαμε, τους δώσαμε το φαγητό μας. Μας ευχαρίστησαν όλοι και άρχισαν να τρώνε.

Ένας από τους καθηγητές που μας συνόδευαν στην εκδρομή ήταν ο καθηγητής Hamdi, ο οποίος μας δίδασκε τουρκικά. Όταν είδε ότι δώσαμε το φαγητό μας και η πεινασμένη ομάδα των Τούρκων τα έτρωγε με βουλμία, τους πλησίασε και τους είπε: «Δεν ντρέπεστε που τρώτε χοιρινό; Όλα τα κρέατα είναι χοιρινά. Κάνετε μεγάλη αμαρτία!»

Αμέσως οι πεινασμένοι Τούρκοι πέταξαν τα φαγητά στο έδαφος και πήγε άδικα η βοήθειά μας!

Στη γενέτειρά μου το Μόδι Χαλκηδόνας

Με άπειρη νοσταλγία

ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ-ΗΛΙΑΔΗ

Τον μώλο με τη βαπορόσκαλα
μωσαϊκό γαλάζιο πετραδάκι,
την ομορφιά του κόλπου σου
σαν γαϊτανάκι μακρόσυρτο
με το απέναντι το Φαναράκι!!!

Με πνίζανε οι θύμησες...
Πώς να μην θυμηθώ τις Κυριακές
μετά τη δέηση στις εκκλησιές
λαχτάρησα σα να 'ταν χθες
τον γύρο σου να κάνω

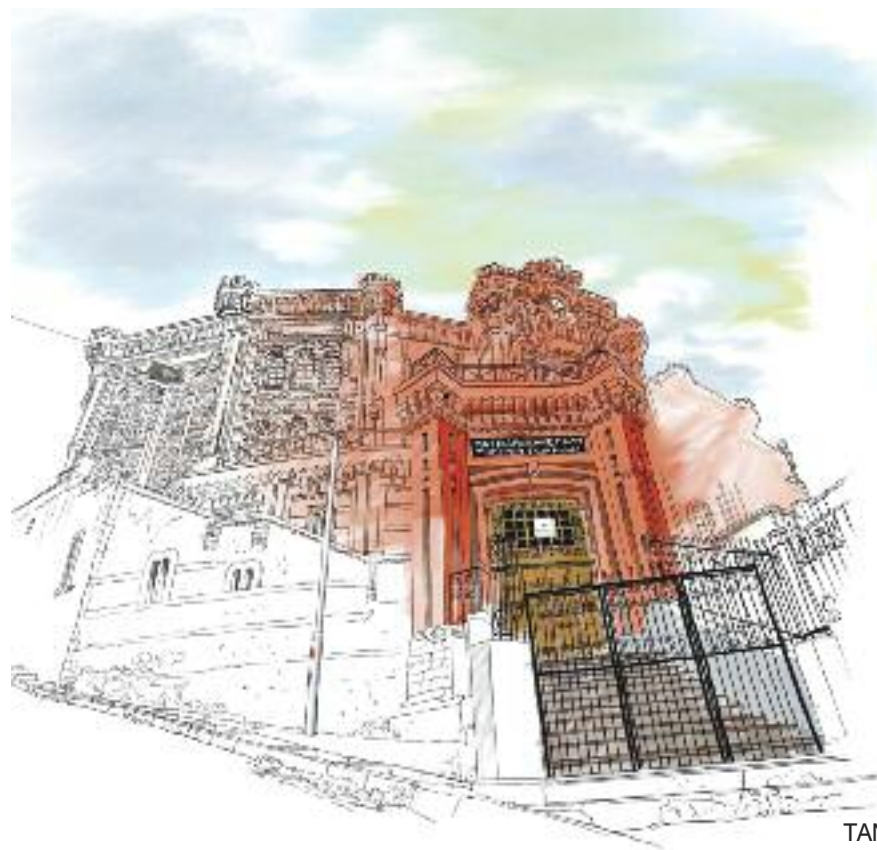
Πού τώρα, παραγέρασα
κι ευτυχισμένη να πεθάνω!

Αγία Αικατερίνη μου, συγχώρα,
σε προσκυνώ, το δέος μου μεγάλο,
δωσ' μου ξανά φτερά, έστω απατηλά, να πάω!!!
Νοστάλησα το Μόδι, που σαν κι αυτό
στη γη δεν βρίσκεται άλλο!!!

Στο λιμανάκι ο ήλιος ολόγιμος φωτιά
με λαχτάρα περιμένει στου Φαναράκι την αγκαλιά
την κάψα να σβήσει, να πάει να δύσει!!!
Χρώμα, φως, αξέχαστη ομορφιά!
Τι πρώτα να δω! Τι να πρωτοθυμηθώ!
Μόδι μου, σε λατρεύω, σ' αγαπώ!

Μα όνειρο ήταν κι αυτό,
Μού είναι αρκετό. Σ' ευχαριστώ!

Με τις χρυσές καρδιές

ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ BEALES

φιλής κάλτσας, της νάιλον, αντί τα κοντά καλτσάκια, τις σοσέτες όπως τις λέγαμε. Αντε και με τα πολλά, πείστηκαν γιαγιά(!), μαμά –η θεία ήταν με το μέρος μου– φυσικά ο μπαμπάς δεν έπαιρνε θέση σε αυτά τα πράγματα και το πολυπόθητο έγινε.

Κυριακή ήταν, ο ραδιοφωνικός σταθμός της Πόλης –BURASI ISTANBUL RADYOSU– είχε αρχίσει το πρόγραμμα του πολύ νωρίτερα, με τη γλυκιά μελωδία που τα λόγια της μιλούν για το μαντίλι που η χανούμισσα βρήκε στον δρόμο, τον αγουροξυπηνημένο γραμματικό της με τα μαχμουρλίδικα μάτια και τον λασπωμένο ποδόγυρο της ρεντικότητας του.

Φόρεσα τα καλά μου και τις καινούργιες ψιλές κάλτσες μου. Προορισμός η εκκλησία, που αλλού Κυριακάτικα; Σταμάτησα στην πόρτα; «Τι έπαθες, γιατί σταμάτησες;» ρώτησε η προπορευόμενη γιαγιά. «Οι κάλτσες», απάντησα. «Έφυγε πόντος;» ρώ-

τησε πάλι. «Όχι, οι δασκάλες, ντρέπουμε!» ήταν η απάντηση.

Τις σεβόμασταν, αυτό ήταν. Τι σχέση είχε το σέβας με τις ψιλές κάλτσες και λίγο αργότερα τα τακουνάκια, ακόμα αναρωτιέμαι.

Βράδυαξε, δέκα η ώρα και ακόμα να καλοσκοτεινιάσει, το φεγγάρι παίζει κρυφτό με τη μηλιά που πάει πέρα δώθε με το φύσημα τ' αγέρα. Τα μήλα πάνω της είναι μια βούκα ακόμα, φοβούμαι πως θα τα ρίξει. Σε λίγο θα πάρω τη Δασκάλα με τα χρυσά μάτια στα χέρια και θα φέρω τις δικές μου στου νου τα παραθύρια. Θα τις φέρω κοντά μου για να ακούσω το τικ-τακ της καρδιάς τους και, αν βάλω τα δυνατά μου, ίσως διακρίνω το χρυσό τους χρώμα. Της καρδιάς τους.

Σήμερα της Αγίας Κυριακής και σε δέκα μέρες της Αγίας Μαρίας. Οι συν-χωριανοί μου ξέρουν τι σκεπτομαι.

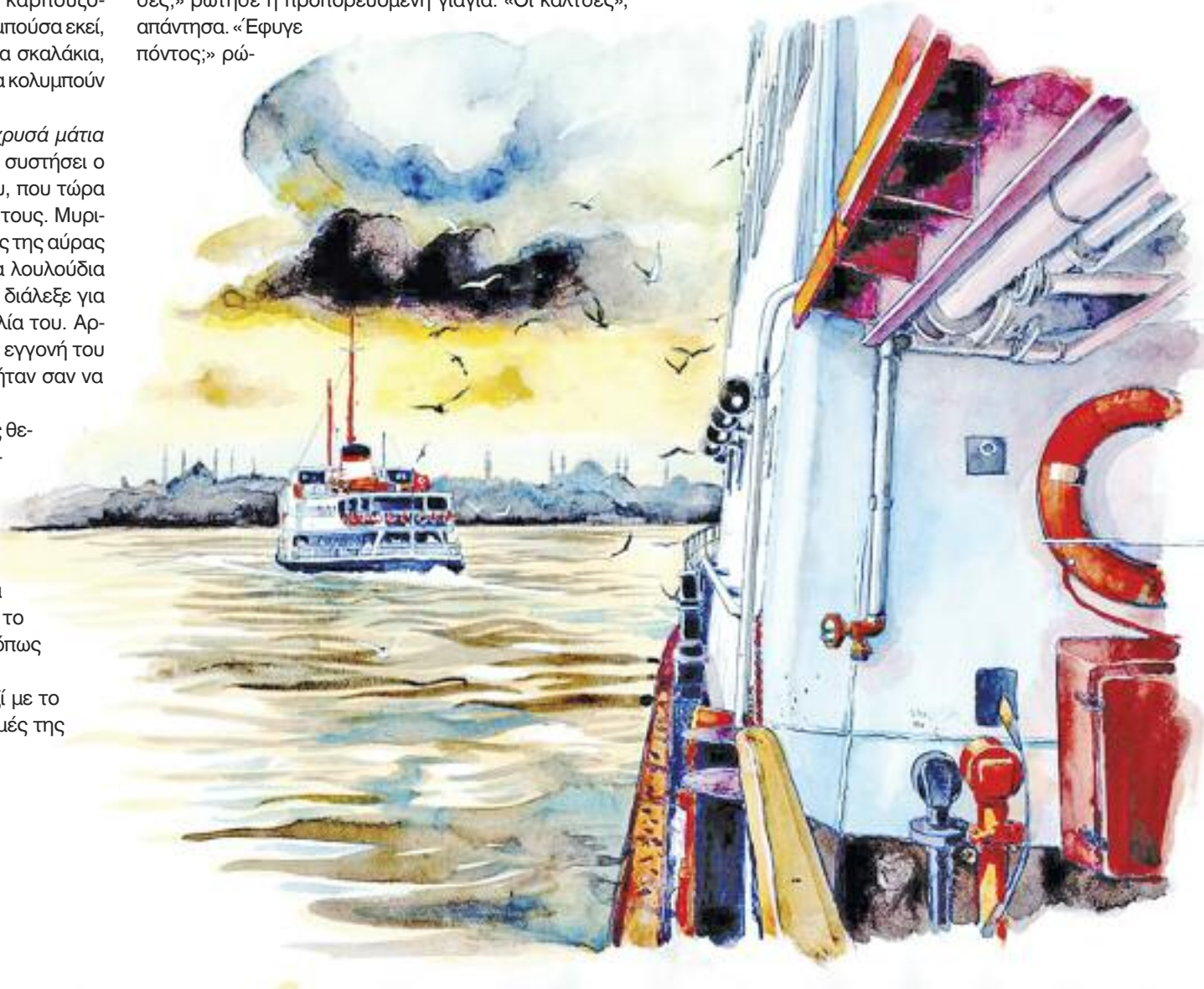
Καλά να είμαστε και του χρόνου.

Τα σχολεία κλείνουν εδώ και εκεί. Στα μέρη μας έχουν ήδη κλείσει. Ζέστη βλέπεις. Τα μπάνια έτσι και αλλιώς στη θάλασσα θα άρχισαν, το καρπούζι θα έπεσε στο λιμανάκι στα Θεραπεία, εκεί που παλιά-παλιά, πολύ παλιά, είχε βρει καταφύγιο η Αργώ, θα έχουν αράξει μερικά καρπουζόφλουδα και άντε να τα μαζέψει –άραγε ποιος;– ο δήμος. Στο Γερμανικό πάντως, καρπουζόφλουδα και καβουινόφλουδα¹ τότε που κολυμπούσα εκεί, δεν έδιναν παρουσία, το ρεύμα βλέπεις. Στα σκαλάκια, μάλιστα, παρόντα. Ένα άλλο «άραγε»: Που να κολυμπούν τώρα οι καλοκαιρινοί και οι ντόπιοι;

Διαβάζω ξανά-μανά τη Δασκάλα με τα χρυσά μάτια του Στρατή Μυριβήλη. Το βιβλίο με το είχε συστήσει ο κ. Γιάννης, φίλος αγαπητός των γονιών μου, που τώρα θα κάνουν παρέα στον ουρανό οι τέσσερις τους. Μυριβήλης. Και μόνο το όνομά του φέρνει ευωδιές της αύρας και της θάλασσας, που ανταμώνονται με τα λουλούδια της Μυτιλιανής γης² και καλά έκανε που το διάλεξε για ψευδώνυμο. Πάντα άρεζα² να διαβάζω βιβλία του. Αρκετά χρόνια πριν, όταν κάποτε γνώρισα την εγγονή του Χριστίνα, νεαρές μαμάδες και οι δυό μας, ήταν σαν να γνώριζα τον ίδιο. Όχι ακριβώς, αλλά...

Με τα σχολεία που κλείνουν λοιπόν για τις θερινές διακοπές, στη θύμησή μου ήρθαν οι δασκάλες μου. Αυτές που δεν έκαναν απεργίες και δεν αρρώσταιναν ποτέ από ότι θυμούμαι, ήταν καλοντυμένες, καλοχτενισμένες, περιποιημένες τέλος πάντων. Αυτές που δίδασκαν μέσα από τα αναγνωστικά και τα λοιπά βιβλία και ενέπνεαν μέσα από το παράδειγμά τους, ήταν «καθώς πρέπει» και, όπως λέμε, δεν έδιναν «δικαιώματα»...

Μας καμάρωναν όταν μεγαλώναμε. Μαζί με το μεγάλωμα των κοριτσιών ήρθαν και οι στιγμές της

1. Καβούνι = πεπόνι.

2. Πολίτικο ιδίωμα.